

ნინო ნაკუდაშვილი
ავთანდილ არაბული
მარინე ხუციშვილი

9

ქართული ენა და ლიტერატურა

მასწავლებლის ნიგნი

სამსახურის
მინისტრის
მიერ მიღებული

ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები

საქართველოში ზოგადი განათლების სისტემა მიზნად ისახავს შექმნას ხელსაყრელი პირობები ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების მატარებელი, თავისუფალი პიროვნების ჩამოყალიბებისათვის.

ამასთან ერთად, განათლების სისტემა უვითარებს მოზარდს გონებრივ და ფიზიკურ უნარ-ჩვევებს, აძლევს საჭირო ცოდნას, ამკვიდრებს ჯანსაღი ცხოვრების წესს, მოსწავლეებს უყალიბებს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას და ეხმარება მათ ოჯახის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს წინაშე საკუთარი უფლება-მოვალეობების გაცნობიერებაში.

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემაში მიღებული გამოცდილების საფუძველზე მოზარდმა უნდა შეძლოს:

ა) ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციებისა და ღირებულებების მიმართ საკუთარი პასუხისმგებლობის გააზრება:

სასკოლო განათლებამ უნდა განუვითაროს მოზარდს უნარი, რომ სწორად განსაზღვროს საკუთარი ქვეყნის სახელმწიფო ცხოვრები, კულტურული, ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესები, და მისცეს მას სასივეოთ გადაწყვეტილებათა მიღებისა და აქტიური მოქმედების შესაძლებლობა;

ბ) ბუნებრივი გარემო პირობების შენარჩუნება და დაცვა:

მოზარდმა უნდა იცოდეს, რა ბუნებრივ გარემოში ცხოვრობს, რა ზიანი შეიძლება მიაყენოს გარემოს ადამიანის ამა თუ იმ მოქმედებამ, როგორ შეინარჩუნოს და დაცვას ბუნებრივი გარემო;

გ) ტექნოლოგიური თუ სხვა ინტელექტუალური მიღწევების ეფექტიანად გამოყენება; ინფორმაციის მოპოვება, დამუშავება და ანალიზი:

დღეს, როდესაც ადამიანისათვის მისაწვდომია დიდი მოცულობისა და სხვადასხვა შინაარსის ინფორმაცია, მისი ეფექტიანად გამოყენების უნარი სასიცოცხლო მნიშვნელობას იძენს. მოზარდს უნდა შეეძლოს არა მხოლოდ ინფორმაციის მოპოვება, არამედ მისი შეფასებაც შინაარსის, დანიშნულებისა და სარისხის მიხედვით, დასახული მიზნებისათვის მისი გამოყენების ფორმების განსაზღვრა; ტექნოლოგიური მიღწევების ეფექტიან გამოყენება ყოველდღიური ცხოვრების, მუშაობის, ინტელექტუალური თუ სულიერი მოღვაწეობის პირობების გასაუმჯობესებლად;

დ) დამოუკიდებლად ცხოვრება, გადაწყვეტილების მიღება:

სასკოლო განათლებამ უნდა განუვითაროს მოზარდს პირად, ოჯახურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში დამოუკიდებელ გადაწყვეტილებათა მიღების უნარ-ჩვევები;

ე) იყოს შემოქმედი, თავად შექმნას ღირებულებები და არ იცხოვროს მხოლოდ არსებულის ხარჯზე:

სასკოლო განათლებამ უნდა უზრუნველყოს მოზარდის იმ უნარ-ჩვევების განვითარება, რომლებიც მისცემს მას საშუალებას, უკვე არსებული გამოცდილება და მიღწევები გამოიყენოს ახალი მატერიალური, ინტელექტუალური თუ სულიერი ღირებულებების შესაქმნელად;

ვ) საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების უწყვეტი განვითარება მთელი ცხოვრების განმავლობაში და მათი მაქსიმალური რეალიზება როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის საზღვრებს გარეთაც;

სასკოლო განათლებამ უნდა ჩამოყალიბოს მოზარდს უწყვეტი განვითარების, მთელი ცხოვრების განმავლობაში ახალი ცოდნისა და ჩვევების დამოუკიდებლად შეძენის უნარი, რათა შეძლოს საკუთარი შესაძლებლობებისა და სულიერი მიდრეკილებების ადეკვატურად განსაზღვრა და ამის მიხედვით საზოგადოებრივ ცხოვრებაში საკუთარი ადგილის დამკიდრება; მოზარდი მზად უნდა იყოს არჩევანი გააკეთოს მომავალი განათლებისა და შრომითი საქმიანობისათვის;

ზ) კომუნიკაცია ინდივიდებთან და ჯგუფებთან:

სასკოლო განათლებამ უნდა უზრუნველყოს, რომ საზოგადოების მომავალ წევრებს განუვითაროს ზოგადი საკომუნიკაციო უნარ-ჩვევები (წერა, კითხვა, მეტყველება, მოსმენა), საორგანიზაციო და ჯგუფური მუშაობის ჩვევები, მათ შორის იმათ, გილისაც საქართველოს სახელმწიფო ენა მშობლიური არ არის;

თ) იყოს კანონმორჩილი, ტოლერანტი მოქალაქე:

დღევანდელ დინამიკურ, ეთნიკურად და კულტურულად მრავალფეროვან სამყაროში საზოგადოების ფუნქციონირებისათვის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ურთიერთპატივისცემის, ურთიერთგაებისა და ურთიერთშემეცნების ჩვევები. სკოლამ უნდა გამოუმუშაოს მოზარდს ადამიანის უფლებების დაცვისა და პიროვნების პატივისცემის უნარი, რომელსაც იგი გამოიყენებს საკუთარი და სხვისი თვითმყოფადობის შესანარჩუნებლად. მოზარდს უნდა შეეძლოს ადამიანის არსებითი უფლებების შესახებ მიღებული თეორიული ცოდნის განხორციელება და ამ პრინციპებით ცხოვრება.

ქართული ენა და ლიტერატურა

IX

მასწავლებლის წიგნი

გრიფონიშვილია საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტროს მიერ 2021 წელს

ავტორები: ნინო ნაკუდაშვილი
ავთანდილ არაბული
მარინე ხუციშვილი

თბილისი – 2021

ქართული ენა და ლიტერატურა

IX კლასის მასწავლებლის ნიგენი

ავტორ-შემდგენლები: ნინო ნაკუდაშვილი
ავთანდილ არაგული
მარინა ხუციშვილი

კომპიუტერული

უზრუნველყოფა: ქათავან გოგავა

© შპს „საგამომცემლო სახლი „სწავლანი“, 2021 წელი. პირველი გამოცემა

გამომცემლობა „სწავლანი“

მისამართი: თბილისი, ს. ცინცაძის 39

ტელ.: 2 36 91 85

www.stavlani.ge

ISBN 978-9941-9713-5-8

N. Nakudashvili, A. Arabuli, M. Khucishvili

GEORGIAN LANGUAGE AND LITERATURE 9

Teacher's book

First Edition, 2021

Published by STSAVLANI Publishing

შ ი ნ ა რ ს ი

1.	შესავალი	5
2.	ქართული ენა და ლიტერატურა. საბაზო საფეხურის სტანდარტი	6
3.	სახელმძღვანელოს შესატყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან (თემატური მატრიცა)	24
	ა) თემატური საკითხები და მათი კავშირი სასწავლო მიზნებთან;	
	ბ) თემის/თემატური პლოკის შესაბამისი საკვანძო კითხებები და მკვიდრი წარმოგდენები	
	გ) თემის/თემატური პლოკის შესაბამისი სამიზნო ცნებები და კომპლექსური დავალებები	
4.	ენის სახელმძღვანელოში მოცემული სავარჯიშოების პასუხები	114
5.	მასწავლებლისთვის საჭირო რესურსები	144

შესავალი

IX კლასის ქართული ენისა და ლიტერატურის სახელმძღვანელოს კომპლექტი აგებულია ახალი ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით და ქართული ენისა და ლიტერატურის საგნის სწავლებისთვისაა განკუთვნილი.

კომპლექტი ოთხი ერთეულისაგან შედგება. ესენია: **ქართული ლიტერატურა — I ნაწილი** (მოსწავლის წიგნი); **ქართული ლიტერატურა — II ნაწილი** (მოსწავლის წიგნი); **ქართული ენა — სინტაქსი** (მოსწავლის წიგნი) და **ქართული ენა და ლიტერატურა** (მასწავლებლის წიგნი).

ლიტერატურის სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი საკითხავი მასალა შერჩეულია და დაყოფილია თავებად (თემატურ ერთეულებად) ქართული ენისა და ლიტერატურის ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული თემატური ბლოკების მიხედვით. თითოეული თემის ფარგლებში სტანდარტით დაგეგმილი ყველა შედეგის სწავლებაა გათვალისწინებული.

საკითხავ მასალად შემოთავაზებულ ტექსტებს ახლავს კითხვარი, დავალებები, მათ შორის კომპლექსური დავალებები, და ენობრივი სავარჯიშოები. კომპლექსური დავალებების სტატუსი მასწავლებლის წიგნშია მითითებული (იხ. თემატური მატრიცა), მოსწავლის წიგნში კი ამ დავალებებს თემატურად ვასათაურებთ (პრეზენტაცია, იგავის შეთხზვა და ა.შ.) და ვურთავთ დავალების შესრულების პირობას მოსწავლისათვის. მასწავლებლის წიგნში აღნიშნულია ისიც, თუ რომელი საკვანძო ცნება აქტიურდება ამა თუ იმ კომპლექსური დავალების შესრულების პროცესში და რა აქტივობები უნდა უძლოდეს წინ დავალების შესრულებას. იქვე იხილავთ როგორც თემატურ საკვანძო შეკითხვებსა და მკვიდრ წარმოდგენებზე მითითებას, რომელიც მოსწავლეს თემის შესწავლის დროს უნდა ჩამოუყალიბდეს, ისევე თითოეულ აქტივობასთან დაკავშირებულ საკვანძო შეკითხვებსაც. სახელმძღვანელოს მიხედვით, თითოეული თავის, იგივე თემატური ერთეულის, ფარგლებში მოსწავლემ უნდა შეასრულოს მინიმუმ ორი და მაქსიმუმ ოთხი კომპლექსური დავალება. ეს მხოლოდ რეკომენდაციაა, მასწავლებელს შეუძლია, საკუთარი შეხედულებისამებრ გაზარდოს ან შეამციროს კომპლექსური დავალებების რიცხვი.

გარდა ამისა, სახელმძღვანელოს კომპლექტში შედის **ქართული ენის ცალკე გამოყოფილი სახელმძღვანელო**, რომელიც VII კლასში დაწყებულ გრამატიკის სისტემურ კურსს აგვირგვინებს. მასში ქარული ენის სინტაქსია წარმოდგენილი.

რაც შეეხება სასწავლო საათების განაწილებას, ჩვენი ვარაუდით, 180 საათიდან საორიენტაციოდ 50 საათი უნდა დაეთმოს ენის სახელმძღვანელოში მოცემულ მასალას, 105 საათი კი ლიტერატურის სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი მასალის შესწავლას. რჩება 25 საათი, რომელიც მასწავლებელმა შეიძლება შემაჯამებელი სამუშაოებისათვის გამოიყენოს.

ქართული ენა და ლიტერატურა საბაზო საფეხურის სტანდარტი

შესავალი

საბაზო საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის სტანდარტი შედგება შემდეგი ნაწილებისაგან:

- ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები;
- ბ) სტანდარტის შედეგები და შინაარსი;
- გ) მეთოდიკური ორიენტირები;
- დ) შეფასება;
- ე) დანართი.

საბაზო საფეხურზე ქართულ ენასა და ლიტერატურაში მოსწავლეები შეისწავლიან სხვადასხვა ტიპისა და ჟანრის ტექსტებს (ქართველ კლასიკოსთა თხზულებებს, თანამედროვე მხატვრულ ლიტერატურას, არამხატვრულ ლიტერატურას და სხვ.). სწავლა-სწავლების პროცესში აქცენტები კეთდება ისეთ მასალაზე, რომელიც შეიცავს პრობლემას (პრობლემებს), განსხვავებულ თვალსაზრისებს და მოითხოვს ამ პრობლემების გადაჭრის აღტერნატიული გზების ძიებას, თვალსაზრისების შეჯერებასა და საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვას.

საგნის სწავლა-სწავლებისას მოსწავლე ჩართული იქნება აქტივობებში, რომლებიც მას შეძენილი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების საშუალებას მისცემს.

ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები

საბაზო საფეხურზე ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლა-სწავლება მიზნად ისახავს:

- მოსწავლეს განუვითაროს სტანდარტით განსაზღვრული სხვადასხვა ტიპის ზეპირ და წერილობით ტექსტებზე დამოუკიდებლად მუშაობის, მათი გაგება-გაანალიზების, ინტერპრეტირებისა და არგუმენტირების უნარები;
- მოსწავლეს განუვითაროს ენობრივი უნარები, გაუმდიდროს ლექსიკური მარაგი;
- მოსწავლეს განუვითაროს მხატვრულ-ესთეტიკური გემოვნება;
- მოსწავლეს განუვითაროს წიგნიერების (მათ შორის მედიანიგნიერებისა და ციფრული წიგნიერების) უნარები;
- მოსწავლეს განუვითაროს სტანდარტით განსაზღვრული სხვადასხვა ტიპის ტექსტების (მათ შორის თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით შექმნილი ტექსტების) შექმნისა და წარდგენა-გაზიარების უნარები;
- მოსწავლეს გამოუმუშავოს პატივისცემისა და პასუხისმგებლობის გრძნობა მშობლიური ენისა და ლიტერატურის, ზოგადად, ქართული კულტურის მიმართ;
- ხელი შეუწყოს მოსწავლის, როგორც სხვა კულტურების პატივისმცემელი პიროვნების ფორმირებას;
- ხელი შეუწყოს მოსწავლის, როგორც ჰუმანურ ლირებულებებზე ორიენტირებული, შემოქმედებითი და მაძიებელი პიროვნების ფორმირებას.

ბ) სტანდარტის შედეგები და შინაარსი

სტანდარტის შედეგები საგნის ცნებებზე დაფუძნებით განსაზღვრავს მიზნობრივ ორიენტირებს და პასუხობს შეკითხვას: რა უნდა შეეძლოს საბაზო საფეხურის მოსწავლეს საგან „ქართული ენისა და ლიტერატურის“ ფარგლებში?

სტანდარტის შედეგები ჯგუფდება ოთხი მიმართულების მიხედვით:

ტექსტის გაგება-გაანალიზება—გულისხმობს სტანდარტით განსაზღვრული სხვადასხვა ტიპის ტექსტებში მოცემული ექსპლიციტური და იმპლიციტური ინფორმაციის გაგებას და მრავალმხრივად გააზრებას (სასწავლო გეგმაში ტერმინი „ტექსტი“ გამოიყენება ფართო მნიშვნელობით და გულისხმობს როგორც ბეჭდურ, ისე აუდიოვიზუალურ/მულტიმედიურ, აუდიო— და ვიდეოფორმატის ტექსტებს).

ცოდნისა და იდეების გაზიარება — ფოკუსირებულია მოსწავლის პროდუცირების უნარებზე. ეს გულისხმობს, რომ მოსწავლემ, წერილობითი ან ზეპირი ტექსტების სახით, უნდა წარმოადგინოს და გააზიაროს თავისი დამოკიდებულება ტექსტის მიმართ, არგუ-მენტირებულად იმსჯელოს ნაცნობ თემებზე, საკითხებზე/პრობლემებზე; წარმოაჩინოს ცოდნა, იდეები ან/და ტექსტის გაცნობის შედეგად მიღებული საკუთარი უნიკალური გა-მოცდილება, ტექსტის მისეული ინტერპრეტაცია, დამოუკიდებლად ჩატარებული სამუ-შაოს შედეგები.

ენობრივი და სტრუქტურული მახასიათებლების გამოყენება — გულისხმობს სხვადას-ხვა საკომუნიკაციო სიტუაციაში (ზეპირმეტყველების, კითხვის, წერის დროს) ენობრივი საშუალებებისა და ტექსტის სტრუქტურულ-კომპოზიციური ელემენტების ფუნქციურად გამოყენების უნარების განვითარებას.

სტრატეგიების გამოყენება — სწავლა-სწავლებისას გრძელდება მუშაობა იმ მიმარ-თულებით, რომ მოსწავლეებს განუვითარდეთ სხვადასხვა საკომუნიკაციო სიტუაციაში (ლაპარაკის, მოსმენის, კითხვისა თუ წერის დროს) კოგნიტური და მეტაკოგნიტური სტრა-ტეგიების შერჩევისა და გააზრებულად გამოყენების უნარი კონკრეტული სასწავლო ამო-ცანების შესაბამისად, რაც ხელს შეუწყობს დამოუკიდებლად სწავლის უნარების განვითა-რებას.

სტანდარტის შინაარსი განსაზღვრავს, რა უნდა იცოდეს მოსწავლემ. შინაარსი აღინე-რება სავალდებულო ცნებების, თემატური ბლოკებისა და საგნობრივი საკითხების სახით.

საკითხავი ლიტერატურა შეთავაზებულია 3 ძირითადი თემატური ბლოკის სახით. ესე-ნია: ადამიანი და მისი ცხოვრება (I თემატური ბლოკი), სამყაროს შეცნობა, ახლის ძიება (II თემატური ბლოკი), მარადიული ძიებები (III თემატური ბლოკი).

თემატური ბლოკები შემოსაზღვრავს ზოგად შინაარსობრივ კონტექსტებს და საფუძ-ველს ქმნის სტანდარტის შედეგების მიღწევისთვის. თითოეული თემატური ბლოკი მოი-ცავს შესაბამის სასწავლო თემებს, განსაზღვრულს ლიტერატურის უნივერსალური მოტი-ვების (თემების) გათვალისწინებით. აქვეა წარმოდგენილი ჩამონათვალი სავალდებულო ნაწარმოებებისა, რომლებიც დამუშავდება შეთავაზებული თემატური ბლოკების ფარ-გლებში. საბაზო საფეხურის თითოეულ კლასში მოსწავლეებს უნდა შევთავაზოთ სამივე თემატური ბლოკის შესაბამისი მასალა.

ცნებების სახით განსაზღვრულია ის ცოდნა, რომელსაც მოსწავლე საგნის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს. ცნებები შედეგებთან ერთად უნდა დამუშავდეს მოსწავლისთვის ნაც-ნობ კონტექსტებში. ეს კონტექსტები ზემოაღნიშნული სავალდებულო თემატური ბლოკე-ბისა და მათი შესაბამისი სარეკომენდაციო თემების სახითაა წარმოდგენილი.

ქვეცნებები, საკითხები – საგნობრივი ქვეცნებები უშუალოდ გამომდინარეობს შესაბამისი ცნებებიდან, ხოლო საკითხების მეშვეობით ხდება იმის განსაზღვრა, თუ კონკრეტულად, რა მასალის საფუძველზე წარიმართება ცნებებზე მუშაობა.

სწავლა-სწავლების პროცესში სტანდარტით განსაზღვრული შედეგები, ცნებები და ქვეცნებები/საკითხები ინტეგრირებულად დამუშავდება ყველა კონკრეტულ სასწავლო თემაში.

ინდექსების განმარტება

საბაზო საფეხურზე სტანდარტში განცრილ თითოეულ შედეგს წინ უძლვის ინდექსი, რომელიც მიუთითებს საგანს, სწავლების საფეხურსა და სტანდარტის შედეგის ნომერს, მაგ., ქართ. საბ. 1.

„ქართ.“ – აღნიშნავს საგანს „ქართული ენა და ლიტერატურა;“

„საბ.“ – მიუთითებს საბაზო საფეხურს;

„1“ – მიუთითებს საგნობრივი სტანდარტის შედეგის ნომერს.

ქართული ენისა და ლიტერატურის სტანდარტის შედეგები (VII-Xკლასები)		
შედეგების ინდექსი	მიმართულება: ტექსტის გაგება-განალიზება	სამიზნე ცნებები
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	<ul style="list-style-type: none"> ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 3, 6, 8, 11, 12) კომპოზიცია (შედეგები 1, 2, 6, 8, 11, 12) ენობრივ-გამომსახველობითი შუალებები (შედეგები: 9, 10, 11) კონტექსტი (შედეგები: 4, 11, 12)
ქართ.საბ.1.	ტექსტში მოცემული ფაქტობრივი და კონცეპტუალური ინფორმაციის ამოცნობა-გააზრება;	
ქართ.საბ.2.	ტექსტის ცალკეულ ნაწილებს შორის არსებული მიმართებების გაანალიზება და სათანადო დასკვნების გამოტანა;	
ქართ.საბ.3.	ტექსტის ჟანრობრივი და კომპოზიციური ელემენტების გააზრება მთლიანი ტექსტის ფარგლებში;	<ul style="list-style-type: none"> სიტუაციური მახასიათებ-ლები (საკომუნიკაციო სიტუაცია) (შედეგები: 8, 11, 12)
ქართ.საბ.4.	ტექსტის კრიტიკული გააზრება კონტექსტური ფაქტორების გათვალისწინებით.	<ul style="list-style-type: none"> გრამატიკა (შედეგები: 9, 11, 12) სტრატეგიები (შედეგები: 11, 12)

მიმართულება: ცოდნისა და იდეების გაზიარება		
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	
ქართ.საბ.5.	ტექსტის ინტერპრეტაცია პირად ან/ და ლიტერატურულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით (მაგ., ხედვის პერსპექტივის შეცვლით, დროსა თუ სივრცეში გადანაცვლებით);	
ქართ.საბ.6.	ერთსა და იმავე თემაზე/საკითხზე, პრობლემატიკაზე შექმნილი სხვადასხვა ტიპისა და ჟანრის ტექსტების შედარება, მსჯელობა მათ მსგავსება-განსხვავებებზე სხვადასხვა კუთხით (მაგ., ტიპობრივი, ჟანრობრივი, ინტერტექსტობრივი მიმართებების) და სათანადო დასკვნის გამოტანა;	
ქართ.საბ.7.	საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, ტექსტის მიმართ პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება;	
ქართ.საბ.8	სტანდარტით განსაზღვრული სხვადასხვა ტიპისა და ჟანრის ტექსტების შედგენა-გაზიარება საკომუნიკაციო სიტუაციის გათვალისწინებით (ზეპირი ან/და წერითი მეტყველების დროს).	
მიმართულება: ენობრივი და სტრუქტურული მახასიათებლების გამოყენება		
ქართ.საბ.9.	ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებებისა და გრამატიკის საკითხების ცოდნის ფუნქციურად გამოყენება კონკრეტული მიზნით(ზეპირი ან/და წერითი მეტყველების დროს);	
ქართ.საბ.10.	სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნის ფუნქციურად გამოყენება კონკრეტული მიზნით (ზეპირი ან/და წერითი მეტყველების დროს).	
მიმართულება: სტრატეგიების გამოყენება		
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	
ქართ.საბ.11.	ზეპირმეტყველების, კითხვის, წერის სტრატეგიების მიზნის შესაბამისად შერჩევა და ადეკვატურად გამოყენება;	
ქართ.საბ.12.	სწავლის პროცესში გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება, გაანალიზება და შეფასება მიზანშენონილობისა და ეფექტურობის თვალსაზრისით.	

ცნებები და ქვეცნებები/საკითხები

ტექსტი

- **ტიპები – მხატვრული, არამხატვრული**
- **ჟანრები**
 - **მხატვრული:** მოთხობა, ნოველა, იგავი, მითი, ზღაპარი, ლეგენდა, ლექსი, პოემა, სხვ.
 - **არამხატვრული:** საინფორმაციო-შემეცნებითი ტექსტი; ისტორიული წყარო; ეს; პუბლიცისტური წერილი, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში გამოქვეყნებული მასალა (მაგ., საინფორმაციო ქრონიკა, ინტერვიუ, რეპორტაჟი, სტატია, რეკლამა); მემუარული პროზა; ბიოგრაფიული/ ავტობიოგრაფიული ტექსტი; პირადი/არაფორმალური წერილი; საჯარო გამოსვლა, ინსტრუქცია; ოფიციალურ-საქმიანი სტილის ტექსტები (მაგ., განცხადება, რეზიუმე/CV, ავტობიოგრაფია, ფორმალური წერილი).
- **კომპოზიციური ელემენტები – თემა, ქვეთემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; თხობა, აღწერა; პერსონაჟები; დიალოგი; ავტორისეული დახასიათება; პეიზაჟი; პორტრეტი; ხედვის კუთხე/პერსპექტივა (ავტორის/მთხოვნებლის, პერსონაჟის); ლირიკული გადახვევა; მორალი/შეგონება (იგავის); ფაბულა, სიუჟეტი და მისი განვითარების საფეხურები; კონფლიქტი; რითმა, მეტრი, სტროფი, ტაქტი.**
- **სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტები – სათაური; თავი; რუბრიკა; აბზაცი (აბზაცის სახეები და სტრუქტურა); მიმართვა; ხელმოწერა; არავერბალური ელემენტები (ილუსტრაცია, ლოგო, სქემა, შრიფტის სახესხვაობა და ზომა).**
 - **კონტექსტი – ტექსტის შექმნის ეპოქა, ადგილი; ეპოქის ზოგადი კონტექსტი (მაგ., რეალიები, ფასეულობები, ცოდნის დონე); ავტორის ცხოვრებისეული და სულიერი გამოცდილება (მაგ., შეხედულებები, დამოკიდებულებები).**
 - **მიმართებები ტექსტებს შორის (ინტერტექსტუალობა) – ალუზია, ციტირება.**
 - **ტექსტის სიტუაციური მახასიათებლები (საკომუნიკაციო სიტუაცია) – კომუნიკაციის ადგილი; კომუნიკაციის მიზანი; ავტორი; აუდიტორია, მკითხველი; მონაწილეები (დისკუსიის, დებატების); არავერბალური მეტყველება (მაგ., სხეულის ენა, ხმის ძალა, ინტონაცია).**
 - **ინტერპრეტაცია – ჟანრი; თემა, ქვეთემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი; ხედვის კუთხე/პერსპექტივა.**
 - **ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (ლექსიკა, სტილი, მხატვრული ხერხები, რიტორიკული ხერხები)**
 - **ლექსიკა, სტილი – ომონიმი, დიალექტიზმი, ბარბარიზმი, ჟარგონი, არქაიზმი, ნეოლოგიზმი; ფრაზეოლოგიზმი; აფორიზმი; სიტყვანარმოება; სიტყვის პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა; სტილისტური ხარვეზი (ტავტოლოგია, კალკი, პარონიმები); სხვადასხვა ფუნქციური სტილი (სასაუბრო, მხატვრული, პუბლიცისტური, ოფიციალურ-საქმიანი, სამეცნიერო);**
 - **მხატვრული სტილის ენობრივი ფიგურები – ტროპები (ეპითეტი, შედარება, პიპერბოლა, მეტაფორა, ალიტერაცია, ალეგორია, ირონია).**
 - **რიტორიკული ელემენტები – თეზისი, არგუმენტი; რიტორიკული შეკითხვა, რიტორიკული მიმართვა, განმეორება; რიტორიკული სტილის ძირითადი მახასიათებლები (სარწმუნობა, ლოგიკა, ემოცია).**

სტრატეგიები

- ზეპირმეტყველების (ლაპარაკის, მოსმენის) სტრატეგიები (მაგ., კომუნიკაციის სიტუაციური მახასიათებლების განსაზღვრა, წინარე ცოდნის მობილიზება, რეპეტიციის გავლა, პარაფრაზირება; წინასწარი ვარაუდების გამოთქმა, დამაზუსტებელი კითხვების დასმა, ჩანაწერების კეთება).
- კითხვის სტრატეგიები (მაგ., წინარე ცოდნის გააქტიურება, დაკავშირება, ვარაუდების გამოთქმა, წაკითხულის ვიზუალიზაცია, შეჯამება, შეკითხვების დასმა, ხელახლა წაკითხვა, დაჯგუფება-დახარისხება, კონტექსტზე დაყრდნობით/ლექსიკონის გამოყენებით სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა-დადგენა).
- წერის სტრატეგიები (მაგ., კომუნიკაციის სიტუაციური მახასიათებლების განსაზღვრა; იდეების გენერირება; იდეების დაჯგუფება; ცოდნის მობილიზება; გეგმის შედგენა; პირველადი ვარიანტის შედგენა; პირველადი ვარიანტის გაუმჯობესება; ნაწერის გაფორმება და წარდგენა-გაზიარება).
- მეტაკოგნიტური სტრატეგიები (მაგ., აქტივობის/დავალების ლირებულების გააზრება; დაფიქრება სწავლის პროცესზე, წინსვლა-განვითარების შემაფერხებელი და ხელშემწყობი ფაქტორების გაცნობიერება, სწავლის პროცესის დაგეგმვა).

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა.

ქართული ენის ისტორია: მსოფლიოს ენათა ოჯახები; ქართული ენა, ქართულის მონათესავე ენები, ქართული ენის დიალექტები; ქართული სალიტერატურო ენა, ქართული დამწერლობა (ანბანი).

ქართული მწერლობის დარგები: საერო და სასულიერო ლიტერატურა.

გრამატიკის საკითხები

მორფოლოგია

ფორმაცვალებადი მეტყველების ნაწილები:

- სახელები (არსებითი, ზედსართავი, რიცხვითი, ნაცვალსახელი): სახელთა ჯგუფები შინაარსის მიხედვით; სახელთა ბრუნება; სახელთა ნარმოქმნა; კომპოზიცია.
- ზმნა: ძირითადი ზმნური კატეგორიები; გარდამავლობა; ზმნისწინი; ზმნის ულლება; თავისებური ზმნები.
- სახელზმნები (საწყისი და მიმღეობა).

ფორმაუცვლელი მეტყველების ნაწილები:

- ზმნიზედა (ადგილის, დროის, ვითარების, მიზეზისა და მიზნის);
- თანდებული (ცალკე მდგომი და შერწყმული);
- კავშირი და მისი ჯგუფები;
- ნაწილაკი და მისი ჯგუფები;
- შორისდებული და მისი ჯგუფები.

სინტაქსი

- სიტყვათა შორის სინტაქსური ურთიერთობის სახეები – შეთანხმება, მართვა, მირთვა;
- წინადადების წევრები: მთავარი და არამთავარი წევრები;
- წინადადება: წინადადება მოდალობის მიხედვით; წინადადება აგებულების მიხედვით; მარტივი წინადადება და მისი სახეები; შერწყმული წინადადება; რთული წინადადების სახეები; წინადადებათა შეერთების საშუალებები; დამოკიდებული წინადადების სახეები რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში.
- განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები;
- პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი.

აღნიშნულ ენობრივ-გრამატიკულ საკითხებთან დაკავშირებული სალიტერატურო ენის ნორმები, მართლწერა, პუნქტუაცია.

საკითხავი ლიტერატურა

საბაზო საფეხურის მოსწავლეთა საკითხავი ლიტერატურის საყრდენს წარმოადგენს ქართული მწერლობა. მათგან ცალკე ჯგუფს ქმნის სავალდებულო ნაწარმოებები – ქართული მწერლობის კლასიკოსთა დროში გამოცდილი თხზულებები, რომლებმაც მყარად დაიმკიდრეს ადგილი ქართული ლიტერატურის ისტორიაში და წარმოადგენენ საყრდენ ტექსტებს ცალკეული თემების შესწავლის დროს (სავალდებულო ნაწარმოებების ჩამონათვალი იხ. თემატური ბლოკების ქვემოთ).

სწავლა-სწავლების პროცესში, ამა თუ იმ თემატური ბლოკის ან/და სასწავლო თემის ფარგლებში, სავალდებულო ნაწარმოებებთან ერთად მოსწავლეებს უნდა შევთავაზოთ არასავალდებულო ლიტერატურაც – მხატვრული და არამხატვრული ტექსტები, რომლებიც შეესაბამება მოსწავლეთა ასაკობრივ ინტერესებს და დაეხმარება მათ სტანდარტით განსაზღვრული საგნობრივი ცნებებისა და საკითხების ათვისებაში, უნივერსალური ლიტერატურული მოტივების (/თემების) წვდომა-გააზრებაში.

ძირითადი თემატური ბლოკები და სასწავლო თემები

I თემატური ბლოკი – ადამიანი და მისი ცხოვრება

ადამიანის ცხოვრების გზა (მაგ., ადამიანის ყოფა-ცხოვრება, საქმიანობა, ურთიერთობა სხვა ადამიანთან), ადამიანის შინაგანი სამყარო (მაგ., ემოციები, გრძნობები, განცდები, ოცნებები; წარმოსახვა-ფანტაზია);

საზოგადოებაში თანაცხოვრება (მაგ., ადამიანის ადგილი საზოგადოებაში, საზოგადოების ზეგავლენა ადამიანზე, ადამიანის ზეგავლენა საზოგადოებაზე).

II თემატური ბლოკი – სამყაროს შეცნობა, ახლის ძიება

მშობლიური სამყარო (მაგ., მშობლიური ქვეყნის წარსული, აწმყო, მომავალი; ენა, კულტურა, ტრადიციები; მშობლიური ქვეყნის მრავალფეროვნება);

ბუნებასთან ურთიერთობა (მაგ., ბუნების მშვენიერება, ჰარმონიულობა; წონასწორობა/ბალანსი ადამიანსა და ბუნებას შორის, კონფლიქტი ბუნებასთან და მისი შედეგები; ზრუნვა ბუნებაზე/გარემოზე თანამედროვე ეპოქაში);

ახალი სამყაროს აღმოჩენა-შემეცნება (მაგ., ახლის/სიახლის აღმოჩენის გზები, ახლის ნახვით/აღმოჩენით მიღებული ცოდნა და გამოცდილება, ურთიერთმიმართება ახალსა და ნაცნობს/ჩვეულს შორის).

III თემატური ბლოკი – მარადიული ძიებები

სიკეთე და ბოროტება(მაგ., სიკეთისა და ბოროტების ურთიერთმიმართება, ადამიანის ნების როლი სიკეთისა და ბოროტების დაპირისპირებაში);

ცხოვრების საზრისი (მაგ., ადამიანის არსებობის მიზანი, ადამიანური პოტენციალის რეალიზების გზების ძიება-გააზრება).

სავალდებულო ნაწარმოებები

1. ლეონტი მროველი – „ცხორებად და მოქალაქობად ღირსისა და მოციქულთა სწორისა ნეტარის ნინოსი“: მირიანის ნადირობა და მზის დაბნელება (ადაპტირებული სახით);
2. შოთა რუსთველი – „ვეფხისტყაოსანი“: „ამბავი როსტევან არაბთა მეფისა“; „ნახვა არაბთა მეფისაგან მის ყმისა ვეფხისტყაოსნისა“; „ანდერძი ავთანდილისა“; „თათბირი ნურადინ ფრიდონისა“; „თათბირი ავთანდილისა“; „თათბირი ტარიელისა“;
3. სულხან-საბა ორბელიანი – „წიგნი სიბრძნე-სიცრუისა“: ცალკეული იგავები, შერჩეული სამი ძირითადი თემატური ბლოკის გათვალისწინებით (ადაპტირებული სახით);
4. დავით გურამიშვილი – „დავითიანი“: 3 თავი (ლეკთაგან დატყვევება; სიზმარი ტყვეობასა შინა; ტყვეობიდან გაპარვა) (მითითებული სახით);
5. ნიკოლოზ ბარათაშვილი – „ბედი ქართლისა“, „ფიქრნი მტკვრის პირას“;
6. ილია ჭავჭავაძე – „ბაზალეთის ტბა“, „სარჩობელაზედ“, „რა გითხრათ? რით გაგახაროთ?“ (მითითებული სახით), „სიტყვა წინამდლვრიანთკარის სამეურნეო სკოლის გახსნაზე“ (მითითებული სახით);
7. აკაკი წერეთელი – „განთიადი“, „თორნიკე ერისთავი“, „ბაში-აჩუკი“;
8. ვაჟა-ფშაველა – „ჩემი ვედრება“, „კაი ყმა“, „ხმელი წიფელი“;
9. მიხეილ ჯავახიშვილი – „ეშმაკის ქვა“;
10. გალაკტიონ ტაბიძე – „ქარი ქრის“, „გაგონდება თუ არა“, „ნამყე ბეთანიისაკენ“, „მამული“;
11. კონსტანტინე გამსახურდია – „მთვარის მოტაცება“: ფრაგმენტი (მითითებული სახით);
12. კოლაუ ნადირაძე – „25 თებერვალი“;
13. ანა კალანდაძე – „ვაჟაო, დილის მზის სხივო...“;
14. ჭაბუა ამირეჯვიბი – „დათა თუთაშხია“. მოსე ზამთარაძის ნამბობი.

საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვები:

საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვების ტანდარტის ცნებებსა და საკითხებს აკავშირებს შედეგებთან:

- რა მიზნით ვკითხულობ? რა შეიძლება გავაკეთო იმისთვის, რომ უკეთ გავიგო/გავიაზრო ტექსტი? (როგორ მოქმედებენ კარგი მკითხველები, როდესაც არ ესმით ტექსტი?)

- რატომაა მნიშვნელოვანი ტექსტის ტიპის და უანრის განსაზღვრა? რატომ არის ეს ტექსტი მოთხოვა (/ პოემა, იგავი, პირადი წერილი და ა.შ.)? როგორ გამოვიყენო უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა ტექსტების კითხვისა და შედგენის დროს?
- რატომ/რა მიზნით იყენებს ავტორი ამა თუ იმ ენობრივ-გრამატიკულ ფორმასა და ლექსიკურ საშუალებებს, მხატვრულ და სტილურ ხერხებს?
- როგორ წარმოვაჩინო ტექსტის თემისა და მთავარი იდეის გაგება?
- როგორ წარმოვაჩინო ტექსტის სხვადასხვა ნაწილს ან სხვადასხვა ტექსტს შორის არსებული მიმართებების გაგება?
- რამდენად და როგორ ახასიათებს პერსონაჟს მისი სიტყვები, აზრები, დამოკიდებულებები, ურთიერთობა სხვა პერსონაჟებთან? რამდენად და როგორ ახასიათებს პერსონაჟს სხვა პერსონაჟების მოსაზრებები მის შესახებ, დამოკიდებულებები მის მიმართ? რამდენად და როგორ ახასიათებს პერსონაჟს ავტორის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია (მაგ., პერსონაჟის გარეგნობის, საცხოვრებლის აღწერა, ავტორისეული დახასიათება)?
- რამდენად და როგორ მეხმარება ნაწარმოების სტრუქტურა ტექსტის გაგება-გააზრებაში?
- როგორ/რა საშუალებებით ცდილობს ავტორი მკითხველზე გავლენის მოხდენას, განწყობის შექმნას, პოზიციის დასაბუთებას? რამდენად ეფექტურია მისი მცდელობები?
- რამდენად და როგორ მეხმარება ჩემი წინარე ცოდნა და გამოცდილება ტექსტის გაგებაში, მის ინტერპრეტაცია-შეფასებაში?
- რატომაა მნიშვნელოვანი ტექსტის კონტექსტის ცოდნა? /რამდენად მეხმარება კონტექსტის ცოდნა ნაწარმოების უკეთ გაგებაში (/რას ამბობს ნაწარმოები კონკრეტულ ეპოქაზე, ავტორზე)?
- როგორ გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მასალა/ინფორმაცია ინტერპრეტაციის, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვის ან/და შეფასების მიზნით?
- რითია ეს ტექსტი გამორჩეული, უნიკალური (/რით გამოირჩევა ეს ტექსტი ამავე თემაზე, საკითხზე, პრობლემაზე შექმნილი სხვა ტექსტებისგან)?
- რატომაა მნიშვნელოვანი ინტერტექსტობრივი მიმართებების განსაზღვრა? როგორ შევძლებ მათ განსაზღვრას?
- რამდენად/როგორ დამეხმარება ეს ტექსტი რეალური სამყაროს გაცნობაში, საკუთარი თავის შემეცნებაში, სხვა ტექსტის (წიგნის, ფილმის) გაგებაში? / რამდენად და რითია ეს ტექსტი საინტერესო პირადად ჩემთვის, თანამედროვე ადამიანებისთვის?
- რამდენად და როგორ მეხმარება ენობრივ-გრამატიკული ნორმების ცოდნა კითხვის, წერის, მოსმენისა და ლაპარაკის დროს?
- რატომაა მნიშვნელოვანი ლექსიკური მარაგის გამდიდრება?
- როგორ დავამყარო წარმატებული კომუნიკაცია? (/რა განსაზღვრავს კომუნიკაციის წარმატება-წარუმატებლობას?)

გ) მეთოდიკური ორიენტირები

საგნის სწავლა-სწავლება უნდა წარიმართოს შემდეგი პრინციპების დაცვით:

- ა) სწავლა-სწავლებახელსუნდაუნყობდეს მოსწავლეთა შინაგანი ძალების გააქტიურებას;

- ბ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნის ეტაპობრივად კონსტრუირებას წინარე ცოდნაზე დაფუძნებით;
- გ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნათა ურთიერთდაკავშირებასა და ორგანიზებას;
- დ) სწავლა-სწავლება უნდა უზრუნველყოფდეს სწავლის სტრატეგიების დაუფლებას (სწავლის სწავლას);
- ე) სწავლა-სწავლება უნდა მოიცავდეს ცოდნის სამივე კატეგორიას: დეკლარატიულს, პროცედურულსა და პირობისეულს.

საგნობრივი შედეგების გარდა, ეროვნული სასწავლო გეგმის მიზნებიდან სწავლა-სწავლებისა და შეფასების სამიზნედ ასევე უნდა იქცეს შემდეგი გამჭოლი უნარები და ღირებულებები:

პასუხისმგებლობა	<ul style="list-style-type: none"> სასკოლო საქმიანობებში (სასკოლო ცხოვრებაში) ნაკისრი ვალდებულების შესრულება; სამუშაოს დადგენილ ვადებში დასრულება და ჩაბარება; საკუთარი ქცევის მართვა, საკუთარ ქცევებზე, სოციალურ აქტივობებზე პასუხისმგებლობის აღება.
თანამშრომლობა	<ul style="list-style-type: none"> სამუშაოს თანასწორად განაწილება და შესრულება ჯგუფური/გუნდური მუშაობის დროს; მზაობა ჯგუფში/გუნდში სხვადასხვა ფუნქციის შესასრულებლად (მაგ., ლიდერის); განსხვავებული იდეების, შეხედულებების კონსტრუქციულად განხილვა; რესურსების, მოსაზრებების, ცოდნის გაზიარება პრობლემათა ერთობლივად გადაჭრის, გადაწყვეტილებათა ერთობლივად მიღების მიზნით.
დროსა და სივრცეში ორიენტირება	<ul style="list-style-type: none"> თანამედროვე რეალობის სივრცულ-დროით ჭრილში გააზრება და ინტერპრეტირება; მულტიპერსპექტიული ხედვა დროითი და სივრცული ფაქტორების გათვალისწინებით.
ეთიკა	<ul style="list-style-type: none"> ეთიკური ნორმების დაცვა; სოლიდარობის განცდა; ემპათია; განსხვავებულობის მიმღებლობა; საკუთარ აქტივობაზე პასუხისმგებლობის გააზრება.
ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება	<ul style="list-style-type: none"> ქსელური ძიება; სხვადასხვა ტიპისა და ფორმატის ელექტრონული ტექსტების შექმნა (მაგ., სლაიდშოუს, PowerPoint-პრეზენტაციის); ელექტრონული ტექსტების დამუშავება, ე-წიგნებისა და აუდიოწიგნების გამოყენება; პერსონაჟის ფეისბუქი/ფეისბუქ-პროფილი; მკითხველის ფორუმი, წიგნის/ნაწარმოების ბლოგი.

კვლევა	<ul style="list-style-type: none"> კვლევითი ამოცანის, კვლევის პროცედურების, მონაცემების მოპოვების გზებისა და აღრიცხვის ფორმების განსაზღვრა; სათანადო რესურსების შერჩევა; კვლევის ჩატარება, მონაცემების აღრიცხვა და სხვადასხვა ფორმით წარმოდგენა / ორგანიზება; მონაცემების ანალიზი, არგუმენტირებული მსჯელობის საფუძველზე დასკვნების გამოტანა; კვლევის შედეგების შეფასება; კვლევითი სამუშაოების ჩატარების დროს ეთიკისა და უსაფრთხოების ნორმების დაცვა.
შემოქმედებითი აზროვნება	<ul style="list-style-type: none"> ჩანაფიქრის შემოქმედებითად განხორციელება; ორიგინალური იდეების გამოვლენა და ხორციელება; ახლის შექმნა; დასმული პრობლემების გადასაჭრელად არასტანდარტული გზების მოძიება.

სასწავლო თემის აგების პრინციპები

სასწავლო თემა წარმოადგენს მოსწავლეთათვის ნაცნობ, მათი ასაკობრივი ინტერესებისა და გამოცდილების შესაბამის კონტექსტს, რომელიც სტანდარტის შედეგების, სამიზნე ცნებების, კონკრეტული ქვეცნებებისა და საკითხების ინტეგრირებულად და ურთიერთდაკავშირებულად სწავლების საშუალებას იძლევა. თითოეული თემის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამუშავდეს სტანდარტის ყველა შედეგი.

შენიშვნა: იმ საგნებში, რომლებშიც სასწავლო თემები ორგანიზებულია თემატური ბლოკების სახით, უნდა მიეთითოს, რომელ თემატურ ბლოკს მიეკუთვნება მოცემული კონკრეტული თემა.

თემატური საკვანძო შეკითხვები შემოსაზღვრავს სასწავლო თემის ფარგლებს, ააქტიურებს მოსწავლის წინარე ცოდნას, აღვიძებს მის ცნობისმოყვარეობას და სტიმულს აძლევს მას ახალი ცოდნის შესაძლებად.

თემატური მკვიდრი წარმოდგენები არის ზოგადი წარმოდგენები, რომლებიც თემის შესწავლისას უნდა ჩამოყალიბდეს მოსწავლის ხანგრძლივ მეხსიერებაში მის (მოსწავლის) წინარე წარმოდგენებზე დაყრდნობით.

სამიზნე ცნებების სახით განსაზღვრულია ის ცოდნა, რომელსაც მოსწავლე საგნის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს.

სამიზნე ცნებების/ცნებების მკვიდრი წარმოდგენები – თითოეული ცნებისთვის უნდა განისაზღვროს მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც შემოფარგლავს ცნების მოცულობას და დააზუსტებს, რა უნდა ჰქონდეს გაცნობიერებული მოსწავლეს ამ ცნებასთან მიმართებით საფეხურის ბოლოს.

თემის ფარგლებში შუალედური მიზნის როლს ასრულებს ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული ოთხეული – ქვეცნებები/საკითხები, საკვანძო შეკითხვები, ასევე კომპლექსური დავალება/დავალებები და შეფასების კრიტერიუმი/კრიტერიუმები. თემატურ მატრიცაში შესაძლებელია დაემატოს იმდენი ეტაპი (შესაბამისი შუალედური მიზნებით), რამდენსაც სასწავლო რესურსი ავტორი/მასწავლებელი ჩათვლის საჭიროდ მოცემული სასწავლო თემის ფარგლებში. თითოეული თემის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამუშავდეს ყველა სამიზნე ცნება.

ქვეცნებები, საკითხები – წლიური თემების ფარგლებში, შესასწავლი ტექსტების სპეციფიკის გათვალისწინებით, გამოიყოფა საგნობრივი ქვეცნებები, რომლებიც უშუალოდ გამომდინარეობს შესაბამისი ცნებებიდან, ასევე საკითხები. საკითხების საშუალებით

ხდება იმის განსაზღვრა, თუ კონკრეტულად, რა მასალის საფუძველზე წარიმართება მუშაობა თემის ფარგლებში. ქვეცნებებსა და საკითხებზე დაყრდნობით განისაზღვრება ასევე კომპლექსური დავალების პირობა, რომელიც მოსწავლეს ეხმარება სამიზნე ცნებისა და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენების გაცნობიერებაში.

ცნების საკვანძო შეკითხვები ორიენტირებულია უშუალოდ შესაბამის სამიზნე ცნებაზე/ცნებებზე (მაგ., ცნებაზე „კონტექსტი“). და განისაზღვრება შერჩეული ქვეცნებების/საკითხების გათვალისწინებით. ისინი გამოკვეთს, რაზე უნდა დაფიქრდეს მოსწავლე კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობისას. მათი ფუნქციაა:

- მოსწავლის წინარე ცოდნის გააქტიურება, ცნობისმოყვარეობის გაღვივება, პროვოცირება ახალი ცოდნის შესაძენად;
- სასწავლო თემის შედეგზე ორიენტირებულად სწავლა-სწავლების უზრუნველყოფა;
- თემის სწავლა-სწავლების პროცესში შუალედური ბიჯების/ეტაპების განსაზღვრა. საკვანძო შეკითხვა წარმოადგენს მაორგანიზებელ ელემენტს, რომელიც სასწავლო თემის ფარგლებში ასრულებს გაკვეთილ(ებ)ის მიზნის როლს.

კომპლექსური დავალება წარმოადგენს მოსწავლის შემეცნებით-შემოქმედებით პროდუქტს, რომლის შესრულება მოითხოვს სხვადასხვა ცოდნის ინტეგრირებულად გამოყენებას ფუნქციურ კონტექსტებში. კომპლექსური დავალება და მასთან მჭიდროდ დაკავშირებული სტრუქტურული ერთეულები (საკითხი, ქვეცნება, საკვანძო შეკითხვა, შეფასების კრიტერიუმი), ცალკეული თემის ფარგლებში, შუალედური მიზნის როლს ასრულებს.

შეფასების კრიტერიუმები უნდა გამომდინარეობდეს სტანდარტის შედეგებიდან და აჩვენებდეს, რა უნდა შეძლოს მოსწავლემ კონკრეტული თემის ფარგლებში.

თემატური ერთეულის სახელწოდება:	საათების სავარაუდო რაოდენობა –		
თემა:			
(თემატური ბლოკი: ...)			
თემატური საკვანძო შეკითხვები:			
თემის ფარგლებში დასამუშავებელი საკითხები:			
სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები	I ეტაპის შუალედური მიზნები		
	ქვეცნება/ ქვეცნებები, საკითხ(ებ)ი	ცნებ(ებ)ის საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
	ტექსტი:		
	აქტივობები:		
	რესურსები:		
	II ეტაპის შუალედური მიზნები		
	ქვეცნება/ ქვეცნებები, საკითხ(ებ)ი	ცნებ(ებ)ის საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
	ტექსტი:		
	აქტივობები:		
	რესურსები:		
თემატური მკვიდრი წარმოდგენები			

თემატური ერთეულების დაგეგმვისას გასათვალისწინებელია შემდეგი:

- შერჩეული მასალა უნდა შეესატყვისებოდეს მოსწავლეთა ასაკობრივ ინტერესებსა და შესაძლებლობებს;
- ქართული მწერლობის კლასიკოსთა თხზულებების გარდა, მოსწავლეებს უნდა შევთავაზოთ მაღალი ხარისხის თანამედროვე ლიტერატურა, რომელიც ასახავს მათთვის ნაცნობ რეალიებს, პრობლემატიკას; თანამედროვე ადამიანის შინაგან სამყაროს, ფიქრებს, დამოკიდებულებებს, ოცნებებსა და მისწრაფებებს. ეს დაეხმარება მოსწავლეებს იმაში, რომ უკეთ გაიაზრონ თანამედროვე სამყარო, იპოვონ პასუხები მათთვის აქტუალურ და არსებით შეკითხვებზე, დასახონ პრობლემების გადაჭრის გზები, შეიმეცნონ საკუთარი თავი და დაიმკვიდრონ ადგილი თანამედროვე საზოგადოებაში. სხვადასხვა ეპოქაში შექმნილ ტექსტებს შორის მსგავსება-განსხვავებების აღმოჩენა კი ნოუიერ ნიადაგს შექმნის მსჯელობისთვის და დაეხმარება მოსწავლეებს იმაში, რომ სილრმისეულად გაიაზრონ საგნობრივი ცნებები და საკითხები შეთავაზებული კონტექსტების (თემების) ფარგლებში.
- ქართული ლიტერატურის გარდა, მოსწავლეებს შესაძლებელია შევთავაზოთ უცხოური ლიტერატურის ნიმუშებიც, რაც დაეხმარება მათ, გაიაზრონ მშობლიური ლიტერატურა მსოფლიო ლიტერატურის კონტექსტში (სხვადასხვა კულტურის ტექსტებს შორის მსგავსება-განსხვავებების აღმოჩენის გზით). ეს გააფართოებს მოსწავლეთა კულტურულ პორიზონტს და ხელს შეუწყობს მათ განვითარებას ინტერკულტურული კუთხით.
- ენობრივ-გრამატიკული ცნებებისა და საკითხების სწავლება არ გულისხმობს გრამატიკული ცოდნის თვითმიმიზნურ დაგროვებას. სწავლა-სწავლების პროცესი უნდა წარიმართოს ისე, რომ მოსწავლემ შეძლოს ნასწავლის სინთეზირება და ფუნქციურად გამოყენება სხვადასხვა საკომუნიკაციო სიტუაციაში (ზეპირმეტყველების, კითხვის, წერის დროს). ამდენად, მოსწავლეებს უნდა მივცეთ შესაძლებლობა, გამოიყენონ ენობრივი ცოდნა განსხვავებულ კონტექსტებში სხვადასხვა ტიპისა და უანრის ტექსტების შედგენის გზით.
- საკითხები მასალის რაოდენობა უნდა შეირჩეს იმგვარად, რომ მოსწავლეებს ჰქონდეთ საკმარისი დრო მისი (მასალის) საფუძვლიანად დამუშავებისა და გააზრებისათვის.

სწავლის უნარების გასაუმჯობესებლად მნიშვნელოვანია ზრუნვა მეტაკოგნიციის უნარების განვითარებაზე, რისთვისაც მასწავლებელმა პერიოდულად სამი ტიპის აქტივობა უნდა ჩაატაროს. ეს აქტივობებია:

სტრატეგიების მოდელირება: მასწავლებელი მოსწავლეებთან ერთად ასრულებს დავალებას და მისი შესრულებისას „ხმამაღლა ფიქრობს“ იმაზე, თუ როგორ შეასრულოს ეს აქტივობა (მაგ., კარგად გავეცნოთ პირობას და დავაკვირდეთ, რას მოითხოვს იგი; აქვს თუ არა პირობას თანხმლები მასალა, მაგ., სურათები? სანამ ტექსტს წავიკითხავთ, ხომ არ სჯობს, ჯერ სურათებს გავეცნოთ და ვნახოთ, რა ინფორმაციის შემცველია ეს სურათები? და მისთ).

წინმსწრები მეტაკოგნიტური პაუზა, ანუ დავალების შესრულებამდე დაფიქრება და მსჯელობა გადასადგმელ ნაბიჯებზე – მას შემდეგ, რაც მოსწავლეები გაეცნობიან დავალების პირობას, შევასრულებინებთ მეტაკოგნიტური ხასიათის ამგვარ აქტივობას: მათ ჯგუფურად უნდა განსაზღვრონ ის გზა, რომლითაც დავალებას შეასრულებენ, სახელდობრ: დეტალურად აღნერონ დავალების შესრულების ეტაპები (რას შეასრულებენ რის შემდეგ და სხვ.) და სტრატეგიები, რომლებსაც გამოიყენებენ თითოეულ ეტაპზე.

ჯგუფებმა უნდა წარმოადგინონ თავიანთი ნამუშევრები და იმსჯელონ შერჩეული გზებისა თუ სტრატეგიების მიზანშენონილობაზე.

შემდგომი მეტაკოგნიტური პაუზა, ანუ დავალების შესრულების შემდეგ დაფიქრება და მსჯელობა გადადგმულ ნაბიჯებზე – მას შემდეგ, რაც მოსწავლეები შეასრულებენ კონკრეტულ დავალებას, მათ უნდა გაიხსენონ და აღწერონ განვლილი გზა: რა გააკეთეს რის შემდეგ? რა ხერხები გამოიყენეს მუშაობისას? რა გაუჭირდათ ან რა გაუადვილდათ? შესრულებული მოქმედებების აღწერის შედეგად მოსწავლეები გააცნობიერებენ იმ ფაქტს, რომ მიზნის მისაღწევად არსებობს სხვადასხვა გზა და ხერხი, რომელებზეც დავალების შესრულებამდე უნდა დაფიქრდნენ (ოპტიმალური გადაწყვეტილების მისაღებად). მეტაკოგნიტური პაუზა მოსწავლეებს განუვითარებს სწავლის უნარებსა და ქმედობაუნარიანობას.

დ) შეფასება

საკლასო შეფასება უნდა შეესაბამებოდეს ეროვნული სასწავლო გეგმის პირველი კარის მე-7 თავში განსაზღვრულ შეფასების პრინციპებს, მიზნებსა და ამოცანებს.

სწავლის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშესაწყობად უპირატესობა უნდა მიენიჭოს განმავითარებელ შეფასებას, რომელიც აფასებს მოსწავლეს თავის წინარე შედეგებთან მიმართებით, ზომავს ინდივიდუალურ წინსვლას და, ამდენად, აძლევს მოსწავლეს ცოდნის ეტაპობრივად აგების (კონსტრუირების) საშუალებას.

მნიშვნელოვანია, მოსწავლე თავად იყოს ჩართული განმავითარებელ შეფასებაში. სწავლის პროცესის შეფასება მოსწავლეს გამოუმუშავებს დამოუკიდებლად სწავლის უნარ-ჩვეულებს, დაეხმარება სწავლის სტრატეგიების ათვისებაში, საშუალებას მისცემს, გაცნობიერებულად შეუწყოს ხელი საკუთარ წინსვლასა და წარმატებას. შეფასებაში ჩართვის ძირითადი მიზანია მოსწავლის გათვითცნობიერება სწავლის პროცესებში, რაც მას შეასწავლის ამ პროცესების გააზრებულად და დამოუკიდებლად მართვას.

შემაჯამებელი (განმავითარებელი და განმსაზღვრელი) შეფასება

შემაჯამებელი შეფასება უნდა ზომავდეს, რამდენად ფლობს ან/და რამდენად ფუნქციურად იყენებს მოსწავლე სამიზნე ცნებებს. ცნებების დაუფლების ხარისხის შესაფასებლად გამოიყენება ე.წ. სოლო ტაქსონომია (დაკვირვებადი სასწავლო შედეგების სტრუქტურის ტაქსონომია – ინგლ. SOLO – Structure of Observed Learning Outcomes), რომელიც წარმოადგენს პლატფორმას შეფასების კრიტერიუმების შესამუშავებლად. სოლო ტაქსონომია ზომავს მოსწავლეთა მიღწევებს 5 დონის მიხედვით. ეს დონეებია:

SOLO1: პრესტრუქტურული დონე

მოსწავლეს საერთოდ ვერ გაუაზრებია საკითხი, იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას ან/და საერთოდ აცდენილია საკითხს.

SOLO 2: უნისტრუქტურული დონე

მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის განხილვა და მარტივი, აშკარა/ცხადი კავშირების დამყარება. მოსწავლეს შეუძლია ტერმინოლოგის გამოყენება, ზეპირად გადმოცემა (გახსენება), მარტივი ინსტრუქციების/ალგორითმების შესრულება; პარაფრაზირება, ამოცნობა, დასახელება ან დათვლა.

SOLO 3: მულტისტრუქტურული დონე

მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის განხილვა განცალკევებულად, ერთმანეთთან კავშირის გარეშე. მას შეუძლია ჩამოთვლა, აღწერა, კლასიფიცირება, კომბინირება; მეთოდების, სტრუქტურის გამოყენება; პროცედურების შესრულება, სხვ.

SOLO 4: მიმართებითი დონე

მოსწავლეს შეუძლია გაიაზროს კავშირი რამდენიმე ასპექტს შორის, აგრეთვე ისიც, თუ როგორ ერგება/შეესაბამება ეს ასპექტები ერთმანეთს და ქმნის მთელს, მთლიანობას. მისი ნააზრევი დასტრუქტურებულია და ამგვარად, მოსწავლეს აქვს იმის უხარი, რომ შეადაროს, დააკავშიროს, გაანალიზოს, გამოიყენოს თეორია, ახსნას საკითხი მიზეზშედეგობრიობისკუთხით.

SOLO 5: გაფართოებული აბსტრაქტული დონე

მოსწავლეს შეუძლია სტრუქტურის განზოგადება მოცემულის/შეთავაზებულის გარდა, სტრუქტურის ალერია მრავალი სხვადასხვა კუთხიდან/თვალთახედვიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში. მას შეუძლია განზოგადება, ჰიპოთეზის ნამოყენება, კრიტიკული გაანალიზება ან თეორიის ჩამოყალიბება.

შემაჯამებელი შეფასებისთვის გამოიყენება კომპლექსური დავალებები, რომლებიც მოითხოვს სამიზნე ცნებებით განსაზღვრული ცოდნის ინტეგრირებულად გამოყენებას ფუნქციურ კონტექსტებში.

განმსაზღვრელი შემაჯამებელი დავალება ინტეგრირებულად ამოწმებს/აფასებს ენისა და ლიტერატურის სწავლა-სწავლებისას შეძენილ ცოდნასა თუ უნარებს.

ტიპობრივი დავალებები შემაჯამებელი შეფასებისათვის

სტანდარტში შემოთავაზებულია ტიპობრივ დავალებებათა ფართო არჩევანი. შემაჯამებელი შეფასებისათვის მოსწავლებელი და/ან მოსწავლე შეარჩევს კომპლექსური დავალების სასურველ ტიპს/ტიპებს.

კომპლექსური დავალებების ნიმუშები:

- დისკუსია;
- დებატები;
- ლიტერატურული სამსჯავრო, ლიტერატურული სალონი;
- პრეზენტაცია, ზეპირი მოხსენება/ზეპირი გამოსვლა;
- პრობლემური საკითხის ნარმოდგენა იმიტირებული სიტუაციის (მინი სპექტაკლის, როლური თამაშის და სხვ.) საშუალებით;
- ნაწარმოების ინსცენირება;

- ანალიტიკური წერითი ნამუშევრები (მაგ., ტექსტის ანალიზი; ორი ტექსტის შედარებითი ანალიზი, პერსონაჟის დახასიათება, პერსონაჟების შედარებითი დახასიათება);
- თხრობითი ტექსტის შედგენა (რეალურ ან/დაწარმოსახვით გამოცდილებაზე);
- დამარწმუნებელი ტექსტების შედგენა (არგუმენტირებული ესე, სარეკლამო, სარეკლამო-საინფორმაციო ტექსტი, წერილი რედაქციას, რედაქტორს);
- ახსნა-განმარტებითი/საინფორმაციო ტექსტის შედგენა;
- პროექტი / კვლევა (თემაზე, ტექსტის იდეაზე, კონკრეტულ პრობლემაზე/ საკითხზე);
- წერილობითი რეზიუმეს შედგენა (ნაცნობი ტექსტის);
- ტექსტის შეცვლა: გავრცობა-შეცვება, ახალი პერსონაჟ(ებ)ის შემოყვანა, დასასრულის შეცვლა, თხრობის გაგრძელება, წინარე ისტორიის აღდგენა, ტექსტის გადაწერა სხვა ჟანრში;
- წერილი ავტორს, პერსონაჟს; ერთი პერსონაჟის წერილი მეორის მიმართ;
- წარმოსახვითი ინტერვიუ ავტორთან, პერსონაჟთან;
- ანოტაციის, რეკომენდაციის შედგენა (მაგ., წიგნის, ფილმის);
- წერილობითი ტექსტების შედგენა თვითგამოხატვის მიზნით (მაგ., ჩანახატი, წოველა, პირადი გამოხმაურება/შთაბეჭდილება);
- ალტერნატიული ფორმის ტექსტების შედგენა თვითგამოხატვისთვის, პირადი დამოკიდებულების წარმოჩენისთვის (მაგ., ნახატი, პოსტერი, კოლაჟი, გრაფიკა, ვიდეორგოლი, მუსიკალური კლიპი შესწავლილი ტექსტების საფუძველზე) და მისთ.

ე) დანართი

ამონარიდებისა და ფრაგმენტების მითითებები საბაზო საფეხურის სავალდებულო ლიტერატურისთვის

- დავით გურამიშვილი, „დავითიანი“. 3 თავი (ლეკთაგან დატყვევება; სიზმარი ტყვეობასა შინა; ტყვეობიდან გაპარვა) (სიტყვებიდან: „მე ვიყავ ერთი თავადი...“..
- ილია ჭავჭავაძე, სიტყვა წინამძღვრიანთკარის სამეურნეო სკოლის გახსნაზე:
- დასაწყისიდან / მიმართვიდან ვიდრე სიტყვებამდე: უფრო მდიდარია, უფრო სავსეა“;
 - სიტყვებიდან: „მაშ რაღადა ვართ ღარიბნიო?...“ სიტყვებამდე:ცოდნა პქვიან“;
 - სიტყვებიდან: „ცოდნა ხერხია...“, სიტყვებამდე:უფრო ძლიერია“;
 - სიტყვებიდან: „კაცი უნდა ხერხი იყოს...“ სიტყვებამდე:ჭკუა ცოდნით გაულესია“,
 - სიტყვებიდან: „ცოდნა სიმდიდრეა..“ სიტყვებამდე:დაიწყებს ლაპლაპს“;
 - სიტყვებიდან:სანთელს მარტო იმაში არა ჰგავს...“ სიტყვებამდე: „უფრო გაძლიერებული“;
 - სიტყვებიდან: „როგორ შევიძინოთ ის სანატრელი განძი...“ სიტყვებამდე: გზას მე გიჩვენებთო!“;
 - სიტყვებიდან: „ის კაცი ილია წინამძღვრიშვილია..“ სიტყვებამდე: „ასე ლამაზად უხდება ამ პატარა სოფელს“;

- ი) სიტყვებიდან: „აქედან ჩვენი შვილები...“ სიტყვებამდე: „გასაზრდელად, გასაღვიძებლად“;
- კ) სიტყვებიდან: „ღმერთმა შეგასწროთ იმ დროს...“ სიტყვებამდე: „...მეც დავასრულე (!), რაც სათქმელი მქონდა და თქვენებურად, ჩვენებურად გეუბნებით: თქვენი გამარჯვებისა იყოს“.

ილია ჭავჭავაძე, რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?

სიტყვებიდან: „აჟა, ერთი კიდევ ახალი წელიწადი...“, აბზაცის ბოლომდე, შემდეგი სიტყვების ჩათვლით: „...რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“

სიტყვებიდან: „რა არ გადაგვხდენია თავს...“, აბზაცის ბოლომდე, შემდეგი სიტყვების ჩათვლით: „...რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“

სიტყვებიდან: „ყველა ეს შევძელით...“ აბზაცის ბოლომდე, შემდეგი სიტყვების ჩათვლით: „...რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“

სიტყვებიდან: „ხმლიანმა მტერმა ვერ დაგვათმობინა...“, აბზაცის ბოლომდე, შემდეგი სიტყვების ჩათვლით: „...რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“

სიტყვებიდან: „ეხლაცომია...“, ტექსტის დასასრულამდე, შემდეგი სიტყვების ჩათვლით: „რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“.

კონსტანტინე გამსახურდია, „მთვარის მოტაცება“. ფრაგმენტი (მე-2 კარი, I თავი). სიტყვებიდან: „შევცქერი ქართულ ასოებს და ასე მგონია...“ სიტყვებამდე: „...ხმიანდება ჩემს გულში სახე, ფერი და მოძრაობა“..

სახელმძღვანელოს შესაფყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან

(თემატური მატრიცა)

სახელმძღვანელოს თითოეული თავი არის თემატური ერთეული, რომელიც შეესაბამება ქართული ენისა და ლიტერატურის საბაზო საფეხურის სტანდარტით გათვალისწინებულ ამა თუ იმ თემას ერთ-ერთი თემატური ბლოკიდან. სახელმძღვანელოს თავები, ანუ იგივე თემატური ერთეულები, დაგეგმილია და აგებულია ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

სახელმძღვანელოს | ნაწილი | თემა

თემატური ერთეულის სახელწოდება: ფესვები (სახელმძღვანელოს | ნაწ. | თავი)

თემა: მშობლიური სამყარო

თემატური პლოკი: II თემატური ბლოკი — სამყაროს შეცნობა, ახლის ძიება.

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 12 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო გეკითხვები:

- რა არის სამშობლო? რატომ და რითა სამშობლო მნიშვნელოვანი ადამიანისათვის?
- როდის იჩენს თავს სამშობლოს განცდა განსაკუთრებული სიმძაფრით ადამიანის ცხოვრებაში?
- რას მასწავლის სამშობლოს თემაზე შექმნილი ლიტერატურა?

თემატური მკვიდრი ნართოდგენები:

- სამშობლოს თემაზე შექმნილია განსხვავებული ტიპისა და უანრის ტექსტები.
- სამშობლოს თემაზე შექმნილი ლიტერატურა მეხმარება სამშობლოს მიმართ ჩემი დამოკიდებულების გაცნობიერებასა და საზოგადოებაში ჩემი ადგილის პოვნაში.
- სამშობლოს თემაზე შექმნილ ლიტერატურაში ასახული უარყოფითი/არასასურველი გამოცდილება შესაძლებლობას მაღლევს, უკეთ გავიაზრო სამშობლოს ფასეულობა ადამიანის ცხოვრებაში.

- მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებებს იმისათვის, რომ უკეთ წარმოაჩინონ, რა არის მათთვის სამშობლო, გამოხატონ თავიანთი დამოკიდებულება ამ თემის მიმართ, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველებზე, დაარწმუნონ ისინი.
- სამშობლოს თემაზე შექმნილი ტექსტების უკეთ გასაგებად, მათზე აზრის გამოსახატავად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი დამოკიდებულება სამშობლოს მიმართ, შემიძლია გამოვიყენო პირადი გამოცდილება, ნას-ნავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

1. ნიკო ლორთქიფანიძე, „გული“, „ლიტერატურული საღამო“;
2. აკაკი წერეთელი, „განთიადი“;
3. მიხეილ ჯავახიშვილი, „მიწის ყივილი“;
4. გალავტიონ ტაბიძე, „მამული“.

დამატებითი რესურსები/ტექსტები:

1. სამუშაო ფურცელი 1 — გუნდური კითხვის შეფასების კრიტერიუმები (იხ. სახელმძღვანელოში)
2. ქართული მხატვრული ფილმი „ფესვები“, რეჟისორი გუგული მგელაძე (ვიდეოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტ-ში);
3. აკაკი წერეთლის მიერ წაკითხული „განთიადი“ (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტ-ში);
4. გოგი ხარაბაძის წაკითხული „განთიადი“ (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტ-ში);
5. რევაზ ლალიძის სიმღერა აკაკის „განთიადის“ ტექსტზე ნატო მეტონიძის შესრულებით (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტ-ში).

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ცხეპა/ცხეპები:

1. უანრი;
2. კომპოზიცია;
3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. კონტექსტი;
5. გრამატიკა;
6. საკომუნიკაციო სიტუაცია;
7. სტრატეგიები.

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხებები/საკითხები:

1. მხატვრული თხრობითი ტექსტები: მინიატურა, მოთხრობა, მხატვრული ფილმი. მინიატურის უანრობრივი მახასიათებლები. სიმღერა, კინომუსიკა.
2. თემა (პროზაულ ტექსტში), განწყობა (პოეტურ ტექსტში); დეტალი; ერთ თემაზე შექმნილი სხვადასხვა უანრის ნაწარმოებების შედარება-ანალიზი.
3. შედარება, მეტაფორა, გაპიროვნება.
4. ვის მიუძღვნა და რა ვითარებაში წაიკითხა პირველად აკაკიმ „განთიადი“. მიხეილ ჯავახიშვილის „მიწის ყივილის“ მთავარი პერსონაჟის პროტოტიპი.
5. არაერთგვაროვნება ერის ფორმათა გამოყენებისას მწერალთა ენაში (ვითარებითი ბრუნვის ფორმის უმართებულო გამოყენება ნიკო ლორთქიფანიძესთან, ანალოგიით შექმნილი უმართებულო ფორმის გამოყენება მიხეილ ჯავახიშვილის მოთხრობაში).
6. მხატვრული კითხვა — ინდივიდუალური და გუნდური.
7. დეტალებზე დაკვირვება და დასკვნის გამოტანა; წარმოსახვის მოშველიება; ნაწარმოების თემის განსაზღვრა. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

	ნაცილი I	
ცემაში და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი ცარმოდგენები	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტები: ნიკო ლორთქიფანიძე, „გული“ (სახელმძღვანელო) დამატებითი რესურსი: სამუშაო ფურცელი 1 — გუნდური კითხვის შე- ფასების კრიტერიუმები (იხ. სახელმძღვანელოში)</p> <p>ცემა/ცემები:</p> <ol style="list-style-type: none"> უანრი; კომპოზიცია; გრამატიკა; საკო- მუნიკაციო სიტუაცია; სტრატეგიები <p>ქვეცემა/ქვეცემები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> უანრი: მხატვრული თხრობითი ტექსტი: მინიატუ- რა. მინიატურის უანრობრივი მახასიათებლები. კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე: დეტალი; გრამატიკა: არაერთგვაროვნება ენის ფორმა- თა გამოყენებისას მწერალთა ენაში (ვითარებითი ბრუნვის ფორმის უმართებულო გამოყენება ნიკო ლორთქიფანიძესთან); საკომუნიკაციო სიტუაცია: მხატვრული ტექსტის გუნდური კითხვა; კითხვის სტრატეგიები: დეტალებზე დაკვირვება და დასკვნის გამოტანა; მეტაკონტრული სტრატეგიები. 	კომპალექსური დავალება (შუ- ალებური სასრული მიზანი)
1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)	<p>კომპალექსური დავალების განხორციელების ეტაპი</p> <p>(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ გამოვიყენო უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მხატვრუ- ლი ტექსტის სხვა ფორმატში (უანრ- ში) გადასაყვანად?

<p>ლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების 	<p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ ფიქრობთ, რისთვის არის საჭირო ნაწარმოების ხმამაღლა წაკითხვა? (გეხმარებათ თუ არა ის ნაწარმოების უკეთ გააზრებაში?) • იცით თუ არა, რა არის გუნდური კითხვა? მიგილიათ ოდესმე მონაწილეობა ნაწარმოების ე.წ. ქორალურ ანუ გუნდურ კითხავაში? • რა საჭიროა, თქვენი აზრით, ნაწარმოების გუნდური კითხვა? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოვიყენო ნაწარმოების უანრული და სტილური მახასიათებლების ცოდნა გუნდური კითხვის სცენარის მომზადებისა და ნამუშევრის წარდგენის პროცესში? <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქტივობები (სახელმძღვანელოს I თავის თავფურცლის დათვალიერება, კითხვაზე პასუხის გაცემა. ტექსტის წინმსწრები აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ).</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის წაკითხვა და წიკო ლორთქი-ფანიდის ბიოგრაფიული ნარკვევის გაცნობა.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • რას მაძლევს ტექსტის სხვა ფორმატში გადაყვანა, მეხმარება თუ არა ის ტექსტის შინაარსის უკეთ გაგებაში? <p>დავალება 1. უანრის შეცვლა (მხატვრული ტექსტის გუნდური კითხვა — ქორალი).</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: მოემზადეთ წიკო ლორთქიფანიდის მინიატურის „გული“-ს გუნდური კითხვისათვის (გუნდური კითხვის შესახებ იხ. სახელმძღვანელო, გვ.54) და წარმოადგინეთ თქვენი ნამუშევარი აუდიტორიის წინაშე. მსმენელებმა უნდა შეაფასონ გამომსვლელები წინასწარ მომზადებული კრიტერიუმების მიხედვით (იხ. სახელმძღვანელო, გვ.55).</p> <p>ნამუშევარში წარმოაჩინეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მინიატურის უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა (გაითვალისწინეთ, რომ მინიატურაში თითო აბზაცი ცალკე ეპიზოდია) (უანრი. გვ.1,2). • ტექსტის დეტალებზე დაკვირვებისა და დასკვნის გამოტანის უნარი, რაც, უპირველეს ყოვლისა, ხმის ულერადობასა და ინტონაციაში უნდა აისახოს (კომპოზიცია, მკვ.4;
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - მეტრისა და რითმის; • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; • არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p>	<p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, კითხვებზე პასუხის გაცემა (იხ. სახელმძღვანელო).</p> <p>აქტივობა 4. გუნდური კითხვის შესახებ იხ. „ზეპირ-მეტყველების სემინარი“ სახელმძღვანელოში (გვ.54) შეკითხვა:</p> <p>როგორ გამოიყენო გუნდური კითხვის მახასიათებლების ცოდნა გუნდური კითხვის სცენარის მომზადებისას?</p> <p>აქტივობა 5. გუნდებად დაყოფა, გუნდური კითხვის სცენარის მომზადება და რეპეტიციის გავლა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ გამოიყენო მინიატურის ჟანრობრივი მახასიათებლებისა და ჩემი გუნდის წევრების შესაძლებლობების ცოდნა გუნდური კითხვის სცენარის მომზადებისას?</p> <p>აქტივობა 6. სამუშაო ფურცლის მომზადება გუნდური კითხვის შეფასების კრიტერიუმებით (იხ. სახელმძღვანელოში, გვ. 55).</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>მისაღებია თუ არა გუნდური კითხვის შეფასების წარმოდგენილი კრიტერიუმები, თუ სხვა კრიტერიუმები მაქვს მოსაფიქრებელი?</p> <p>აქტივობა 7. ნამუშევრის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 8. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p> <p>შეკითხვები:</p>	<p>სტრატეგიები, მკვ.1).</p> <ul style="list-style-type: none"> • არავერბალური კომუნიკაციის უნარი (სახის გამომეტყველება შეუხამეთ წარმოთქმული ტექსტის შინაარსს (საკომუნიკაციო სიტუაცია, მკვ.3). • აუდიტორიასთან კონტაქტის უნარი (შეინარჩუნეთ კონტაქტი აუდიტორიასთან) (საკომუნიკაციო სიტუაცია, მკვ. 1). <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ისაუბრეთ, როგორ გამოიყენეთ სცენარის მომზადების პროცესში მინიატურის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა (ჟანრი, მკვ.1,2). • განმარტეთ, რით იხელმძღვანელეთ ამა თუ იმ მონაკვეთის წასაკითხი ინტონაციის შერჩევისას (კომპოზიცია, მკვ.4; სტრატეგიები, მკვ.1). • ისაუბრეთ, რამდენად და როგორ დაგეხმარათ სხვა გუნდის მოსმენა საკუთარი ნამუშევრის შეფასებაში (სტრატეგიები, მკვ.2). • ისაუბრეთ, რამდენად და როგორ დაგეხმარათ გუნდური კითხვა ნაწარმოების უკეთ გააზრებაში (ჟანრი, მკვ.2; კომპოზიცია, მკვ. 1,2; სტრატეგიები, მკვ.2).
--	--	--

<p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტუანი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები</p> <p>(შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მწერლები გვიზიარებენ თავიანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით. 2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი. 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესადგენად. 	<ul style="list-style-type: none"> • რით იყო გამორჩეული ჩემი გუნდის ნამუშევარი სხვებისაგან? • რას შევცვლიდი, ახლა რომ ვასრულებდე ამ დავალებას? <hr/> <h3 style="text-align: center;">II ნაწილი</h3> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი:</p> <p>აკაკი წერეთელი, „განთიადი“ (სახელმძღვანელო)</p> <p>დამატებითი რესურს(ები):</p> <p>აკაკი წერეთლის მიერ წაკითხული „განთიადი“ (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტში)</p> <hr/> <p>ცენტა/ცენტაბი:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 2. კონტექსტი; 3. გრამატიკა; 4. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 5. სტრატეგიები. <p>ქვეცნა/ქვეცნაბი, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. შედარება, მეტაფორა, გაპიროვნება; 2. ვის მიუძღვნა და რა ვითარებაში წაიკითხა პირველად აკაკიმ „განთიადი“; 3. პუნქტუაციის როლი პოეტური ტექსტის გააზრებაში; 4. მხატვრული კითხვა; 5. დეტალებზე დაკვირვება და დასკვნის გამოტანა. წარმოსახვის მოშველიება. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.
--	--

<p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო - 4, 6, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრების ეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად. <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გაგებისთვის, სინტაქსის ცოდნა – სიტყვების ნინადადებებად შენყობაშე-კავშირებისთვის. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ 	<p>კომპალექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სად უნდა ვეძებოთ პოეტური ტექსტის წაკითხვის „ინსტრუქცია“? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოვიყენო დეტალებზე დაკვირვება პოეტური ტექსტის შინაარსის უკეთ გასააზრებლად? <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქტივობები (იხ. სახელმძღვანელო. ტექსტის წინმსწრები აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ).</p> <p>აქტივობა 2. „განთიადის“ ტექსტის წაკითხვა და აკაკი წერეთლის ბიოგრაფიული ნარკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის მერე იხ. ტექსტის წაკითხვის შემდგომი აქტივობები: კითხვებზე პასუხის გაცემა და ცნობა დიმიტრი ყიფიანის შესახებ (იხ. სახელმძღვანელო).</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მექმარება თუ არა დეტალებზე (სასვენ ნიშნებზე) დაკვირვება პოეტური ტექსტის შინაარსის უკეთ გააზრებაში? • მექმარება თუ არა სხვის მიერ წაკითხულ ტექსტზე დაკვირვება პოეტური ტექსტის შინაარსის უკეთ გააზრებაში? <p>დავალება 2. ტექსტის ავტორის ეული წაკითხვის ანალიზი.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: როგორც იცით, ტექსტს თან ახლავს მისი წაკითხვის „ინსტრუქცია“. ესაა სასვენი ნიშნები, რომლებიც მიგვითითებენ, სად შევყოვნდეთ, სად ავუნიოთ ხმას და სად გავჩერდეთ (იხ. სახელმძღვანელო, გვ.23).</p> <p>მოიძიეთ ინტერნეტში აკაკი წერეთლის მიერ წაკითხული „განთიადის“ აუდიო-ჩანაწერი და ყურადღებით მოისმინეთ. დაკვირდით, ითვალისწინებს თუ არა აკაკი საკუთარი ლექსის წაკითხვის „ინსტრუქციას“. თქვენი დაკვირვების შედეგები კი მოკლე პრეზენტაციის სახით წარმოადგინეთ.</p> <p>პრეზენტაციაში აღნიშნეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • იცავს თუ არა აკაკი უფრო ხან-
--	---	---

<p>გაგებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველების-თვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაცილებს (ადრესანტს, ადრესატს). 2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. 3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფუძტიანი კომუნიკაციის დასამყარებლად. <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები. 	<p>აქტივობა 4. სამუშაო ფურცლის მომზადება აკაკის კითხვის მოსმენის დროს ჩანიშვნების გასაკეთებლად (სამუშაო ფურცელზე გადაწერილ ლექსში ხაზი უნდა გაუსვათ, ყველა იმ პოზიციას, რომელსაც უნდა დააკვირდეთ დავალების ინსტრუქციის თანახმად. იმ ადგილის გასწვრივ, რომელსაც პოეტი ინსტრუქციის შესატყვისად კითხულობს, დასვით + ნიშანი; იმ ადგილის გასწვრივ კი, სადაც მოგეჩვენათ, რომ პოეტმა ინსტრუქცია დაარღვია — - ნიშანი. ეს მასალა მოგეხმარებათ შემდგომ დასკვნების გაკეთებაში).</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ ჩავინიშნო ინფორმაცია, რომელიც შემდგომ დასკვნების გაკეთებაში მომეხმარება?</p> <p>შენიშვნა: თუ გუნდურად მუშაობთ, მაშინ უმჯობესია სამუშაო გაინაწილოთ, გუნდის ერთი წევრი წარმოთქმის ერთ ასპექტს დაკვირდეს, მეორე — მეორეს და ა.შ. დაკვირვების შედეგებს შემდეგ შეაჯამებთ.</p> <p>აქტივობა 5. აკაკის მოსმენა და სამუშაო ფურცელში ჩანიშვნების გაკეთება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>ყველაფერი სრულყოფილად ჩავინიშნე, თუ გამომრჩა რამე? ხომ არ არის საჭირო, ხელმეორედ მოვისმინო ჩანაწერი?</p> <p>აქტივობა 6. სამუშაო ჩანაწერების გაანალიზება და მოპოვებული ინფორმაციის დავალების ინსტრუქციასთან შეჯერება.</p>	<p>გრძლივ პაუზას თითოეული სტროფის ბოლოს, ვიდრე ტაეპიდან ტაეპზე გადასვლისას? (ჟანრი, მკვ.2; კომპოზიცია, მკვ.1,2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • არის თუ არა პაუზა უფრო ხანგრძლივი იმ სტროფების ბოლოს, რომლებიც მრავალწერტილით მთავრდება? (ჟანრი, მკვ.2; გრამატიკა, მკვ.2). • წარმოთქვამს თუ არა პოეტი განსხვავებული ინტონაციით იმ ტაეპებს, რომლებიც ძახილის ნიშნით მთავრდება? (გრამატიკა, მკვ.2). • განსხვავებული ტემპით წარმოთქვამს თუ არა პოეტი შემდეგ ტაეპებს: „ცა — ფირუზი, ხმელეთ — ზურმუხტო“ და „მოკაშკაშ-მოელვარეო“? რა განაპირობებს ამ განსხვავებას? (კომპოზიცია, მკვ.4). • განსხვავდება თუ არა პაუზა ორნერტილით დამთავრებული სტროფების ბოლოს, იმ სტროფების ბოლოს არსებული პაუზისაგან, რომლებიც წერტილით ან ძახილის ნიშნით მთავრდება? (გრამატიკა, მკვ.2). • რა დასკვნის გამოტანა შეიძლება აკაკის მიერ წაკითხული ლექსის მოსმენის შემდეგ: а) პოეტი იცავს
--	--	---

<p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადაღახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>შეკითხვა: მაქვს თუ არა პასუხი დავალების ინსტრუქციაში მოცემულ კითხვებზე?</p> <p>აქტივობა 7. მოპოვებული ინფორმაციის საპრეზენტაციო ტექსტად ჩამოყალიბება (შესაბამისი თვალსაჩინო მასალის (აუდიოჩანაწერის ფრაგმენტების) დართვით).</p> <p>შეკითხვა: როგორ გავხადო ჩემი პრეზენტაცია ეფექტური და დამარწმუნებელი?</p> <p>აქტივობა 8. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეზლუქსია.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რით იყო გამორჩეული ჩემი (ან ჩემი გუნდის) ნამუშევარი სხვებისაგან? • რას შევცვლიდი, ახლა რომ ვასრულებდე ამ დავალებას? <p>დამატებითი აქტივობები:</p> <p>აქტივობა 9. მოიძიეთ და მოისმინეთ გოგი ხარაბაძის წაკითხული „განთიადი“ (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტში);</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ აფასებს თავად აკაკი საკუთარ კითხვას? • რით განსხვავდება გოგი ხარაბაძის წაკითხული „განთიადი“ აკაკის კითხვისაგან? 	<p>ლექსის წარმოთქმის ქაღალდზე არსებულ ინსტრუქციას და, შესაბამისად, ეს ინსტრუქცია ზუსტია; ბ) პოეტი არ იცავს ქაღალდზე არსებულ ინსტრუქციას და, შესაბამისად, ეს ინსტრუქცია არაზუსტია; გ) პოეტი არ იცავს ქაღალდზე არსებულ ინსტრუქციას, მაგრამ ინსტრუქცია ზუსტია (ბ და გ პუნქტები უნდა დაასაბუთოთ). (კომპოზიცია, მკვ. 4; გრამატიკა, მკვ. 2).</p> <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რამდენად დაგეხმარათ ამ სამუშაოს შესრულება ტექსტის შინაარსის უკეთ გააზრებაში? (უანრი, მკვ.2; კომპოზიცია, მკვ. 2). • რამდენად დაგეხმარათ ამ სამუშაოს შესრულება სასვენი ნიშნების ფუნქციის უკეთ გააზრებაში? (გრამატიკა, მკვ.2).
---	--	---

<p>აქტივობა 10. მოიძიეთ და მოსიმინეთ ასევე რევაზ ლალიძის სიმღერა აკაკის „განთიადის“ ტექსტზე ნატო მეტონიძის შესრულებით (აუდიოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტში).</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შეესაბამება თუ არა სიმღერის ტონალობა ლექსით გადმოცემულ განწყობას? <hr/> <p style="text-align: center;">III ნაწილი</p> <p>პირითადი რესურსი / ტექსტი:</p> <p>მიხეილ ჯავახიშვილი, „მიწის ყივილი“;</p> <p>დამატებითი რესურს(ები):</p> <p>ქართული მხატვრული ფილმი „ფესვები“, რეჰისორი გუგული მგელაძე (ვიდეოჩანაწერი. ხელმისაწვდომია ინტერნეტში)</p> <hr/> <p>ცნობა/ცნობები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. კონტექსტი; 4. გრამატიკა; 5. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 6. სტრატეგიები. <p>ქვეცნობა/ქვეცნობები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოთხოვთ, მხატვრული ფილმი; 2. თემა; 3. ისტორიული კონტექსტი; 4. ანალოგით შექმნილი გრამატიკული ფორმა; 5. თხრობითი ტექსტისა და კინოენის თავისებურებანი; 6. თემის განსაზღვრა, მეტაკონტური სტრატეგიები. 	
--	--

<p>კომპალექსური დავალების განხორციელების ეტაპი</p> <p>(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოუხდენია თუ არა თქვენზე ნაწარმოების კინოვერსიას უფრო დიდი შთაბეჭდილება პირველწყაროსთან (თხრობით ტექსტთან) შედარებით? • შეგიძლიათ განმარტოთ, რატომ მოახდინა თქვენზე კინოვერსიამ ამგვარი შთაბეჭდილება? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოვიყენო დეტალებზე დაკვირვება მოთხრობისა და კინოტექსტის შინაარსის უკეთ გასააზრებლად? <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, ფილმის ნახვა და გაანალიზება. დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქტივობები (იხ. სახელმძღვანელო. ტექსტის წინმსწრები აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ).</p>	<p>საკვანძო შეკითხვა:</p> <p>რამდენად მეხმარება ნაწარმოებისა და მისი კინოვერსიის შედარება წაკითხული ტექსტის უკეთ, სიღრმისეულად გააზრებაში?</p> <p>დავალება 3. პრეზენტაცია: ტექსტი და მისი კინოვერსია.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>შეადარეთ მიხეიილ ჯავახიშვილის ტექსტი მის კინოვერსიას, გუგული მგელაძის მხატვრულ ფილმს: „ფესვები“. შედარების შედეგები წარმოადგინეთ პრეზენტაციის სახით (შესაბამისი ვიზუალური მასალით). პრეზენტაცია უნდა შედგებოდეს სამი ნაწილისაგან: შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასკვნა.</p> <p>ნამუშევარში წარმოაჩინეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რამდენად უწყობს ხელს ნაწარმოების თემის გაშლას კინოფილმის მუსიკა, კამერის კუთხე, პლანი; რა შთაბეჭდილებას ახდენს ის მაყურებელზე (მოიყვანეთ კონკრეტული მაგალითები) (უანრი, მკვ.1,2; კომპოზიცია, მკვ.1,3). • რამდენად შეიცვალა ფილმის სცენარში მიხეიილ ჯავახიშვილის ტექსტის სიუჟეტი, კომპოზიცია, პერსონაჟის ბიოგრაფია; რა ახალი
---	--

	<p>აქტივობა 2. მოთხრობის ტექსტის წაკითხვა (ნაწილნაწილ, კითხვებზე პასუხის გაცემა) და მიხეილ ჯავახიშვილის ბიოგრაფიული ნარკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის მერე იხ. ტექსტის წაკითხვის შემდგომი აქტივობა: კითხვებზე პასუხის გაცემა ტექსტთან მიმართებაში.</p> <p>აქტივობა 4. ჯგუფებად დაყოფა, დავალების კრიტერიუმების შესწავლა, სამუშაოს განაწილება (ვინ რას უნდა დააკვირდეს ფილმის ყურებისას). ფილმის ნახვა და შთაბეჭდილებების შეჯერება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ უნდა გავანაწილოთ სამუშაო, რომ რაც შეიძლება მეტი ინფორმაცია მივიღოთ ფილმის პირველივე ნახვიდან? <p>აქტივობა 5. შთაბეჭდილებების დალაგება დავალების კრიტერიუმების მიხედვით და პრეზენტაციის მომზადება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ უნდა გამოვიყენოთ არსებული მასალა პრეზენტაციის მოსამზადებლად? <p>აქტივობა 6. პრეზენტაციის წარდგენა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გავხადო პრეზენტაცია საინტერესო და ადვილად აღსაქმელი მსმენელისათვის? 	<p>დეტალები დაემატა მას, რომელი ახალი პერსონაჟები შემოიყვანა თხრობაში სცენარისტმა; ვინ არის მთხრობელი მოთხრობაში და ვინ ჩანაცვლა ის სცენარში (უანრი, მკვ.1; კომპოზიცია, მკვ.1).</p> <ul style="list-style-type: none"> • სად და როგორ იკვეთება ფილმში კინოენისათვის დამახასიათებელი უანრული სპეციფიკა — ჩვენება თხრობის ნაცვლად (უანრი, მკვ.1; კომპოზიცია, მკვ.1). • რამდენად და როგორ გააღრმავა ფილმის ნახვამ ნაწარმოების თემის სიღრმისეული აღქმა/გააზრება (უანრი, მკვ.2; კომპოზიცია, მკვ.4). • როგორ აფასებთ რეჟისორის ინტერპრეტაციას (კომპოზიცია, მკვ.1). <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა ნაბიჯები გადადგით დავალების შესრულების სხვადასხვა ეტაპზე — რა გაგიძნელდათ, რას გაართვით თავი შედარებით იოლად. (სტრატეგიები, მკვ.2). • რას შეცვლიდით, თავიდან რომ იწყებდეთ ამ დავალების შესრულებას (სტრატეგიები, მკვ.2).
--	---	---

<p>IV ნაცილი</p> <p>ძირითადი რესურსი / ტექსტი: გალაკტიონ ტაბიძე, „მამული“.</p> <p>დამატებითი რესურს(ები): გიორგი გეგეჭკორის მიერ წაკითხული „მამულის“ აუდიოჩანაწერი (ხელმისაწვდომია ინტერნეტში)</p> <hr/> <p>ცენტა/ცენტები: 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. სტრატეგიები</p> <p>ქვეცემა/ქვეცემები, საკითხები: 1. ლექსი; 2. მხატვრული სახე, განწყობა; 3. წარმოსახვის მოშველიება.</p> <hr/> <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება. შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გგონიათ, რა ქმნის პოეტურ ტექსტში განწყობას? • რა ხერხს უნდა მივმართოთ პოეტურ ტექსტში გადმოცემული განწყობის ამოსაცნობად? 	<p>საკვანძო შეკითხვა: როგორ გამოვიყენო ნასწავლი ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებებისა და გრამატიკის ცოდნა პოეტური ნაწარმოების უკეთ გასააზრებლად?</p> <p>დავალება 4. პოეზიის ენა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: დააკვირდით, რა მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებებია გამოყენებული აკაკის „განთიადსა“ და გალაკტიონის „მამულში“ გარკვეული ემოციებისა და სათქმელის გამოსახატავად. დაკვირვების შედეგები გადმოეცით წერით ნამუშევარში.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში წარმოაჩინეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რომელი ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები ქმნიან განწყობას და წარმოაჩინენ ლირიკული გმირის ემოციებს აკაკის „განთიადში“ (ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები, მკვ. 1,2,3). • რომელი საკვანძო სიტყვები და დეტალები ქმნიან განწყობას გალაკტიონ ტაბიძის ლექსში „მამული“
--	---

	<p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქტივობები (იხ. სახელმძღვანელო. ტექსტის წინმსწრები აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ).</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის წაკითხვა და გალაკტიონ ტაბიძის ბიოგრაფიული ნარკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის მერე იხ. ტექსტის წაკითხვის შემდგომი აქტივობა: კითხვებზე პასუხის გაცემა ტექსტთან მიმართებაში.</p> <p>აქტივობა 4. გიორგი გეგეჭკორის მიერ წაკითხული „მამულის“ აუდიოჩანაწერის მოსმენა.</p> <p>შეკითხვა: რამდენად ზუსტად გადმოსცემს მკითხველი ლექსით გამოხატულ განწყობას?</p> <p>აქტივობა 5. დავალების კრიტერიუმების შესწავლა და დავალების შესრულებაზე მუშაობა.</p> <p>აქტივობა 6. დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 7. დავალების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>(ენობ.-გამომ., მკვ. 1,2,3).</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ იყენებენ აკაკი წერეთელი და გალაკტიონ ტაბიძე სასვენ ნიშნებს ემოციისა და განწყობის გადმოსაცემად (გრამატიკა, მკვ.2). <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ დაგეხმარათ ენობრივ საშუალებებსა და სასვენ ნიშნებზე დაკვირვება ტექსტების უკეთ გააზრებაში (სტრატეგიები, მკვ.1). • რა ნაბიჯები გადადგით დავალების შესრულების სხვადასხვა ეტაპზე — რა გაგიძნელდათ, რას გაართვით თავი შედარებით იოლად (სტრატეგიები, მკვ.2).
--	--	---

II თავა

თემატური ერთეულის სახელწოდება: კარგ ქართველთა ხსოვნისათვის (სახელმძღვანელოს I ნაწ. II თავი)

თემა: გმირები

თემატური პლოკი: III თემატური ბლოკი — ცხოვრების საზრისი, მარადიული ძიებები

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 20 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- ვის შეიძლება ვუწოდოთ გმირი? რა არის გმირის ხასიათის არსებითი თვისება?
- შეიძლება თუ არა ვუწოდოთ გმირი იმას, ვისაც ბრძოლა არ მოუგია, მაგრამ საკუთარი ცხოვრება საზოგადოების კეთილდღეობას მიუძღვნა?
- რა როლს ასრულებენ გმირები საზოგადოების ცხოვრებაში? (რატომ მიაგებენ გმირებს პატივს და რატომ ინახავენ მათ ხსოვნას?)
- ვის შეიძლება ვუწოდოთ თანამედროვე გმირები?
- რა მიმართება გმირსა და ლიდერს შორის?

თემატური მკვიდრი ცარმოდგენები:

- გმირები დადებით გავლენას ახდენენ საზოგადოებაზე, უკეთესობისკენ ცვლიან ადამიანების/ქვეყნის ცხოვრებას უდიდესი ძალისხმევის, შესაძლოა, თავგანწირვის ფასად.
- გმირებზე შექმნილია სხვადასხვა ტიპისა და უანრის ტექსტები.
- გმირებს აქვთ საერთო და განსხვავებული ნიშან-თვისებები, კონკრეტული გმირის სახეს განსაზღვრავს ეპოქა (/კულტურა).
- გმირები გვიჩვენებენ, რომ ადამიანის შესაძლებლობები ამოუწურავია, გმირად გახდომის პოტენციალი ყველა ადამიანს აქვს.
- ავტორები იყენებენ კომპოზიციურ ელემენტებსა და ენობრივ-გამომსახველობით საშუალებებს გმირის სახის წარმოსაჩენად, მკითხველის დასარწმუნებლად, შთაბეჭდილების გასაძლიერებლად.

- ავტორის მიერ გამოყენებული სიტყვების, ფრაზების საფუძველზე შესაძლებელია ამოვიკნოთ მისი შეხედულებები, დამოკიდებულებები გმირის/გმირობის მიმართ.
- გმირობის თემაზე შექმნილი ლიტერატურის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი მოსაზრებები გმირებსა და გმირობაზე, შემიძლია გამოვიყენო პირადი გამოცდილება, ნაწავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

ვაჟა-ფშაველა, „კაი ყმა“

არსენ იყალთოელი, „დავით აღმაშენებლის ეპიტაფია“

ანა კალანდაძე, „ფეხი დამადგით“

გიორგი შატბერაშვილი, „საუკუნო საგზალი“

ივანე ზურაბიშვილი, „გაბრიელ ეპისკოპოსი“

რეზო თაბუკაშვილი, „საქართველოს მეჭურჭლეთუხუცესი“

თემის ფარგლები და სამუშავებელი ცენტრები:

1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. გრამატიკა; 6. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 7. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები და სამუშავებელი ქვეცნებები/საკითხები:

1. ავტობიოგრაფიული თხრობა, ბიოგრაფიული ნარკვევი, საჯარო გამოსვლა, მოთხრობა.
2. ლექსის თემა, იდეა, თხრობა, პერსონაჟი, პიროვნული მახასიათებლები, შინაგანი სამყარო, ფასეულობები, ურთიერთობები სხვა პერსონაჟებთან, პირდაპირი და არაპირდაპირი მინიშნებები, მთხრობელი, მთავარი სათქმელი, თხზულების სამნაწილიანი სტრუქტურა...
3. ლექსიკა, სტილი, მხატვრული სტილის ენობრივი ფიგურები.
4. ეპოქა, სოციოკულტურული გარემო; ფასეულობები, დამოკიდებულებები.
5. ადგილისა და დროის ზმინიზედები, წინადადება მოდალობის მიხედვით; წინადადება აგებულების მიხედვით.
6. თემატიკა, აუდიტორიის განსაზღვრა.
7. წერის, ლაპარაკის, მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

ნაცილი

<p>ცერემონი და გასთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები</p> <p>1) ჟანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვთ საერთო ჟანრობრივი მახასიათებ- ლები (შინაარსობრივი, ენობრივ- სტილური, სტრუქტურულ-ორგა- ნიზაციული), რომელიც განსხვა- ვდება სხვა ჟანრების მახასიათებ- ლებისგან.</p>	<p>პირითაღი რესურსი/ტექსტი: ვაჟა-ფშაველა, „კაი ყმა“</p> <p>დამატებითი რესურს(ები):</p> <p>ცერემონია/ცერემონია:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. კომპოზიცია; 2. კონტექსტი; 3. სტრატეგიები <p>ქვეცემა/ქვეცემა, საკითხ(ები):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ლექსის თემა, იდეა. 2. თანამედროვე სოციოკულტურული გარემო; ფა- სეულობები, დამოკიდებულებები. 3. თხზულების სამნაწილიანი სტრუქტურა. 4. წერის სტრატეგიები, მეტაკოოგნიტური სტრატე- გიები. <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპი (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენე- ბა</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>დააკვირდით ვაჟა-ფშაველას ლექსის სათაურს. რო-</p>	<p>კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი)</p> <p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ წარმოვაჩინო ტექსტის სილ- რმისეული ცოდნა ჩემს ნაშრომში? რამდენად მეხმარება ავტორის სათ- ქმელის გააზრება ნაწარმოებში წა- მოჭრილი საკითხის თანამედროვე კონტექსტში წარმოდგენისას? წერის რა სტრატეგიები გამოვიყენო ნაშრო- მის აგებისას?</p> <p>დავალება 1. პირადი მოსაზრების გამოხატვა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>ვაჟა-ფშაველას „კაი ყმა“ გმირია, რომელიც საზოგადოების კეთილ- დღეობისთვის იბრძვის. გმირები უკეთესობისკენ ცვლიან ადამი- ანების/ქვეყნის ცხოვრებას უდიდე- სი ძალისხმევისა და ზოგჯერ თავგანწირვის ფასად. გმირი შეიძლება ვუწოდოთ იმ ადამიანსაც, ვისაც ბრძოლა არ მოუგია, მაგრამ საკუთარი ცხოვრება საზოგა-</p>
---	--	--

<p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე</p> <p>(შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/ შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/ შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა 	<p>გორ ფიქრობთ, რას უნდა ნიშნავდეს აქ სიტყვა „ყმა“? (სალექსიკონო განმარტებებზე დაკვირვება)</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • უმუალოდ ტექსტის გაცნობამდე დამუშავდება საკითხები: ასტროფია, მთავარი აზრისა და დამხმარედეტალების ამოცნობა (იხ. სახელმძღვანელო) • ტექსტის გაცნობა • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვების საფუძველზე. <p>აქტივობა 2. ტექსტზე დაკვირვება კონკრეტული მიზნით.</p> <p>მოსწავლეებს დაევალებათ ლექსიდან ამოიწერონ „კაი ყმის“ მახასიათებლები, ერთი მხრივ, მეორე მხრივ, მოიფიქრონ და ჩამოწერონ თვისებები, რომლებიც უნდა ახასიათდეს თანამედროვე „კაი ყმას“.</p> <p>აქტივობა 3. მუშაობა სამნაწილიან სტრუქტურაზე მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ თხზულებაში მინიმუმ სამი აბზაცი უნდა იყოს, კითხვების საშუალებით მოსწავლეები გაიხსენებენ მსჯელობის ტიპის ტექსტის შემადგენელ ნაწილებს.</p>	<p>დოების კეთილდღეობას მიუძღვნა. შესაბამისად, გმირი ანუ „კაი ყმა“ მამაკაციც შეიძლება იყოს და ქალიც. დაწერეთ თხზულება: „ვის შეიძლება ეწოდოს „კაი ყმა“ დღეს?“, რომლის მიზანიც იქნება თანამედროვე „კაი ყმის“ იმ მახასიათებლების წარმოჩენა (მისი გენდერული კუთვნილების მიუხედავად), რომლებიც მნიშვნელოვანია დღევანდელი საზოგადოებისათვის.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, დაიკავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოაჩინეთ თვისებები, რომლებიც ვაჟას მიაჩნდა „კაიყმობის“ აუცილებელ პირობად, თქვენი მოსაზრების დასადასტურებლად დაიმოწმეთ ტექსტი (კომპ. მკვ. 1); • ნაწარმოებზე დაყრდნობით, ჩამოაყალიბეთ ის მახასიათებლები, რომლებიც დღესაც აქტუალურია თანამედროვე საზოგადოებისათვის, იმსჯელეთ, კიდევ რა თვისებებია საჭირო დღევანდელი „კაი ყმისთვის“ (კომპ. მკვ. 2, კონტექსტი, მკვ. 3);
---	--	---

<p>სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების;</p> <ul style="list-style-type: none"> • არამხატვრულ ტექსტებში – იდე-ების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/-მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანი-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • რაზე ისაუბრებთ თხზულების შესავალ ნაწილში? • რას შეეხება ძირითადი ნაწილი? • რა დაიწერება დასკვნაში? <p>აქტივობა 4. თხზულების პირველადი მონახაზი სქემაზე დაყრდნობით მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 5. მუშაობა რედაქტირებაზე</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება).</p> <p>აქტივობა 6. თხზულების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 7. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ისაუბრეთ კონკრეტულ პიროვნებაზე, რომელსაც დღეს უწოდებდით „კაი ყმას“ (მისი გენდერული კუთვნილების მიუხედავად), რატომ მიგაჩინათ იგი ასეთად, რა დამსახურება მიუძღვის ერის წინაშე, რა პიროვნული თვისებებით გამოირჩევა, როგორია საზოგადოების დამოკიდებულება მისადმი (კომპოზიცია.მკვ. 4, კონტექსტი, მკვ. 3); • გაითვალისწინეთ თხზულების სამნაწილიანი სტრუქტურა: შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 2). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შეიცვალა თუ არა ტექსტის თქვენეული გააზრება საკითხის თანამედროვე კონტექსტში წარმოდგენისას, კონკრეტულად რა და რატომ (კონტექსტი, მკვ. 3). • რა სტრატეგიები გამოიიყენეთ/რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2). • რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	--	--

<p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები. კონტექსტის შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური ნრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გავრცელების, სიტყვების ცოდნა – სიტყვების წინადადებებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება 	<p>ეტაპი I. მოსწავლებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება. ვარაუდების გამოთქმა მოთხრობის სათაურზე: „საუკუნო საგზალი“.</p> <p>აქტივობა 2. მოსწავლებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. მეორე კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტებზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> უშუალოდ ტექტების გაცნობამდე დამუშავდება საკითხები: მთხრობელი (რომელ პირშია გადმოცემული ამბავი); კითხვის სტრატეგია – წაკითხულთან მიბრუნება და კითხვის გაგრძელება (იხ. სახელმძღვანელოს შესაბამისი გვერდი). ტექსტების გაცნობა. ტექსტების დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვებისა და დამატებითი ამოცანების საფუძველზე. <p>აქტივობა 2. ტექსტებში დავალებისათვის საჭირო კონკრეტულ ეპიზოდებზე მუშაობა.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ ხასიათდება იაკობ მანსვეტაშვილი ტექსტებში; 	<p>ნახევრად დოკუმენტური თხრობა) (უანრი, მკვ.2);</p> <ul style="list-style-type: none"> ტექსტების პირდაპირი და არაპირდაპირი მინიშნებების გათვალისწინებით თხრობისას გამოკვეთეთ იაკობ მანსვეტაშვილის ვინაობა, პიროვნული მახასიათებლები, მისი ფიქრები, განცდები, ფასეულობები, დამოკიდებულებები გარშემოყოფებისადმი (კომპოზ.მკვ.2); წარმოაჩინეთ თანამშრომელთადამოკიდებულება ამ პიროვნებისადმი, მისი ხასიათის რომელ თვისებას გამოკვეთს განსაკუთრებით გ. შატერერაშვილი და რაზე მეტყველებს ეს (კომპოზ. მკვ. 2); გამოიყენეთ მხატვრული თხრობისათვის დამახსიათებელი ენობრივ-გამომსახულებითი საშუალებები – შესაბამისი ლექსიკა და სტილი, მხატვრული სტილის ენობრივი ფიგურები (ენობრივი, მკვ. 2,3); გაითვალისწინეთ აუდიტორია (საკომუნიკაციო, მკვ.1). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> რატომ შეარჩიეთ ეს მინიშნებები ტექსტებიდან (კომპოზიცია, მკვ. 2). რა ნაბიჯები გადადგით დავალების
---	---	--

<p>მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაცებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს). 2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. 3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფექტუანი კომუნიკაციის დასამყარებლად. <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად 	<ul style="list-style-type: none"> • რა დამოკიდებულებას ავლენენ მისადმი სხვა პერსონაჟები. <p>აქტივობა 3. მუშაობა უანრობრივ მახასიათებლებზე. შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უანრობრივი მახასიათებლები აქვს ბიოგრაფიულ ნარკვევს? <p>აქტივობა 4. აუდიტორიის დაინტერესების ხერხებზე მუშაობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა ხერხებს უნდა მიმართოთ, რათა დააინტერესოთ იმგვარი აუდიტორია, რომელსაც არაფერი სმენია იკაობ მანსვეტაშვილის შესახებ? <p>აქტივობა 5. დაკვირვება ბიოგრაფიული ნარკვევის ენობრივ საშუალებებზე.</p> <p>დაკვირვება სახელმძღვანელოში მოცემული ბიოგრაფიული ნარკვევების ენობრივ-გამომსახველობით საშუალებებზე.</p> <p>აქტივობა 6. თხზულების პირველადი მონახაზი.</p> <p>სქემაზე დაყრდნობით მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 7. მუშაობა რედაქტირებაზე.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვიღო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობე-</p>	<p>შესრულების დროს (სტრატეგიები, მკვ. 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • რას შეცვლიდით, თავიდან რომ ინყებდეთ ნაშრომზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	--	--

<p>უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>სების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა.</p> <p>აქტივობა 8. თხზულების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 9. თხზულების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ნაწილ III</p> <p>პირითადი რესურსი/ტექსტი:</p> <p>ყველა ტექსტი, რომლებიც ამ თემატურ ერთეულშია მოცემული</p> <hr/> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი: საჯარო გამოსვლის ნიმუში (მაგალითად, ილია ჭავჭავაძის „სიტყვა წინამძღვრიანთვარის სამეურნეო სკოლის გახსნაზე“).</p> <p>ცნება/ცნებები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 5. სტრატეგიები. <p>ქვეცნება/ქვეცნებები, საკითხ(ებ)ი:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. საჯარო გამოსვლის სტრუქტურულ-ორგანიზაციული მახასიათებლები. 2. პერსონაჟის მახასიათებლები, შინაგანი სამყარო, ფასეულობები. 3. ლექსიკა, სტილი, მხატვრული ხერხები. 4. თემატიკა, აუდიტორია საკომუნიკაციო სიტუაციის განსაზღვრა-დაზუსტება. 	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ გამოვიყენო უანრობრივი მახასიათებლების – ტექსტის სტრუქტურის ცოდნა ნაშრომის შესაქმნელად? როგორ წარმოვაჩინო საჯარო გამოსვლაში მოღვაწის პიროვნული მახასიათებლები, მისი შინაგანი სამყარო, შეხედულებები, ფასეულობები? რა ენობრივ-გამომსახველობით ხერხებს მივმართო საზოგადოების დასაინტერესებლად? როგორ გამოვიყენო კომუნიკაციის ელემენტების ცოდნა?</p> <p>დავალება 3. საჯარო გამოსვლა – ძეგლის ან მემორიალური დაფის გახსნაზე წარმოსათქმელი სიტყვა.</p> <p>(შენიშვნა: დავალება შეიძლება მოამზადონ ჯგუფებმა)</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>წარმოიდგინეთ, რომ თქვენ უნდა გამოხვიდეთ სიტყვით შესწავლილ მოღვაწეთაგან რომელიმეს ძეგლის ან მემორიალური დაფის გახსნის ცერემონიალზე. შერჩეული ტექსტის მინიშნებებზე დაყრდნობით მოამზადეთ <u>სიტყვა საჯარო გამოსვლისთვის</u>, რომლის მიზანიც იქნება <u>საზოგადოების მიზანი</u>.</p>
---	---	---

<p>5. რეპეტიციის გავლა, გეგმის შედგენა, მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.</p> <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპი</p> <p style="text-align: center;">(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ მოვამზადოთ საჯარო გამოსვლა? • როგორ წარმოვაჩინოთ შერჩეული პიროვნების ღვაწლი აუდიტორიის წინაშე? <p>აქტივობა 2. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. მუშაობა ტექსტის სტრუქტურაზე.</p> <p>საჯარო გამოსვლის ტექსტის სტრუქტურაზე მუშაობისთვის გამოიყენეთ სახელმძღვანელოში მოცემული მითითებები.</p>	<p>დოების ინფორმირება ამ პიროვნების ღვაწლის შესახებ.</p> <p>სიტყვის წარმოთქმამდე დაწერეთ გეგმა და წინასწარ გაიარეთ რეპეტიცია. გაითვალისწინეთ, რომ საჯარო გამოსვლის მაქსიმალური ხანგრძლივობაა 5-7 წუთი.</p> <p>საჯარო გამოსვლისას:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაითვალისწინეთ ჟანრობრივი მახასიათებლები: გამოკვეთეთ საჯარო სიტყვის სტრუქტურული ნაწილები (მიმართვა, შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასასრული/მადლობა) (ჟანრი, მკვ.2); • ყურადღება გაამახვილეთ პიროვნების ღვაწლზე ერის წინაშე, აღნიშნეთ/ჩამოთვალეთ მისი დამსახურებები, გამოკვეთეთ ფასეულობები, პიროვნული თვისებები, რის გამოცაფასებდნენ მას თანამედროვენი (კომპოზ.მკვ.2); • დაიცავით საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისი სტილი (საკომუნიკაციო, მკვ. 2); • გამოიყენეთ აუდიტორიაზე ზემოქმედების ვერბალური და არავერბალური ხერხები, შესაბამისი ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალე-
--	---

<p>აქტივობა 2. ტექსტებზე დაკვირვება კონკრეტული მიზნით.</p> <ul style="list-style-type: none"> შერჩეულ ტექსტში მოსწავლეები აკვირდებიან/იწერენ დეტალებს ცალ-ცალკე (შესაძლოა ცხრილის, სქემის სახით), რომლებმიც ჩანს, ერთი მხრივ, პერსონაჟთა მოღვაწეობის აღმნიშვნელი ფაქტები, მეორე მხრივ, მათი პიროვნული მახასიათებლები. <p>აქტივობა 3. ენობრივ საშუალებებზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> მასწავლებელი ახსენებს კლასს ილიას სიტყვას წინამდლვრიანთკარის სამეცნიერო სკოლის გახსნაზე (მეშვიდე კლასის სახელმძღვანელო, ნაწილი I, გვ.15-19). სასურველია მასწავლებელმა დააკვირვოს მოსწავლეები ტექსტის კომპოზიციაზე, დარწმუნების რომელ ხერხებს და ენობრივ-გამომსახველობით საშუალებებს იყენებს ილია. <p>(შენიშვნა: მასწავლებელს შეუძლია, სურვილისამებრ, სხვა საჯარო გამოსვლის ტექსტით ამუშაოს კლასი ამავე საკითხზე).</p> <p>აქტივობა 4. მუშაობა საჯარო გამოსვლის გეგმაზე.</p> <ul style="list-style-type: none"> მოსწავლეები დამუშავებულ მასალაზე დაყრდნობით ადგენენ საჯარო გამოსვლის გეგმას (საშინაო დავალება). <p>აქტივობა 5. დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 6. დავალების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>ბები (ენობრივი, მკვ.3; საკომუნიკაციაციო, მკვ. 3).</p> <p>პრეზენტაციის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> რომელ მინიშნებებს დაეყრდენით თქვენს გამოსვლაში კონკრეტული ტექსტიდან და რატომ (კომპოზიცია, მკვ.2)? რა ნაბიჯები გადადგით დავალების შესასრულებლად (სტრატეგიები, მკვ.2)?
---	--

<p style="text-align: center;">ნაწილი IV</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი:</p> <p>ივანე ზურაბიშვილი, „გაბრიელ ეპისკოპოსი“</p> <p>რეზო თაბუკაშვილი, „საქართველოს მეჭურჭლე-თუხუცესი“</p> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი:</p> <hr/> <p>ცნება/ცნებები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. გრამატიკა; 6. სტრატეგიები. <p>ქვეცნება/ქვეცნებები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრობრივი მახასიათებლები – ავტობიოგრაფიული და ბიოგრაფიული ტექსტი, მოთხოვნა. 2. მთხოვნელი, მთავარი სათქმელი, პერსონაჟი, მისი განცდები, ფიქრები, დამოკიდებულებები სხვა პერსონაჟებთან, ქცევის მოტივაცია. 3. ლექსიკა, სტილი, მხატვრული ხერხები. 4. კონკრეტული ტექსტის შექმნის ეპოქა. 5. ადგილისა და დროის ზმნიზედები, წინადადება მოდალობის მიხედვით; წინადადება აგებულების მიხედვით. 6. მეტაკოგნიტური სტარტეგიები. 	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ გამოვიყენო უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა ნაშრომში? როგორ დამეხმარება ეპოქის ცოდნა ჩემი ნაშრომის შედეგენისას? როგორ გამოვკვეთო პერსონაჟების მახასიათებლები, შინაგანი სამყარო... თხრობისას? რომელ ენობრივ-გამომსახველობით ხერხებს მივმართო სათქმელის მხატვრულად გადმოსაცემად? როგორ გამოვიყენო ნასწავლი გრამატიკული მასალა ტექსტის აგებისას?</p> <p>დავალება 4. მოთხოვნის დაწერა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>დაწერეთ მოთხოვნა, რომლის სიუჟეტის წყაროდ (ანუ ფაბულად) გამოიყენებთ შესწავლილი ბიოგრაფიული და ავტობიოგრაფიული ტექსტებიდან რომელიმე ეპიზოდს.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაითვალისწინეთ უანრობრივი მახასიათებლები, დრო და სივრცე, რომელშიც ხდება მოქმედება, პერსონაჟები, კონფლიქტი, მოქმედე-
--	--

<p>კომპალექსური დავალების განხორციელების ეტაპი</p> <p>(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაიხსენეთ მოთხოვობის უანრობრივი მახასიათებლები. როგორ ტექსტს ვუწოდებთ მოთხოვობას? • რით განსხვავდება ერთმანეთისაგან ფაბულა და სიუჟეტი? როგორია სიუჟეტის განვითარების საფეხურები კლასიკურ თხრობაში? • რას ეწოდება დრო და სივრცე მოთხოვობაში? • რა განსხვავებაა მოთხოვობის ავტორსა და ამბის მთხოვებელს შორის. <p>აქტივობა 2. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>შენიშვნა:</p> <p>ამ კომპლექსურ დავალებაზე აქტივობები იხ. სახელმძღვანელოში „წერის სემინარი“ (გვ. 116).</p>	<p>ბის განვითარება (ჟანრი, მკვ. 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • გამოკვეთეთ ეპოქა, რომელშიც ხდება თქვენ მიერ გადმოცემული ამბავი (კონტექსტი, მკვ. 1); • შეარჩიეთ მთხოველი და ამის მიხედვით პირი (პირველი, მეორე, მესამე), რომლის საშუალებითაც გადმოსცემთ ამბავს (კომპოზიცია, მკვ. 1); • დაიცავით მოვლენათა თანმიმდევრობა (კომპოზიცია, მკვ. 1); • შეარჩიეთ ერთი მთავარი პერსონაჟი, რომელსაც შეეხება მოთხოვობაში გადმოცემული ამბავი (კომპოზიცია, მკვ. 1,4); • ნაამბობი გაამდიდრეთ ფაქტებითა და დეტალებით, რომელებშიც გამოჩენდება პერსონაჟის ხასიათი, ემოციები, შინაგანი სამყარო, შთაბეჭდილებები, განცდები, ურთიერთობები სხვა პერსონაჟებთან (კომპოზიცია, მკვ. 1,4); • გამოკვეთეთ მთავარი სათქმელი (კომპოზიცია, მკვ. 1); • გამოკვეთეთ სიუჟეტის განვითარების საფეხურები: კვანძის შეკვრა, მოვლენათა განვითარება, კვანძის გახსნა (ჟანრი, მკვ. 1, 2, კომპოზ. მკვ. 1);
--	---

	<p>აქტივობა 1. მოსამზადებელი ეტაპი. ფაბულის შერჩევაზე მუშაობა. ფაბულის მოკლე მონახაზის გადმოცემა. პერსონაჟების შერჩევა და პერსონაჟთა ხასიათის გადმოცემაზე მუშაობა.</p> <p>აქტივობა 2. მოთხრობის შავი მონახაზის დაწერა.</p> <p>აქტივობა 3. ნაწერის რედაქტირება და გადათეთრება.</p> <p>აქტივობა 4. მოთხრობის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 5. მოთხრობის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სათქმელის მხატვრულად გადმოსაცემად გამოიყენეთ ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები: შესაბამისი ლექსიკა და სტილი, ეპითეტი, შედარება, პიპერბოლა, მეტაფორა და სხვა (ენობრივი, მკვ. 1, 3); • თხრობისას გამოიყენეთ დროისა და სივრცის აღმნიშვნელი ზმნიზედები, შინაარსისა და აგებულების მიხედვით მრავალფეროვანი წინადადებები (გრამატიკა, მკვ. 1, 2). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ახსენით, რატომ ფიქრობთ, რომ თქვენი ნამუშევარი მოთხრობაა (უანრი, მკვ. 1). • რატომ შეარჩიეთ შესწავლილი ტექსტებიდან ეს ეპიზოდი თქვენი მოთხრობის ფაბულად (კომპოზიცია, მკვ. 2, 4). • რას შეცვლიდით, თავიდან რომ იწყებდეთ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	--	--

III თავა

თამატური ერთოულის სახელწოდება: პიროვნული არჩევანი (სახელმძღვანელოს | ნაწ. III თავი)

თამატური პლოკი: III თემატური ბლოკი — მარადიული ძიებები.

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 15 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თამატური საკვანძო შეკითხები:

- რა ანიჭებს აზრს ადამიანის არსებობას?
- რატომ იგდებს თავს ხიფათში ადამიანი მოყვასის გამო?
- რატომ სწირავს ადამიანი სიცოცხლეს თავისუფლებისათვის?
- რა განაპირობებს ადამიანის არჩევანს, ძლიერისა და სუსტის ბრძოლაში დაჩაგრულის მხარეს დადგეს, თუნდაც საკუთარი სიცოცხლის ფასად?
- რას მასწავლის სიცოცხლის საზრისის ძიებაზე, მოყვასისთვის და თავისუფლებისთვის თავდადებულ ადამიანებსა და სამართლიანობისათვის თავგანწირულთა შესახებ შექმნილი ლიტერატურა?

თამატური მკვიდრი ცარმოდგენები:

- სიცოცხლის საზრისის თემაზე შექმნილია განსხვავებული ტიპისა და ჟანრის ტექსტები.
- სიცოცხლის საზრისის თემაზე შექმნილი ლიტერატურა შეხმარება ამ საკითხის მიმართ ჩემი დამოკიდებულების გაცნობიერებასა და ჩამოყალიბებაში.
- სიცოცხლის საზრისის თემაზე შექმნილ ლიტერატურაში ასახული გამოცდილება შესაძლებლობას მაძლევს, უკეთ გავიაზრო ჰუმანისტური იდეალების ფასეულობა ადამიანის ცხოვრებაში.
- მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებებს იმისათვის, რომ უკეთ წარმოაჩინონ, რა არის მთავარი ადამიანის ცხოვრებაში, გამოხატონ თავიანთი დამოკიდებულება ამ ლირებულებათა მიმართ, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველებზე, დაარწმუნონ ისინი.
- სიცოცხლის საზრისის თემაზე შექმნილი ტექსტების უკეთ გასაგებად, მათზე აზრის გამოსახატავად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი დამოკიდებულება ადამიანური ლირებულებების მიმართ, შემიძლია გამოვიყენო პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

1. შოთა რუსთაველი, „ანდერძი ავთანდილისა როსტევან მეფის წინაშე, ოდეს გაიპარა“ (ნაწყვეტი „ვეფხისტყაოსნიდან“);
2. დავით გურამიშვილი, „დავითიანი“ (ნაწყვეტები);
3. ვაჟა-ფშაველა“, „ჩემი ვედრება“;
4. ოთარ ჭილაძე, „ადამიანი გაზეთის სვეტში“.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ცხეპა/ცხეპები:

1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. გრამატიკა; 6. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 7. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხები/საკითხები:

1. პოემა, ლექსი, ავტობიოგრაფიული ტექსტი, ზეპირი და წერილობითი მსჯელობა.
2. სალექსო საზომი (მაღალი და დაბალი შაირი); გარითმვის ხერხები (მოსაზღვრე და ინტერვალიანი რითმა); თეთრი ლექსი; ლირიკული გმირი; ასტროფია; მსჯელობის სტრუქტურა: თეზისი, არგუმენტი, დასკვნა. ავტობიოგრაფიული ტექსტის მახასიათებლები.
3. პარონიმები; ახალი შთაბეჭდილება და მისი ენობრივი გამოხატვა.
4. ტექსტი და ავტორი (მხატვრულად გააზრებული ავტობიოგრაფია); ტექსტი და ტექსტი (საგაზეთო ქრონიკის გამოყენება მხატვრული ტექსტის ფაბულად).
5. „ვეფხისტყაოსნის“ ქართული; დროის გარემოებითი დამოკიდებული წინადადება; შესიტყვების ინვერსია და მისი გამოყენება მხატვრულ ტექსტში;
6. კონტაქტის დამყარება და შენარჩუნება აუდიტორიასთან ზეპირი გამოსვლის დროს.
7. სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა კონტექსტის მიხედვით; ტექსტის პერიფრაზირება; თეთრი ლექსის წაკითხვა; საკუთარი თავის პერსონაჟთან გაიგივება; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

ნაცილი I

ცერები და გასთან
დაკავშირებული მკვიდრი
ნარმოდგენები

ქირითაღი რესურსი/ტექსტი:

შოთა რუსთაველი, „ანდერძი ავთანდილისა როსტევან მეფის წინამე, ოდეს გაიპარა“ (ნაწყვეტი „ვეფხისტყაოსნიდან“).

კომპალექსური დავალება
(შუალედური სასრულო მიზანი)

ცერა/ცერები:

- უანრი;
- კომპოზიცია;
- გრამატიკა;
- საკომუნიკაციო სიტუაცია;
- სტრატეგიები.

ქვეცერა/ქვეცერები, საკითხები:

- პოემა. ზეპირი მსჯელობა.;
- სალექსო საზომი (მაღალი და დაბალი შაირი); მსჯელობის სტრუქტურა: თეზისი, არგუმენტი, დასკვნა;
- „ვეფხისტყაოსნის“ ქართული;
- კონტაქტის დამყარება და შენარჩუნება აუდიტორიასთან ზეპირი გამოსვლის დროს.
- სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა კონტექსტის მიხედვით; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

კომპალექსური დავალების
განხორციელების ეფაკები

(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)

ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური
დავალების პირობის გაცნობა.

აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.

<p>1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახასი-ათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტუ-რულ-ორგანიზაციული), რომელ-ბიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექს-ტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია / შინაარ-სობრივი მხარე. კომპოზიციას / შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ოქტოში – თემის, იდეის, მხატ-ვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბუ- 	<p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა გავაკეთო იმისათვის, რომ ჩემი მსჯელობა იყოს ბუნებრივი, საინტერესო და დამაჯერებელი? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაც-ნობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ უნდა შევარჩიო და ჩამოვაყალიბო ზეპირი მსჯელობის (სადისკუსიო) თემა? <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქ-ტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ.</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის წაკითხვა და ბიოგრაფიული წარკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, კითხვებზე პასუხის გაცემა (იხ. სახელმძღვანელო).</p> <p>აქტივობა 4. ზეპირმეტყველების სემინარის დამუ-შავება იხ. სახელმძღვანელოში, გვ.155</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ გამოვიყენო ზეპირმეტყველების სემინარის დროს შეძენილი ცოდნა დავალების მომზადებისას?</p> <p>აქტივობა 5. დავალების მომზადებაზე მუშაობა.</p>	<p>საკვანძო შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოვიყენო არგუმენტირე-ბული მსჯელობის სტრუქტურული მახასიათებლების ცოდნა დავალე-ბის მომზადებისას? <p>დავალება 1. არგუმენტირებული მსჯელობა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: შეარჩიეთ „ანდერძიდან“ ერთ-ერთი აფორიზმი და მასზე დაყრდნობით იმ-სჯელეთ თქვენთვის საინტერესო თა-ნამედროვე პრობლემაზე.</p> <p>ამ დავალების შესრულებაში ზეპირ-მეტყველების სემინარი დაგეხმარე-ბათ (იხ. სახელმძღვანელო, გვ.155).</p> <p>დავალების შესრულებისას გაითვა-ლისნიერთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სადისკუსიო თემა (თეზისი) სწორად უნდა იყოს შერჩეული და ჩამოყა-ლიბებული (უანრი, მკვ.1,2; კომ-პოზიცია, მკვ.1,4). • უნდა დაიცვათ არგუმენტირებული მსჯელობის სტრუქტურა (კომ-პოზიცია, მკვ. 1,4). • არგუმენტებად უნდა მოიხმოთ თქვენი პოზიციის გამამყარებელი ან მოწინააღმდეგის პოზიციის გა-
---	---	---

<p>ლის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრულ საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის;</p> <ul style="list-style-type: none"> • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრულ საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების; • არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით განვითაროთ.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშ-</p>	<p>აქტივობა 6. ნამუშევრის წარდგენა აუდიტორიის წინაშე.</p> <p>აქტივობა 7. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ნაირი</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი:</p> <p>დავით გურამიშვილი, „ლეკთაგან დატყვევება და ტყვეობიდან გაპარვა“ (ნაწყვეტი „დავითიანიდან“).</p> <hr/> <p>ცენტა/ცენტები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. სტრატეგიები. <p>ქვეცენტა/ქვეცენტები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ლექსი, ავტობიოგრაფიული ტექსტი; 2. ლირიკული გმირი; ავტობიოგრაფიული ტექსტის მახასიათებლები; 3. პარონიმები; 4. ტექსტი და ავტორი (მხატვრულად გააზრებული ავტობიოგრაფია); 5. ტექსტის პერიფრაზირება; საკუთარი თავის პერსონაჟთან გაიგივება; მეტაკონტური სტრატეგიები. 	<p>მაბათილებელი ფაქტები, ცნობილი ადამიანების აზრები და გამონათქვამები, ანდაზები, კანონები, წესები და ა.შ. (უანრი, მკვ. 1, 2; კომპოზიცია, მკვ. 1, 4; ენობრივ-გამომსახველობითი საშ., მკვ. 1, 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • დასკვნა უნდა უკავშირდებოდეს თეზისს, მსჯელობის ფინალი კი გამოკვეთილი და დასამახსოვრებელი უნდა იყოს (უანრი, მკვ. 1, 2; კომპოზიცია, მკვ. 1, 4). • უნდა დაამყაროთ და შეინარჩუნოთ კონტაქტი აუდიტორიასთან (საკომუნიკაციო სიტუაცია, მკვ. 1, 3). <p>დავალების შესრულების შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოიყენეთ დავალების შესრულებისას მსჯელობის ტიპის ტექსტების უანრული და კომპოზიციური მახასიათებლები (სტრატეგიები, მკვ. 1). • ალნიშნეთ, კიდევ რით შეიძლებოდა თქვენი ნამუშევრის გაუმჯობესება (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	---	--

<p>ვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/ მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სილრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> მწერლები გვიზიარებენ თავიანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ მთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი. 	<p>პოვალებული დავალების განხორციელების ეტაპი (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ ფიქრობთ, რატომ უჩნდებათ ადამიანებს საკუთარი ცხოვრებისეული გამოცდილების წერილობით გადმოცემის სურვილი? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი ნარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის დამუშავების წინმსწორება აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ.</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის წაკითხვა და მწერლის ბიოგრაფიული ნარკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, კითხვებზე პასუხის გაცემა (იხ. სახელმძღვანელო).</p>	<p>საკვანძო შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ გამოვიყენო საკუთარ ნამუშევარში ავტობიოგრაფიული ტექსტების უანრობრივი მახასიათებლები? <p>დავალება 2. ავტობიოგრაფიული ტექსტი.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: აირჩიეთ ავტობიოგრაფიული ტექსტის რომელიმე ტიპი (დღიური, მემუარები) და წერილობით გადმოეცით რაიმე ამბავი თქვენი პირადი გამოცდილებიდან.</p> <p>გაითვალისწინეთ, ავტობიოგრაფიული ხასიათის შეიძლება იყოს (ანუ პირად გამოცდილებას შეიძლება ეფუძნებოდეს) ნებისმიერი უანრის მხატვრული ტექსტიც: მოთხოვთა, ნოველა, ლექსი. ასეთ შემთხვევაში ტექსტის ავტობიოგრაფიულობის უმთავრესი მახასიათებელია პირველ პირში თხრობა და ავტორის პერსონაჟად წარმოჩენა.</p> <p>ნამუშევარში:</p> <ul style="list-style-type: none"> გაითვალისწინეთ იმ ავტობიოგრაფიული ტექსტების უანრული მახასიათებლები, რომლებიც მოდელიად აირჩიეთ. მაგალითად, დღიურის
---	--	--

<p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმისულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესაძგენად.</p>	<p>აქტივობა 4. დავალების შესრულება. აქტივობა 5. ნავამუშევრის წარდგენა. აქტივობა 6. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>ტიპის ტექსტში თხრობა აწმყო დროში უნდა მიმდინარეობდეს, ქრონოლოგიური პრინციპის დაცვით; მემუარული (მოგონების) ტიპის ტექსტში კი თხრობა წარსულ დროში ხდება და ქრონოლოგის დაცვა აუცილებელი არ არის (კომპოზიცია, მკვ.4).</p>
<p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები. 2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური ნრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა. 3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალვალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად. <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა 	<p style="text-align: center;">ნაირი III</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ოთარ ჭილაძე, „ადამიანი გაზეთის სვეტში“</p> <p>ცენტები/ცენტები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ჟანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. სტრატეგიები. <p>ქვეცენტები/ქვეცენტები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მხატვრული და საინფორმაციო ტექსტი; ნოველა, თეთრი ლექსი; 2. პერსონაჟი: მახასასიათებლები, განცდები, დამოკიდებულება; 3. ალუზია; შედარება, მეტაფორა; 4. მოქმედების დრო და ადგილი; 5. კითხვის და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. 	<ul style="list-style-type: none"> • თუ სხვა ჟანრის მხატვრულ ტექსტს აირჩევთ, პირველ პირში თხრობასთან ერთად, ამ ტიპის ტექსტის ჟანრული მახასიათებლებიც უნდა დაიცვათ (ჟანრი, მკვ.1,2; კომპოზიცია, მკვ.1,4). • წარმოაჩინეთ, რა გასწავლათ მიღებულმა გამოცდილებამ (კონტექსტი, მკვ.2). <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ გამოიყენეთ ავტობიოგრაფიული ტექსტის ჟანრული მახასიათებლების ცოდნა დავალების შესრულებისას (სტრატეგიები, მკვ.2) • რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ ასრულებდეთ ამ დავალებას (სტრატეგიები, მკვ.2).

<p>და მათი ცვალებადობის გაგები-სთვის, სინტაქსის ცოდნა – სი-ტყვების წინადადებებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის.</p> <p>2. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაგებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაცილეებს (ადრესანტს, ადრესატს). 2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. 3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფექტიანი კომუნიკაციის დასამყარებლად. <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p>	<p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპი (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისათვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> რით ხასიათდება ნოველა, როგორც თხრობითი ჟანრის ნაწარმოები? რა განასხვავებს თეთრ ლექსს ტრადიციული ლექსისაგან? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, ტექსტის, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 1. სახელმძღვანელოში მოცემული ტექსტის დამუშავების წინმსწრები აქტივობები: დავაკავშიროთ, გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ.</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის წაკითხვა და მწერლის ბიოგრაფიული ნაკვევის გაცნობა.</p> <p>აქტივობა 3. ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, კითხვებზე პასუხის გაცემა (იხ. სახელმძღვანელო).</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ გამოვიყენო ჩემ ნაშრომში ნოველის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა? როგორ წარმოვაჩინო პერსონაჟის შინაგანი სამყარო? რა მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები გადმოსაცემად? <p>დავალება 3. მხატვრული ტექსტის შექმნა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: რომელიმე საინფორმაციო საიტზე/გაზიერში გამოქვეყნებულ (ან ტელევიზიით გადმოცემულ) რაიმე ამბავზე დაყრდნობით დაწერეთ მხატვრული ნაწარმოები, მაგალითად ნოველა ან თეთრი ლექსი, რომელშიც გვიამბობთ ამ ამბავს. შეარჩიეთ ამბის მთხობელი, გამოიყენეთ ალუზია.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> გაითვალისწინეთ ნოველის ან თეთრი ლექსის (თუ ამ უკანასკნელს აირჩივთ) ჟანრობრივი მახასიათებლები, კომპოზიცია, სტრუქტურა (ჟანრი, მკვ.1,2; კომპოზიცია, მკვ.1,2).
--	--	--

<p>1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>აქტივობა 4. დავალების შესრულება.</p> <p>აქტივობა 5. ნამუშევრის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 6. ნამუშევრის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<ul style="list-style-type: none"> წარმოაჩინეთ თქვენი პერსონაჟის ფიქრები, განცდები, დამოკიდებულება მომხდარი ამბისადმი (კომპოზიცია, მკვ.1,2). გაითვალისწინეთ მთხრობელი და განსაზღვრეთ პირი, რომელშიც წარმართავთ თხრობას (კომპოზიცია, მკვ.1,2). გამოიყენეთ ალუზია და სხვა ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები, მკვ.1, 2). <p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ გამოიყენეთ ნოველისა ან თეორი ლექსის უანრული მახასიათებლების ცოდნა დავალების შესრულებისას (სტრატეგიები, მკვ.2). რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ ასრულებდეთ ამ დავალებას (სტრატეგიები, მკვ.2).
---	--	---

IV თემა

თემატური ერთაულის სახელმოდება: ისტორიის გზაგასაყარზე (სახელმძღვანელოს | ნაწ. IV თავი)

თემა: სამშობლოს ისტორია.

თემატური პლოკი: II თემატური ბლოკი — სამყაროს შეცნობა, ახლის ძიება.

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 12 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- რას გვასწავლის წარსული თანამედროვეობის შესახებ? (/რატომაა მნიშვნელოვანი წარსულის ცოდნა?)
- რატომაა მნიშვნელოვანი სამშობლოს ისტორიის ცოდნა?
- რამდენად და როგორ შეიძლება ისტორიულ თემაზე შექმნილი მხატვრული ნაწარმოებით ვისწავლოთ მშობლიური ქვეყნის წარსული? (რა მსგავსება-განსხვავებაა ისტორიკოსისა და მწერლის დამოკიდებულებებში ისტორიული წყაროს/რეალური სინამდვილის მიმართ?)
- რა მსგავსება-განსხვავებაა მშობლიური ქვეყნის ისტორიაზე დაწერილ ტექსტებს შორის? რითა ისინი განპირობებული?
- რას მასწავლის მშობლიური ქვეყნის ისტორიაზე შექმნილი ლიტერატურა?

თემატური გავიდრი ნართოდგენები:

- ჩემი სამშობლოს ისტორიაზე დაწერილია განსხვავებული ტიპისა და უანრის ტექსტები.
- ავტორები სხვადასხვა კუთხით წარმოგვიჩენენ ჩემი მშობლიური ქვეყნის ისტორიას.
- ტექსტებში შესაძლებელია ასახული იყოს განსხვავებული წარმოდგენებისამშობლოს ისტორიაზე, განსხვავებული დამოკიდებულებები ამ ისტორიის მიმართ.
- წარსულზე დაწერილი ლიტერატურა მეხმარება ჩემი ქვეყნის თანამედროვეობის უკეთ გაგებაში.
- მწერლები იყენებენ ტექსტის ელემენტებს, ენობრივ საშუალებებს, რათა წარმოგვიჩინონ ჩვენი ქვეყნის წარსული, გამოხატონ თავიანთი დამოკიდებულება სამშობლოს წარსულის მიმართ, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველებზე, დაარწმუნონ ისინი.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

ლეონტი მროველი, „მოქცევა მირიან მეფისა“
ანა ლაკანდაძე, „მოდიოდა ნინო მთებით“
ნიკოლოზ ბარათაშვილი, „ბედი ქართლისა“
კოლაუ ნადირაძე, „25 თებერვალი“

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ცხეპა/ცხეპები:

1. კომპოზიცია; 2. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 3. კონტექსტი; 4. გრამატიკა; 5. საკომუნიკაციო სიტუაცია
6. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხეპები/საკითხები:

1. თემა, პერსონაჟები, იდეა, ლირიკული გადახვევა, მოქმედების დრო, მინიშნებები, ორგანიზაციული ყალიბი—ქრონოლოგიური, სამნაწილიანი სტრუქტურა.
2. სტილი, ტერმინები, თეზისი, არგუმენტი.
3. ნაწარმოების დაწერის დრო, ნაწარმოებში ასახული ეპოქა.
4. მყარი ენობრივი ფორმულები.
5. თემატიკა, კომუნიკაციის მონაწილეები.
6. წერისა და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

ნაწილი I

<p>ცენტრი და მასთან დაკავშირებული ეკვივოლუტი ცარმოდგენები</p> <p>1) ჟანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვთ საერთო ჟანრობრივი მახასიათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა ჟანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p>	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ლეონტი მროველი, „მოქცევა მირიან მეფისა“</p> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი:</p> <p>ცენტრი/ცენტრი:</p> <ol style="list-style-type: none"> კომპოზიცია; ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; კონტექსტი; სტრატეგიები <p>ქვეცენტრი/ქვეცენტრი, საკითხ(ებ)ი:</p> <ol style="list-style-type: none"> თემა, პერსონაჟები, ორგანიზაციული ყალიბი – ქრონოლოგიური. სტილი, ტერმინები. ეპოქის მიმოხილვა. ნერისა და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>შენიშვნა: ამ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა იწყება მას შემდეგ, რაც შეისწავლიან ლეონტი მროველის ტექსტს და დამუშავდება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვარი.</p>	<p>კომპლექსური დავალების მიზანი (შუალებური სასრული მიზანი)</p> <p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ წარმოვაჩინო ეპოქის ცოდნა ჩემს ნაშრომში? როგორ გამოვიყენო მოძიებული წყაროები თხზულების ასაგებად? როგორ გამოვიყენო სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ყალიბი ქრონოლოგიური თანმიმდევრობის დასაცავად? როგორ გამოვიყენო წერის სტრატეგიების ცოდნა ნაშრომის აგებისას?</p> <p>დავალება 1. ისტორიული თხზულების დაწერა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: წარმოიდგინეთ, რომ ისტორიკოსი ხართ და თქვენ მიერ მოძიებულ წყაროებზე დაყრდნობით დაგევალათ დაწეროთ ისტორიული თხზულება, რომლის მიზანი იქნება, საზოგადოებას გააცნოთ თქვენი გვარის ან ქალაქის (უბნის, სოფლის) ისტორია.</p> <p>წერისას დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების; არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ფოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე</p>	<p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ ფიქრობთ, რას ეყრდნობა ისტორიკოსი ისტორიული თხზულების წერისას?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. მუშაობა წყაროების მოძიებაზე</p> <p>მოსწავლეებს დაევალებათ წყაროების მოძიება მათ მიერ შერჩეული საკითხის შესახებ (დაწვრილებით იხ. სახელმძღვანელოში წერითი სამუშაო).</p> <p>აქტივობა 2. მუშაობა მოძიებული წყაროების დამუშავებაზე.</p> <p>მოძიებული წყაროების დახარისხება:</p> <p>ა) თვითმხილველთა ჩანაწერები</p> <p>ბ) გამოკვლევები</p> <p>გ) დოკუმენტური მასალა (ფოტოები, რუკები)</p> <p>დ) თქმულებები, გადმოცემები</p> <p>ე) ისტორიულ წყაროებში დაცული ცნობები</p>	<p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> წარმოაჩინეთ ეპოქა, რომელშიც დაარსდა / წარმოიშვა თქვენი ქალაქი / სოფელი / უბანი / გვარი (კონტექსტი, მკვ.1); გადმოეცით ტოპონიმის წარმომავლობის ისტორია (არსებობის შემთხვევაში) (კომპოზიცია, მკვ.1); ისაუბრეთ იმ სიტორიულ პიროვნებებზე, რომელთა სახელთანაცაა დაკავშირებული მისი წარმოშობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) (კომპოზიცია, მკვ.1); გამოკვეთეთ თანამედროვეთა ღვაწლიც, რითა გამორჩეული, რომელია ყველაზე საინტერესო ადგილები და რითა საინტერესო (კომპოზიცია, მკვ.1); დაიცავით ქრონოლოგიური თანმიმდევრობა (კომპოზიცია, მკვ.4); დაიცავით შესაბამისი სტილი, გამოიყენეთ ისტორიისთვის დამახასიათებელი ტერმინოლოგია (მაგალითად, ეპოქის დასახელება: ანტიკური ხანის, შუასაუკუნეების, ბრინჯაოს ხანის და ა.შ. ისტორიული ძეგლების სახეობები: ბაზილიკა, ორნავიანი, გუმბათოვანი, ციხე, სასახლე, გოდოლი, ბურჯი
--	--	--

<p>შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/ მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სილრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები</p> <p>(შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <p>1. მწერლები გვიზიარებენ თავი-ანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით.</p>	<p>შესაძლოა მოძიებული მასალა ცხრილის სახით დამუშავდეს, მაგალითად:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ნეაროები</th><th>ეპოქა</th><th>ტოპონიმის წარმოშობა</th><th>ისტ. პიროვნებები</th><th>თანამედროვენი</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>თვითმხილველთა ჩანაწერები</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>გამოკვლევები</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>დოკუმენტური მასალა (ფოტოები, რუკები)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>თქმულებები, გადმოცემები</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>სხვა ისტორიული წყაროები</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>შენიშვნა: მუშაობის ორგანიზების ფორმებს (ინდივიდ. წყვილური, ჯგუფური) მასწავლებელი ირჩევს კლასისა და სამუშაოს გათვალისწინებით.</p> <p>აქტივობა 3. მუშაობა თხზულებაზე. თხზულების დაწერა (საშინაო დავალება).</p> <p>აქტივობა 4. კომპლექსური დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 5. დავალების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	ნეაროები	ეპოქა	ტოპონიმის წარმოშობა	ისტ. პიროვნებები	თანამედროვენი	თვითმხილველთა ჩანაწერები					გამოკვლევები					დოკუმენტური მასალა (ფოტოები, რუკები)					თქმულებები, გადმოცემები					სხვა ისტორიული წყაროები					<p>და სხვ. პიროვნებათა სოციალურ სტატუსთან დაკავშირებული: მეცე, თავადი, დიდებული, აზნაური, ყმა, მხედართმთავარი და სხვ.) (ენობრივი, მკვ.3).</p> <p>დავალების წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა სტრატეგიები გამოიყენეთ, რა ნაბიჯები გადადგით ნაშრომზე მუშაობისას (სტრატეგიები, მკვ.1). რა გაგიძნელადთ, რა გაგიადვილდათ, რომელი ეტაპი იყო განსაკუთრებით საინტერესო და რატომ (სტრატეგიები, მკვ. 2). რას შეცვლიდით, თავიდან რომ ინყებდეთ მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ.2).
ნეაროები	ეპოქა	ტოპონიმის წარმოშობა	ისტ. პიროვნებები	თანამედროვენი																												
თვითმხილველთა ჩანაწერები																																
გამოკვლევები																																
დოკუმენტური მასალა (ფოტოები, რუკები)																																
თქმულებები, გადმოცემები																																
სხვა ისტორიული წყაროები																																

<p>2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ მთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.</p> <p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმის ეულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესადგენად.</p>	<p>ნაცილი II</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ნიკოლოზ ბარათაშვილი, „ბედი ქართლისა“</p> <p>დამატებითი რესურს(ები): ისტორიული კონტექსტი (სახელმძღვანელოდან), ეპოქის შესახებ მოძიებული ლიტერატურა. http://www.amsi.ge/istoria/ij/javaxiSvili_saq_rus.pdf</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ წარმოვაჩინო ტექსტის ცოდნა დისკუსიისას? როგორ გამოვიყენო მოძიებული ლიტერატურა საკუთარი აზრის დასაბუთებისას? როგორ დავარწმუნო მოწინააღმდეგე მხარე ჩემი არგუმენტების ძლიერებაში?</p> <p>დავალება 2. დისკუსიაში მონაწილეობის მიღება.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: წარმოიდგინეთ, რომ თქვენც ესწრებით ანანურის ციხეში თათბირს პოემაში წამოჭრილ საკითხზე. დაიყავით მეფისა და სოლომონის მომხრებად და ბარათაშვილის ტექსტის მინიშნებებსა და მოძიებულ მასალაზე დაყრდნობით გამართეთ დისკუსია: უნდა შევიდეს თუ არა საქართველო რუსეთის მფარველობის ქვეშ.</p> <p>დისკუსიისას:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოწინააღმდეგე მხარეებმა მკაფიოდ გამოკვეთეთ თქვენი პოზიცია, რომელსაც დაიცავთ დისკუსიის დროს (კომპოზიცია, მკვ.1, ენობრივი, მკვ.2); • წარმოაჩინეთ იმ ეპოქის მახასიათებლები, რომელსაც ეხება სადაც საკითხი(კომპოზიცია, მკვ.1, კონ-
<p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები. 2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა. 3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად. 	<p>ცერტა/ცერტები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. კომპოზიცია; 2. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 3. კონტექსტი; 4. გრამატიკა; 5. საკომუნიკაციო სიტუაცია. <p>პრეცეპა/პრეცეპები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. თემა, ავტორის სათქმელი, მოქმედების დრო, მინიშნებები ტექსტიდან. 2. თეზისი, არგუმენტი. 3. ტექსტში ასახული ეპოქა. 4. მყარი ენობრივი ფორმულები. 5. თემატიკა, კომუნიკაციის მონაწილეები. <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეფაკები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p>	

<p>5) გრამატიკა (შედეგები: საპაზო – 9, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გაგებისთვის, სინტაქსის ცოდნა – სიტყვების ნინადადებებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაგებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის. <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საპაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს). სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვა- 	<p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა მოვლენები უძლოდა წინ ქართლ-კახეთის რუსეთის გუბერნიად გამოცხადებას? რა იცით კრწანისის ბრძოლის შესახებ? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი II. პირველ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. საინფორმაციო ტექსტის გაცნობა-დამუშავება.</p> <p>სახელმძღვანელოში მოცემული საინფორმაციო ტექსტის – „ისტორიული კონტექსტი“ – დამუშავება.</p> <p>დავალებად კლასს მიეცემა, მოიძიონ მასალა, ერთი მხრივ, რუსეთ საქართველოს ურთიერთობაზე მე-18 საუკუნეში, მეორე მხრივ, 32 წლის შეთქმულების შესახებ.</p> <p>(შესაძლოა, მასწავლებელმა ერთ-ერთ წყაროდ მიუთითოს ივ. ჯავახიშვილის „დამოკიდებულება რუსეთსა და საქართველოს შორის მე-18 საუკუნეში“)</p> <p>http://www.amsi.ge/istoria/ij/javaxiSvili_saq_rus.pdf</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტზე მუშაობა.</p> <p>ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემუ-</p>	<p>ტექსტი, მკვ.3);</p> <ul style="list-style-type: none"> იმსჯელეთ არგუმენტირებულად პოემის ტექსტსა და მოძიებულ მასალაზე დაყრდნობით (კომპოზიცია, მკვ.1 ენობრივი, მკვ. 2); მსჯელობისას არ გადაუხვიოთ საკითხს (კომპოზიცია, მკვ.1); საუბრისას გამოიყენეთ ენობრივი ფორმულები: ჩემი აზრით, ნათქვა-მიდან გამომდინარე, როგორც ავტორი იტყოდა, კვლევები მოწმობენ და ა.შ. (გრამატიკა, მკვ. 2); დაიცავით დისკუსიის წესები (საკომუნიკაცია, მკვ.1). <p>დისკუსიის დასრულების შემდეგ ისაუბრეთ</p> <ul style="list-style-type: none"> რა სტრატეგიები გამოიყენეთ, რა ნაბიჯები გადადგით თქვენი პოზიციის გამამყარებელი არგუმენტების მოძიებისას (სტრ., მკვ. 1). მოწინააღმდეგის რომელი არგუმენტი იყო, თქვენი აზრით, ყველაზე ძლიერი (სტრ., მკვ. 2). რას შეცვლიდით, თავიდან რომ გინევდეთ ამ დისკუსიაში მონაწილეობის მიღება (სტრ., მკვ. 2).
--	---	--

<p>ნია წარმატებული და ეფექტურიანი კომუნიკაციის დასამყარებლად.</p> <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შეეარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები. 2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება და მეხმარება სიძნელეების გადაღახვასა და წინსვლაში. 	<p>ლი კითხვებისა და დავალებების მიხედვით.</p> <p>აქტივობა 3. დისკუსიისათვის მზადება. მომზადება დისკუსიისათვის – იხ. სახელმძღვანელოში რუბრიკა – ზეპირი მეტყველება.</p> <p>აქტივობა 4. კომპლექსური დავალების შესრულება: დისკუსიის გამართვა.</p> <p>აქტივობა 5. დისკუსიის შემდგომი რეფლექსია.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ნაცილი III</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ნიკოლოზ ბარათაშვილი, „ბედი ქართლისა“</p> <p>დამატებითი რესურს(ები): ისტორიული კონტექსტი (სახელმძღვანელოდან), ეპოქის შესახებ მოძიებული ლიტერატურა http://www.amsi.ge/istoria/ij/javaxiSvili_sqq_rus.pdf</p> <hr/> <p>ცენტა/ცენტები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. კომპოზიცია; 2. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 3. კონტექსტი; 4. სტრატეგიები. <p>ძველება/ძველებები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. თემა, იდეა, ლირიკული გადახვევა, სათაური, სამნანილიანი სტრუქტურა 2. თეზისი, არგუმენტი 3. ეპოქის კონტექსტი 	<p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ გამოვიყენო ეპოქის ცოდნა ტექსტში წამოჭრილი საკითხის გასაანალიზებლად? როგორ დამეხმარება ტექსტის სიღრმისეული ცოდნა ავტორის პოზიციის გაცნობიერებაში? რა ენობრივი საშუალებები გამოვიყენო სათქმელის არგუმენტირებისას? როგორ წარმოვაჩინო მსჯელობის ტიპის ტექსტის სტრუქტურის ცოდნა?</p> <p>დავალება 3: ანალიტიკური ესეს დაწერა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: „ბედი ქართლისა“ საქართველოს სამეფოს გაუქმებიდან 38 წლის შემდეგ დაიწერა. გაითვალისწინეთ ბარათაშვილის ეპოქის ისტორიული კონტექსტი და დაწერეთ ანალიტიკური ესე, რომელშიც, ტექსტის მინიშნებებზე დაყრდნობით, იმსჯელებთ ავტორის პოზიციაზე საქართველოს რუსეთთან შეერთების საკითხზე.</p> <p>წერისას დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოაჩინეთ ეპოქა, რომელშიც შეიქმნა ტექსტი. ახსენით, რამ განაპირობა წარმოებში რეალურად
--	---	---

<p>4. წერისა და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები</p> <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეფაკები</p> <p>(აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ ფიქრობთ, რატომ იქმნება ისტორიულ თემატიკაზე ნაწარმოებები?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების /ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტზე დაკირვება კონკრეტული ინფორმაციის მოსაძიებლად.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. რა გადაწყვეტილებას იღებს მეფე და როგორ ასაბუთებს მას? (მეფის არგუმენტების ამონერა ტექსტიდან) 2. რატომ არ უჭერს სოლომონი მხარს ერეკლეს? (სოლომონის არგუმენტების ამონერა ტექსტიდან) 	<p>მოხდარი ისტორიული ფაქტის სახეცვლილება (კომპოზიცია, მკვ.1, კონტექსტი, მკვ.1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • გამოკვეთეთ ორივე პერსონაჟის არგუმენტები პოემაში წამოჭრილ საკითხზე და შეაფასეთ მათი წონა ერთმანეთთან მიმართებით (კომპოზიცია, მკვ.1,4); • იმსჯელეთ სათაურსა და ლირიკულ გადახვევებში წარმოჩენილი ავტორის პოზიციის შესახებ, ანუ რა უთხრა პოეტმა თანამედროვეებს ამ პოემით (კომპოზიცია, მკვ.1); • თქვენი მოსაზრებების დასასაბუთებლად მოიყვანეთ სათანადო არგუმენტები (ენობრივი, მკვ. 2); • დაიცავით მსჯელობის ტიპის ტექსტის სამნაწილიანი სტრუქტურა: შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 1); <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა სტრატეგიები გამოიყენეთ/რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2); • რას გააკეთებდით განსხვავებუ-
--	--

	<p>3. როგორ ფიქრობთ, რომლის პოზიციაა უკეთესად დასაბუთებული, ერეკლესი თუ მსაჯულისა? (პასუხი დაასაბუთეთ)</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტზე დაკვირვება კონკრეტული ინფორმაციის მოძიების მიზნით.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. რა მოვლენები უძლოდა წინ პოემის შექმნას და რა რეალურად მომხდარი ფაქტები წარმოჩნდა პოემაში შეცვლილი სახით ამ მოვლენების გავლენით? 2. მოძებნეთ და დააკვირდით ლირიკულ გადახვევებს. რა ფუნქცია აქვს ლირიკულ გადახვევას ამ ტექსტში? (პასუხი დაასაბუთეთ) 3. რა უთხრა პოეტმა ამ პოემით თანამედროვეებს? <p>აქტივობა 3. მუშაობა თხზულების სამნანილიან სტრუქტურაზე.</p> <p>მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ თხზულებაში მინიმუმ სამი აბზაცი უნდა იყოს, კითხვების საშუალებით მოსწავლეები გაიხსენებენ მსჯელობის ტიპის ტექსტის შემადგენელ ნაწილებს.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. რაზე ისაუბრებთ თხზულების შესავალ ნაწილში? 2. რას შეეხება ძირითადი ნაწილი? 3. რა დაიწერება დასკვნაში? <p>აქტივობა 4. თხზულების პირველადი მონახაზი.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? 	<p>ლად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).</p>
--	---	--

	<p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 5. ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება).</p> <p>აქტივობა 6. თხზულების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 7. თხზულების წარდგენის შემდგომი რეფ-ლექსია.</p>	
--	--	--

სახელმძღვანელოს II ნაწილი

I თავი

თემატური ერთაულის სახელმოდება: ადამიანი და საზოგადოება (სახელმძღვანელოს II ნაწ. I თავი)

თემა: ადამიანისა და საზოგადოების ურთიერთობა, ადამიანის პასუხისმგებლობა საზოგადოების წინაშე და საზოგადოების პასუხისმგებლობა ადამიანზე.

თემატური პლოკი: I თემატური ბლოკი — ადამიანი და მისი ცხოვრება, საზოგადოებაში თანაცხოვრება.

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 10 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- რატომ არის ადამიანისათვის მნიშვნელოვანი საზოგადოებაში სხვა ადამიანებთან ერთად თანაცხოვრება?
- როგორ ფიქრობთ, რას უნდა გრძნობდეს საზოგადოებისაგან გარიყული ადამიანი?
- რას გულისხმობს საზოგადოების პასუხისმგებლობა ადამიანზე? როგორ ვლინდება ეს პასუხისმგებლობა?
- რას გულისხმობს ადამიანის პასუხისმგებლობა საზოგადოების მიმართ? როგორ და რაში ვლინდება ადამიანის პასუხისმგებლობა საზოგადოების/ქვეყნის მიმართ?
- ვინ და როგორ ქმნის საზოგადოების წარმოდგენას სამართლიანობაზე, სამართლიან სასჯელზე? რა მიმართებაა სამართლიანობასა და სამართალს შორის?

თემატური მკითხვის თაროშეგონები:

- საზოგადოებისა და ადამიანის ურთიერთობაზე მოგვითხრობს განსხვავებული ჟანრისა და ტიპის ტექსტები.
- ავტორების, პერსონაჟების/ამბის გმირების წარმოდგენები დანაშაულზე, სამართლიანობაზე, პასუხისმგებლობის დაკისრების ფორმებზე/დანაშაულსა და სასჯელზე შესაძლებელია არაერთგვაროვანი იყოს.
- საზოგადოებისა და ადამიანის ურთიერთობაზე შექმნილი ლიტერატურა მემარება რეალური ცხოვრების სხვადასხვა პერსპექტივიდან გააზრებაში, რეალური ადამიანების უკეთ შეცნობაში, ლიტერატურული გამოცდილების გამდიდრებაში.
- ადამიანისა და საზოგადოების ურთერთობის თემაზე შექმნილი ლიტერატურის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო პირადი გამოცდილება, ტექსტის ელემენტების, ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი მოსაზრებები ადამიანისა და საზოგადოების ურთიერთობის თემაზე, შემიძლია გამოვიყენო პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რასულსიპი/ტექსტები:

1. ილია ჭავჭავაძე, „სარჩობელაზედ“
2. ნუგზარ შატაიძე, „მოგზაურობა აფრიკაში“

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ცხება/ცხებები:

1. უანრი;
2. კომპოზიცია;
3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. კონტექსტი;
5. გრამატიკა;
6. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხებები/საკითხები:

1. ნაწარმოების თემა, დედააზრი, კონფლიქტი, მინიმებები, ორგანიზაციული ყალიბი, ესეს სტრუქტურა.
2. თეზისი, არგუმენტი, მაგალითები.
3. კითხვის, წერისა და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

ნაცილი I

ცხებაბი და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი ნარმობენები	ძირითადი რასულსი/ტექსტი: ილია ჭავჭავაძე, „სარჩობელაზედ“ დამატებითი რასულს(ებ)ი: ცხება/ცხებები:	კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი) საკვანძო შეკითხვები: როგორ გამოვხატო ჩემი პოზიცია მკონტაქტურისთვის გასაგებად? როგორ წარმოვაჩინო მსჯელობის ტიპის ტექსტების სტრუქტურის ცოდნა ჩემს ნაშრომში? დავალება 1. არგუმენტირებული ესე. კომპლექსური დავალების პირობა: ილია ჭავჭავაძის მოთხოვაზე „სარჩობელაზედ“ დაყრდნობით დაწერეთ
1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12) <ol style="list-style-type: none"> 1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახასიათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან. 	ძირითადი რასულსი/ტექსტი: ილია ჭავჭავაძე, „სარჩობელაზედ“ დამატებითი რასულს(ებ)ი: ცხება/ცხებები: <ol style="list-style-type: none"> 1. კომპოზიცია; 2. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 3. სტრატეგიები. ქვეცხება/ქვეცხებები, საკითხებ(ებ)ი: <ol style="list-style-type: none"> 1. ნაწარმოების თემა, დედააზრი, ესეს სტრუქტურა. 2. თეზისი, არგუმენტი, დასკვნა. 3. წერისა და მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. 	კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი) საკვანძო შეკითხვები: როგორ გამოვხატო ჩემი პოზიცია მკონტაქტურისთვის გასაგებად? როგორ წარმოვაჩინო მსჯელობის ტიპის ტექსტების სტრუქტურის ცოდნა ჩემს ნაშრომში? დავალება 1. არგუმენტირებული ესე. კომპლექსური დავალების პირობა: ილია ჭავჭავაძის მოთხოვაზე „სარჩობელაზედ“ დაყრდნობით დაწერეთ

<p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესაძგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/ შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და 	<p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>შენიშვნა: ამ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა იწყება მას შემდეგ, რაც შეისწავლიან იღია ჭავჭავაძის მოთხოვნას „სარჩობელაზედ“ და დამუშავდება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვარი.</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>კითხვები:</p> <p>ვის ადანაშაულებს უფროსი ძმა მომხდარში? თქვენ როგორ ფიქრობთ, ვინ არის დამნაშავე?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტსზე დაკვირვება კონკრეტული ინფორმაციის ამოსაკრებად.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ხელახლა დაუბრუნდით ტექსტს და მოძებნეთ ადგილები, რომლებშიც ჩანს, თუ რა როლი ითამაშა 	<p>არგუმენტირებული ესე – „პასუხისმგებელია თუ არა საზოგადოება ცალკეული ადამიანის მიერ ჩადენილ დანაშაულზე“.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • თეზისში მკაფიოდ გამოკვეთეთ თქვენი პოზიცია, რომელსაც დასაბუთებთ ნაშრომში (კომპოზიცია, მკვ. 1); • თქვენი მოსაზრებების დასასაბუთებლად მოიყვანეთ სათანადო არგუმენტები, გამყარებული კონკრეტული მაგალითებით (ენობრივი, მკვ. 2). • განაზოგადეთ საკითხი და გამოიტანეთ დასკვნა თქვენი წინარე-მსჯელობიდან (კომპოზიცია, მკვ. 1, ენობრივი, მკვ. 2) • ნათლად გამოკვეთეთ სამნაწილი-ანი სტრუქტურა: შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 1). <p>დავალების წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა სტრატეგიები გამოიყენეთ /
---	---	---

<p>ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების;</p> <ul style="list-style-type: none"> • არამხატვრულ ტექსტებში – იდენტების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად /მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება</p>	<p>გარემომ ძმების ჩამოყალიბებაში (ოჯახი, მამინაცვალი, გარშემოყოფნი...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • ჩამოაყალიბეთ თქვენი მოსაზრება დავალებაში მოცემულ საკითხზე; • ჩამოწერეთ არგუმენტები თქვენი პოზიციის გასამყარებლად, მოიყვანეთ მაგალითები; • შეიძლება თუ არა, არსებობდეს საშინააღმდეგო პოზიციაც? • მოიყვანეთ არგუმენტები ამ პოზიციის გასამყარებლადაც (არ დაგავიწყდეთ, რომ ესეში ეს პოზიცია უნდა უარყოთ თეზისის დამცავი ძლიერი არგუმენტით) <p>აქტივობა 2. მუშაობა ესეს სტრუქტურაზე.</p> <p>ამ საკითხის დასამუშავებლად იხ. სახელმძღვანელოში (II ნაწილი) „წერითი სამუშაო“, გვ.29</p> <p>აქტივობა 3. მუშაობა თხზულების პირველადი მონახაზზე.</p> <p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 4. მუშაობა თხზულების რედაქტირებაზე.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემი თხზულებიდან, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება)</p>	<p>რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2);</p> <ul style="list-style-type: none"> • რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	---	---

<p>ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექ- სტების შესადგენად.</p>	<p>აქტივობა 5. თხზულების წარდგენა. აქტივობა 6. თხზულების წარდგენის შემდგომი რე- ფლექსია.</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები: დავალება 2. პრობლემის გადაჭრაზე ორიენტირებული ესე.</p>
<p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <p>1. მწერლები გვიზიარებენ თავი- ანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალე- ბების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით.</p>	<p>ნაირი ॥</p> <p>ძირითადი რასურსი/ტექსტი: ნუგზარ შატაიძე, „მოგზაურობა აფრიკაში“. დაგატაბითი რასურს(ეპ)ი: ცენტა/ცენტები:</p> <ol style="list-style-type: none"> კომპოზიცია; ენობრივ-გამომსახველობითი სა- შუალებები; სტრატეგიები. 	<p>კომპლექსური დავალების პირობა: დაწერეთ ესე, რომელშიც წარმოაჩენთ თქვენს თვალსაზრისს საკითხზე: რო- გორ შეიძლება ადამიანებს/ერებს შო- რის ომით გაწყვეტილი ურთიერთო- ბებისა და ნდობის აღდგენა.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, და- იცავით ენობრივი ნორმები და პუნ- ქტუაციის წესები.</p>
<p>2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ მთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.</p> <p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშ- ვნელოვანია ტექსტების სიღრ- მისეულად გასააზრებლად, ნი- უანსების აღმოსაჩინად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესად- გენად.</p>	<p>კვეცება/კვეცებები, საკითხ(ეპ)ი:</p> <ol style="list-style-type: none"> ნაწარმოების თემა, იდეა, მინიშნებები, ორგანი- ზაციული ყალიბი. არგუმენტები, მაგალითები. წერისა და მეტკოგნიტური სტრატეგიები. <p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>შენიშვნა: ამ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა იწ-</p>	<p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> განიხილეთ პრობლემის გამომწვე- ვი მიზეზები და შედეგები (კომპო- ზიცია, მკვ. 1); წარმოაჩინეთ პრობლემის გადაწ- ყვეტის თქვენული ხედვა (კომ- პოზიცია, მკვ. 1); გამოკვეთეთ რა იქნება შედეგი და ვისთვის იქნება იგი სარგებლობის მომტანი (კომპოზიცია, მკვ. 1, 4); თქვენი მოსაზრებების დასასაბუ- თებლად მოიყვანეთ სათანადო არ- გუმენტები, გამყარებული კონკრე- ტული მაგალითებით; შეგიძლიათ დაეყრდნოთ როგორც ტექსტის მინიშნებებს, ასევე ცხოვრებისე-

<p>რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები.</p> <p>2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა.</p> <p>3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად.</p> <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <p>1. მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გაგებისთვის, სინტაქსის ცოდნა – სიტყვების წინადადებებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის.</p> <p>2. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაგებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p>	<p>ყება მას შემდეგ, რაც შეისწავლიან ნუგზარ შატაიძის მოთხოვბას „მოგზაურობა აფრიკაში“ და დამუშავდება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვარი.</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>კითხვა:</p> <p>რა არის ავტორის სათქმელი მოთხოვბაში „მოგზაურობა აფრიკაში“?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი II. პირველ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. მუშაობა ტექსტზე კონკრეტული ინფორმაციის ამოსაკრებად.</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოინიშნეთ ტექსტში ყველა ის ადგილი, რომლებშიც ცხადად ჩანს, რა ზარალი მიადგა ქვეყანას ომის გამო; • დააკვირდით ადამიანთა ურთიერთობებს, რა ჭარბობს, ურთიერთგაგება, სიყვარული და ნდობა, თუ უნდობლობა, გაუტანლობა, სისასტიკე? • ჩამოაყალიბეთ თქვენი პოზიცია დავალებაში მოცემულ საკითხზე; • გაიხსენეთ თქვენთვის ცნობილი სხვა მაგალითებიც აფხაზეთის ომთან დაკავშირებით. <p>აქტივობა 2. მუშაობა თხზულების დაწერაზე.</p>	<p>ულ გამოცდილებას (კომპოზიცია, მკვ. 1; ენობრივი, მკვ. 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ნათლად გამოკვეთეთ სამნაწილიანი სტრუქტურა: შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 1). <p>დავალების წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა სტრატეგიები გამოიყენეთ/რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2); • რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	--	--

<p>1. საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს).</p> <p>2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე.</p> <p>3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად.</p> <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <p>1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში.</p>	<ul style="list-style-type: none"> შეადგინეთ გეგმა თქვენი თხზულებისათვის; დაწერეთ ესეს პირველადი მონახაზი; <p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 3. ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება).</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემი თხზულებიდან, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები?</p> <p>აქტივობა 4. თხზულების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 5. თხზულების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	
--	--	--

II თემა

თემატური ერთეულის სახელწოდება: სიბრძნე სიცილისა (სახელმძღვანელოს II ნაწ. II თავი)

თემა: ადამიანის ყოფა-ცხოვრება, საქმიანობა, ურთიერთობა სხვა ადამიანებთან

თემატური პლოკი: I თემატური ბლოკი — ადამიანი და მისი ცხოვრება

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 8 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკანკო პერიოდები:

- რა არის სასაცილო ადამიანთა საუბარში, ქცევასა და ურთიერთობაში?
- რაში გამოიხატება სიცილის ორმაგი ბუნება?
- რატომ წარმოაჩენს ზოგჯერ ლიტერატურა ადამიანების ცხოვრებასა და საქმიანობას სასაცილო კუთხით?
- რატომაა მნიშვნელოვანი ლიტერატურულ ტექსტებში ადამიანური ყოფის მანკიერებათა მხილება? რა ხერხებს მიმართავენ ამისათვის მწერლები?

თემატური მკვიდრი ნართობის გვერდი:

- ადამიანის ცხოვრებაზე, ცხოვრებისეულ გამოცდილებაზე მოგვითხრობს განსხვავებული ტიპისა და ჟანრის ტექსტები, მათ შორის ზოგიერთი ადამიანის ყოფა-ცხოვრების სასაცილო მხარეებსაც გვიჩვენებს;
- ადამიანური ყოფა-ცხოვრების სასაცილო კუთხით წარმოჩენა მეხმარება იმ ნაკლოვანებებისა და მანკიერებების დანახვაში, რომელიც ჩვენს ირგვლივ არსებობს;
- მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ ამხილონ ადამიანის ნაკლოვანებები და ადამიანური ყოფის მანკიერი მხარეები, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.
- ვინაიდან სიცილი, ერთი მხრივ, სასიცოცხლო ენერგიის გამოვლენაა, მეორე მხრივ, იმისი უარყოფა, რაც ჩვენთვის მიუღებელია, შემიძლია გამოვიყენო ის ჩემი მოსაზრებების გამოსახატად ადამიანური ნაკლოვანებებისა და საზოგადოებრივი მანკიერებების მხილებისას.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

1. სულხან-საბა ორბელიანი, „მოტირალი და მოცინარი“
2. მარკ ტვენი, „გუბერნატორის არჩევნები“
3. ლუიჯი პირანდელო, „ქვევრი“

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ცხება/ცხებები:

1. უანრი;
2. კომპოზიცია;
3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. საკომუნიკაციო სიტუაცია;
5. სტრატეგიები.

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხებები/საკითხები:

1. იგავის უანრული მახასიათებლები, საინფორმაციო ტექსტი, მხატვრული ტექსტი და ფილმი—უანრობრივი მახასიათებლები.
2. დრო, ადგილი, მთავარი სათქმელი, სათაური, სტრუქტურა, ფაქტები, მოსაზრებები, პერსონაჟები, ინტერპრეტაცია, სამნაწილიანი სტრუქტურა.
3. ალეგორია, იუმორი, გამოხატვის ხერხები ტექსტსა და ფილმში.
4. სიტუაციური ფაქტორები, აუდიტორია.
5. მეტაკონტური სტრატეგიები.

ნაწილი I

<p>ცხებები და მასთან დაკავშირდებული გავილელი ცარმოდებები</p>	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: სულხან-საბა ორბელიანი, „მოტირალი და მოცინარი“.</p> <p>დამატებითი რესურს(ები):</p> <p>ცხება/ცხებები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ გამომსახველობითი საშუალებები; 4. სტრატეგიები. 	<p>კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი)</p> <p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ გამოვიყენო უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა ჩემი ნაშრომის აგებისას? როგორ გამოვიყენო ენობრივი საშუალებები მკითხველზე შთაბეჭდილების მოსახდენად?</p>
---	---	--

<p>1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახა- სიათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტუ- რულ-ორგანიზაციული), რომლე- ბიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექს- ტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირო- ბებს მისი კომპოზიცია/შინაარ- სობრივი მხარე. კომპოზიციას/ შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატ- ვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბუ- 	<p>პვეცეპა/პვეცეპეპი, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. იგავის უანრული მახასიათებლები. 2. პერსონაჟები, დრო, ადგილი, მთავარი სათქმელი. 3. ალეგორია. 4. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. <hr/> <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების პირობა: აქტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენე-ბა:</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაიხსენეთ იგავის უანრობრივი მახასიათებლები. • როგორ ფიქრობთ, რა შეგონებას შეიძლება შეი- ცავდეს ამგვარად დასათაურებული იგავი „მოტი- რალი და მოცინარი“? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა:</p> <p style="text-align: center;">აქტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p>	<p>დავალება 1. იგავის დაწერა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: თქვენ უკვე იცით, რომ იგავი, ისევე როგორც იგავ-არაკი, ალეგორიული ხასიათისაა, თუმცა, განსხვავებით იგავ-არაკისაგან, იგავში პერსონა- ჟებად ცხოველები და ფრინველები არ გვხვდებიან, მაგრამ თავად მასში გადმოცემული ამბავი რაღაც უფრო მნიშვნელოვანი სათქმელისთვისაა გამოყენებული (გაიხსენეთ სახარები- სეული იგავები).</p> <p>შეარჩიეთ რაიმე თემა –ცხოვრები- სეული, ისტორიული ან ზნეობრივი – და დაწერეთ იგავი შესწავლილი ნაწარმოების უანრის ცოდნის გამოყე- ნებით.</p> <p>წერისას დაიცავით ენობრივი ნორმე- ბი და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოაჩინეთ უანრობრივი მახასი- ათებლების ცოდნა (უანრი, მკვ. 2); • გაითვალისწინეთ, რომ იგავი ორი ნაწილისაგან უნდა შედგებოდეს და შეგონება ბუნებრივად გამომდინა- რეობდეს თქვენ მიერ მოფიქრებუ- ლი სიუჟეტიდან (უანრი, მკვ. 1); • შეარჩიეთ მოქმედების დრო და
--	--	---

<p>ლის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის;</p> <ul style="list-style-type: none"> • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულორგანიზაციული ელემენტების; • არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია ნამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, ნარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშ-</p>	<p>აქტივობა 1. ტექსტის წაკითხვამდე შესასრულებელი სამუშაო.</p> <p>მუშაობა სახელმძღვანელოში მოცემულ რუპრიკებზე: გავაანალიზოთ, გამოვიყენოთ, კითხვის სტრატეგია.</p> <p>აქტივობა 2. ტექსტის გაცნობა – დამუშავება.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ტექსტის გაცნობა • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვების საფუძველზე. <p>აქტივობა 3. მუშაობა თხზულების პირველად ვარიანტზე.</p> <ul style="list-style-type: none"> • იდეების გენერირირება იგავის შესაქმნელად • მოსწავლები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს. <p>აქტივობა 4. მუშაობა რედაქტირებაზე.</p> <p>კითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვიღო ჩემს ნაშრომში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება)</p> <p>აქტივობა 5. დავალების წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 6. დავალების წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>ადგილი, ასევე, შერჩეული პერსონაჟების ქმედება უნდა უკავშირდებოდეს ძირითად სათქმელს (კომპოზიცია, მკვ. 1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოაჩინეთ ამბის დასასრული (უანრი, მკვ. 1); • გამოიყენეთ იგავებისთვის დამახასიათებელი ენა და სტილი, ალეგორიულობა (უანრი, მკვ. 1, ენობრივი, მკვ. 2). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რატომ ფიქრობთ, რომ თქვენ მიერ შესრულებული ნამუშევარი იგავური უანრისაა (უანრი, მკვ. 1). • რა გაგირთულდათ და რა გაგიადვილდათ დავალებაზე მუშაობისას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	--	---

<p>ვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/ მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სილრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საპაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <p>1. მწერლები გვიზიარებენ თავი-ანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით.</p> <p>2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.</p>	<p>ნაირი ॥</p> <p>პირითადი რესურსი/ტექსტი: მარკ ტვენი, „გუბერნატორის არჩევნები“</p> <p>დამატებითი რესურს(ები): რომელიმე სააგნენტოს მიერ მომზადებული ინფორმაცია ახალი ამბების შესახებ</p> <p>ცენტა/ცენტები: 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 5. სტრატეგიები.</p> <p>ქვეცემა/ქვეცემაბი, საკითხ(ები): 1. საინფორმაციო ტექსტი. 2. სათაური, სტრუქტურა, ფაქტები, მოსაზრებები, ადგილი, დრო, პერსონაჟები. 3. არამხატვრული (საინფორმაციო) უანრის ლექსიკა, სტილი. 4. სიტუაციური ფაქტორები, აუდიტორია. 5. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.</p> <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების პირობა: განვითარების მინისტრი ნარმონიდგინეთ, რომ თქვენ ხართ მედია მონიტორი, რომლის მოვალეობაა შეისწავლოს, თუ რა სახის ინფორმაციას იღებს ყოველდღიურად ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენების შესახებ მომხმარებელი. შეარჩიეთ რომელიმე საინფორმაციო სააგენტოს მიერ მომზადებული ინფორმაცია ახალი ამბების შესახებ, გააანალიზეთ სწორი კუთხის სტრატეგიის გამოყენებით და პრეზენტაციის სახით წარმოადგინეთ კლასის წინაშე. პრეზენტაციის ფორმა თავად შეარჩიეთ.</p>
--	---

<p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმის ეფულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესადგენად.</p>	<p>ეტაპი I. მოსწავლებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ ფიქრობთ, რა არის სიცილი და რა არის სასაცილო, ანუ რაზე ეცინება ადამიანს?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p>	<p>ამისათვის:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოკლედ გადმოეცით, რა შინააარ-სის ინფორმაციაა მოწოდებული ახალ ამბებში (კომპოზ.მკვ.1); • ახსენით, რა უანრობრივი მახასიათებლებია წარმოდგენილი ტექსტში (უანრი, მკვ.1); • ცალ-ცალკე წარმოადგინეთ და იმსჯელეთ ინფორმაციაში მოწოდებულ ფაქტებზე, მოსაზრებებსა და დასკვნაზე; • აღნიშნეთ, რა მიმართებაა სათაურსა და ტექსტს შორის (კომპოზ. მკვ.2); • ისაუბრეთ ინფორმაციის წყაროზე, პერსონაჟებზე, ადგილსა და დროზე და ა.შ (კომპოზ. მკვ.1,2, საკომუნიკაციო, მკვ.2). • ისაუბრეთ, რა ენობრივ-გამომსახველობით საშუალებებს იყენებს უურნალისტი საზოგადოების დასარწმუნებლად (ენობრივი, მკვ. 2,3) • თქვენი მსჯელობიდან გამომდინარე გააკეთეთ დასკვნა, სანდოა ეს ინფორმაცია თუ მანიშულაციაა და რა მიზანს ემსახურება იგი (კომპ. მკვ.2, საკომუნიკაციო, მკვ. 2). • გაითვალისწინეთ აუდიტორია, შეარჩიეთ შესაბამისი ენა და სტილი;
<p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <p>1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები.</p> <p>2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა.</p> <p>3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად.</p> <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <p>1. მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა</p>	<p>აქტივობა 1. ტექსტის გაცნობა-დამუშავება</p> <ul style="list-style-type: none"> • ტექსტის გაცნობა • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვების საფუძველზე. <p>აქტივობა 2. მუშაობა საინფორმაციო ტექსტზე.</p> <p>ახალი ამბების ანალიზის სტრატეგია (იხ. სახელმძღვანელო, ნაწ. II გვ. 67)</p>	

<p>და მათი ცვალებადობის გაგები-სთვის, სინტაქსის ცოდნა – სი-ტყვების წინადადებებად შეწყო-ბა-შეკავშირებისთვის.</p> <p>2. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველე-ბისთვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუ-აციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თე-მას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს). 2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუ-ნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავ-ლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. 3. სიტუაციური ფაქტორების, კო-მუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვა-ნია წარმატებული და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად. <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა 	<p>აქტივობა 4. ტექსტზე დაკვირვება კონკრეტული მიზნით.</p> <p>მარკ ტვენის „გუბერნატორის არჩევნებში“ მოცემუ-ლი საინფორმაციო ტექსტების გაანალიზება ახალი ამბების სტრატეგიის ანალიზის გამოყენებით.</p> <p>აქტივობა 5. მზადება დავალებისათვის.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ დავეხმარო მსმენელს ჩემი ნათქვამის გაგე-ბაში, დარწმუნების რა ხერხებს მივმართო?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საინფორმაციო ტექსტის მოძიება, ფაქტების, მოვ-ლენებისა და მოსაზრებების გამიჯვნა, დამატები-თი დეტალების, წინარეისტორიის გამოკვეთა (ასე-თის არსებობის შემთხვევაში); • საინფორმაციო წყაროს მოძიება, დაკვირვება ენო-ბრივ-გამომსახველობით საშუალებებზე; • საინფორმაციო ტექსტის შეფასება სანდოობის თვალსაზრისით; • პრეზენტაციის აწყობა. <p>შენიშვნა: შესაძლოა ამ დავალებაზე ჯგუფებმა იმუ-შაონ, შესაბამისად, ზემოაღნიშნული აქტივობები გადანაწილდება ჯგუფის წევრებს შორის.</p> <p>აქტივობა 6. პრეზენტაციის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 7. პრეზენტაციის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>გამოიყენეთ ვერბალური და არა-ვერბალური საკომუნიკაციო საშუ-ალებები (ენობრივი, მკვ.2, 3; საკო-მუნიკაციო, მკვ. 1, 3)</p> <p>დავალების წარდგენის შემდეგ ისა-უბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა სტრატეგიები გამოიყენეთ/რა ნაბიჯები გადადგით დავალება-ზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2); • რას გააკეთებდით განსხვავებუ-ლად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომ-პლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	--	--

<p>და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკე- ული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>ნაცილი III</p> <p>პირითადი რესურსი/ტექსტი: ლუიჯი პირანდელო, „ქვევრი“</p> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი: მოკლემეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი „ქვევრი“</p> <p>ცერტა/ცერტაპი:</p> <ol style="list-style-type: none"> უანრი; კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. სტრატეგიები. <p>ქვეცერტა/ქვეცერტაპი, საკითხები: ტექსტი და ფილმი-უანრობრივი მახასიათებლები მთავარი სათქმელი, პერსონაჟები, ინტერპრეტაცია, სამნანილიანი სტრუქტურა იუმორი, გამოხატვის ხერხები ტექსტსა და ფილმში მეტაკოგნიტური სტარტეგიები</p> <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების პირობა: განხერციელების ეტაპი (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ ამდი- დრებს სხვადასხვა მედიაფორმატის ტექსტების გაცნობა ჩემს გამოც- დილებას? როგორ გამოვკვეთო გან- სხვავება ტექსტის ენასა და კინოენას შორის ჩემს ნაშრომში? როგორ წარ- მოვაჩინო იუმორისტული პასაჟები ტექსტსა და ფილმში, როგორ შევაფა- სო ისინი?</p> <p>დავალება 3. პრეზენტაცია – ტექსტი და მისი კინოვერსია.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: შეადარეთ ერთმანეთს ლუიჯი პირან- დელოს „ქვევრი“ და ამ ნაწარმოების მიხედვით გადაღებული ამავე სახელ- წოდების ქართული მოკლემეტრაჟი- ანი მხატვრული ფილმი, შედარების შედეგები წარმოადგინეთ პრეზენტა- ციის სახით.</p> <p>პრეზენტაციაში:</p> <ul style="list-style-type: none"> წარმოაჩინეთ, როგორ შეიცვალა ან არ შეიცვალა ტექსტი ფილმად გა- დაკეთების შემდეგ (უანრი, მკვ.1). ისაუბრეთ, როგორ ახერხებს რეჟი- სორი ფილმში ტექსტისეული იუმო- რისტული პასაჟების შენარჩუნებას, გამოკვეთო, რა იწვევს სიცილს ტექსტსა და ფილმში (ენობრივი, მკვ.1);
--	--	--

	<p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>როგორ ამოვიცნოთ იუმორისტული ინტონაცია?</p> <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის გაცნობა-დამუშავება.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ტექსტის გაცნობა • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვების საფუძველზე. <p>აქტივობა 2. მუშაობა კინოენაზე.</p> <p>მოკლემეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი „ქვევრის“ ჩვენება, მუშაობა შემდეგ საკითხებზე:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მსგავსება-განსხვავებების დაძებნა ფილმსა და ტექსტში; • დაკვირვება კინოს გამომსახველობით საშუალებებზე; • იუმორი და მისი გამომსახველობითი ხერხები ფილმსა და ტექსტში; • პერსონაჟის ხატვის ხერხები ფილმსა და ტექსტში... 	<ul style="list-style-type: none"> • გამოკვეთეთ, როგორ ეხმარება კინოენა (განათება, ხმა/მუსიკა, კამერის კუთხე, ფართო და ახლო პლანი...) რეჟისორს სათქმელის გადმოსაცემად, რა შთაბეჭდილებას ახდენს მაყურებელზე იგი (უანრი, მკვ.1; კომპოზ.მკვ.1); • წარმოაჩინეთ, როგორ ხატავს პერსონაჟებს მწერალი და რა საშუალებებს იყენებს ამისთვის რეჟისორი (უნრი, მკვ.1; კომპოზ. მკვ.1, ენობრივი, მკვ.1); • გადმოეცით, როგორ აფასებთ რეჟისორის ინტერპრეტაციას და რატომ; რა გავლენა მოახდინა რეჟისორის ინტერპრეტაციამ ნაწარმოების თქვენეულ აღქმაზე (კომპოზ. მკვ.1, 3); • გაითვალისწინეთ, რომ პრეზენტაცია სამი ნაწილისგან უნდა შედგებოდეს: შესავლის, ძირითადი ნაწილისა და დასკვნისაგან (კომპოზ. მკვ. 4); • თქვენი მოსაზრებების დასადასტურებლად გამოიყენეთ მინიშნებები ტექსტიდან და კადრები ფილმიდან (კომპოზ. მკვ.1 ენობრივი, მკვ. 2).
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> პრეზენტაციის აწყობა. <p>შენიშვნა: შესაძლოა ამ დავალებაზე ჯგუფებმა იმუშაონ, შესაბამისად, ზემოაღნიშნული აქტივობები გადანაწილდება ჯგუფის წევრებს შორის.</p> <p>აქტივობა 4. პრეზენტაციის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 5. პრეზენტაციის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>ნამუშევრის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა ნაბიჯები გადადგით დავალების შესრულების სხვადასხვა ეტაპზე – რა გავიძნელდათ, რა გაგიადვილდათ (სტრატეგიები, მკვ.2); რას შეცვლიდით, თავიდან რომ იწყებდეთ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	--	---

თემა III

თემატური ერთაულის სახელწოდება: „ლექსი ერთი რამ არის ამ სოფლის საქმეში“ (სახელმძღვანელოს II ნაწ. III თავი)

თემა: ადამიანის გრძნობები — სიყვარული, დამოკიდებულება სხვა ადამიანებთან, ურთიერთობები.

თემატური პლოკი: I თემატური ბლოკი — ადამიანი და მისი ცხოვრება

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 10 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- როგორ გამოხატავენ ადამიანები სიყვარულს? როგორ შეიძლება ამოვიცნოთ სიყვარულის განცდა?
- რას ნიშნავს გიყვარდეს? ცვლის თუ არა ადამიანს სხვა ადამიანის სიყვარული?
- რამდენად მეხმარება ჩემი განცდების გაცნობიერებაში მწერლის/ლირიკული გმირის ემოციების, სულიერი გამოცდილების გაცნობა?
- რატომ წერენ მწერლები სიყვარულზე? / რატომაა სიყვარული ერთ-ერთი უმთავრესი თემა ყველა დროისა და კულტურის ლიტერატურასა და ხელოვნებაში?
- რა მსგავსება-განსხვავებაა სიყვარულის თემაზე შექმნილ ტექსტებს შორის? რითა ისინი განპირობებული?

თემატური მკვიდრი ნართოდგენები:

- სიყვარულის თემაზე შექმნილია განსხვავებული ტიპისა და ჟანრის ტექსტები.
- სხვადასხვა ეპოქაში (/კულტურაში/) შექმნილ ტექსტებში შესაძლებელია ასახული იყოს განსხვავებული დამოკიდებულებები / წარმოდგენები სიყვარულზე.
- მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ უკეთ წარმოაჩინონ თავიანთი დამოკიდებულება სიყვარულის თემის მიმართ, სიყვარულის გრძნობასთან დაკავშირებული განცდები და ქმედებები, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.
- მწერლის, ლირიკული გმირის / პერსონაჟის ემოციების, სულიერი გამოცდილების გაცნობა მეხმარება ადამიანის შინაგანი სამყაროს გაცნობაში, საკუთარი თავის უკეთ შეცნობაში.
- სიყვარულის თემაზე შექმნილი ლიტერატურის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენონ ტექსტის ელემენტების, ენობრივ-გამომსახველობითი სამუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ წარმოვადგინო/გავაზიარო საკუთარი მოსაზრებები და იდეები სიყვარულის თემაზე, შემიძლია გამოვიყენონ ნასწავლი / ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

1. ბესარიონ გაბაშვილი, „ტანო ტატანო“
2. ნიკოლოზ ბარათაშვილი, „საყურე“
3. გალაკტიონ ტაბიძე, „რაც უფრო შორს ხარ“
4. ვალერიან გაფრინდაშვილი, „სენტიმენტალური ტრიოლეტი“
5. ტერენტი გრანელი, „გაზაფხულის საღამო“
6. ანა კალანდაძე, „ვაჟაო, დილის მზის სხივო“...
7. მირზა გელოვანი, „ნუ მწერ“
8. უილიამ შექსპირი, 66-ე სონეტი
9. ედგარ ალან პო, „ანაბელ ლი“
10. შანდორ პეტეფი, „მიყვარხარ ძლიერ, ძლიერ“
11. ფედერიკო გარსია ლორკა, „მთვარის რომანსი“

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ცხება/ცხებები:

1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. კონტექსტი; 5. გრამატიკა; 6. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 7. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხები/საკითხები:

1. ზღაპრის უანრობრივი მახასიათებლები; 2. სამნაწილიანი სტრუქტურა, თემა, დედააზრი, პერსონაჟები, მთხრობელი, სათაური, სალექსო საზომი, რითმა, მისი სახეობები; 3. მოქმედების დრო და ადგილი; 4. მყარი ენობრივი ფორმულები, მხატვრული ხერხები; 5. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები.

ნაცილი I

<p>ცენტრული და მასთან დაკავშირებული გავიღებრი წარმოდგენერატორი</p> <p>1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახასიათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან. 2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესადგენად. <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა: 	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ანა კალანდაძე, „ვანაო, დილის მზის სხივი“</p> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი: ზურაბ კიკნაძე, „ქართული ფოლკლორი“ http://reso-kiknadze.de/bua/qarTulifolklori-2008.pdf, გვ.79-92;</p> <p>ცენტრა/ცენტრები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. სტრატეგიები. <p>ქვეცენტრა/ქვეცენტრები, საკითხ(ებ)ი:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ზღაპრის უანრობრივი მახასიათებლები, სამნაწილიანი სტრუქტურა. 2. თემა, დედააზრი, მოქმედების დრო და ადგილი, პერსონაჟები, მთხრობელი, სათაური. 3. მყარი ენობრივი ფორმულები. 4. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. 	<p>კომპლექსური დავალება (შუალედური სასრულო მიზანი)</p>
<p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების; არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძ-</p>	<p>ეტაპი I. მოსწავლებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა დანიშნულება აქვს ლექსში სათაურს? როგორ ფიქრობთ, რატომ ტოვებენ პოეტები ზოგჯერ ლექსს უსათაუროდ? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ დაგეხმარებათ უანრობრივი მახასიათებების ცოდნა დავალების შესრულებაში? <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის გაცნობა-დამუშავება.</p> <ul style="list-style-type: none"> მუშაობა სახელმძღვანელოში მოცემულ რუპრიკაზე: გავაანალიზოთ; ანა კალანდაძის ლექსის „ვაჟაო, დილის მზის სხივო“ გაცნობა; სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვებით ლექსის დამუშავება; მუშაობა რუპრიკაზე – გამოვიყენოთ. 	<p>საკვანძო კითხვები:</p> <p>როგორ დამეხმარება უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა ნაშრომის აგებისას? როგორ წარმოვაჩინო პერსონაჟის ცხოვრების გზა, გამომდინარე უანრიდან? როგორ გამოვიყენო ტექსტში არსებული მინიშნებები და ქვეტექსტები ნაშრომში? რა სტრატეგიებს მივმართო დავალების შესრულებისას?</p> <p>დავალება 1. ზღაპრის შეთხზვა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>ანა კალანდაძის ლექსზე „ვაჟაო, დილის მზის სხივო“ დაყრდნობით ალადგინეთ შეყვარებული ქალ-ვაჟის ისტორია და გადმოეცით ხალხური ზღაპრის უანრში. თხრობისას გაითვალისწინეთ ლექსში არსებული ქვეტექსტები და მინიშნებები. ზღაპარი დაასათაურეთ.</p> <p>წერისას დაიცავით ენობრივი ნორმები და პუნქტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> გაითვალისწინეთ ზღაპრის უანრული მახასიათებლები (ჟანრი, მკვ.2); წარმოაჩინეთ ზღაპრის გმირის ცხოვრება: შინიდან წასვლა, დაბრკოლებათა გადალახვა სასურვე-
---	---	--

<p>ველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საპაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <p>1. მწერლები გვიზიარებენ თავი-ანთ გრძნობებს, გამოცდილებას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით.</p>	<p>აქტივობა 2. მუშაობა ზღაპრის ჟანრულ მახასიათებლებზე.</p> <p>ზემოხსენებული საკითხების დამუშავება ზურაბ კიკნაძის გამოკვლევაზე – „ქართულ ფოლკლორზე“ – დაყრდნობით.</p> <p>(http://reso-kiknadze.de/bua/qarTulifolklori-2008.pdf, გვ.79–92)</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორი სტრუქტურა აქვს ზღაპარს? • რა გზას გადის ზღაპრის გმირი? • რა დაბრკოლებები შეიძლება შეხვდეს მას? • ვინ არიან ზღაპრის პერსონაჟები? • როგორაა დახატული ზღაპრის პერსონაჟი, განსხვავებით ლიტერატურულისაგან? • როგორ აისახება დრო – სივრცე ზღაპარში, ვის უკავშირდება? • რომელი მყარი ენობრივი ფომულებია გამოიყენებული ზღაპარში და როგორ იხსნება ისინი? <p>შენიშვნა: ამ საკითხებზე მუშაობის მეთოდები და ორგანიზების ფორმები მასწავლებლის გადასაწყვეტია. მაგალითად, შესაძლოა დასახელებული გამოკვლევიდან ნაწყვეტი დამოუკიდებლად წააკითხოს მოსწავლეებს, შესაძლოა ე.წ. მოზაიკის გამარტივებული მეთოდი გამოიყენოს, ან შეიმუშაოს რაიმე სქემა, რომელშიც ძირითადი საკითხები გამოიკვეთება და ა.შ.</p>	<p>ლის მოსაპოვებლად, შინ გამარჯვებით დაბრუნება (კომპოზ. მკვ. 1, 4);</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაიცავით ზღაპრის სტრუქტურა: დასაწყისი, ზღაპრის შინაარსი (ძირითადი ამბავი), დასასრული (ჟანრი, მკვ. 1; კომპოზ. მკვ. 4); • გამოიყენეთ ზღაპრისთვის დამახასიათებელი დასაწყისისა და დასასრულის ენობრივი ფორმულები, სტილიზაციის ხერხი (ენობრივი, მკვ. 3). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ზღაპრის რა მახასიათებლები აქვს თქვენს ტექსტს (ჟანრი, მკვ. 1; კომპოზ. მკვ. 4). • ლექსის რომელი მინიშნებები გამოიიყენეთ ნაშრომში (კომპოზ. მკვ. 1). • რა ნაბიჯები გადადგით ნაშრომზე მუშაობისას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	---	--

<p>2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.</p> <p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <p>1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები.</p> <p>2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა.</p> <p>3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალ-მხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად.</p>	<p>აქტივობა 3. მუშაობა თხზულების პირველად ვარიანტზე.</p> <p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 4. მუშაობა რედაქტირებაზე.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვიღო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება)</p> <p>აქტივობა 5. ნაშრომის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 6. ნაშრომის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	
---	---	--

5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)	ნაცილი II ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ბესარიონ გაბაშვილი, „ტანო ტატანო“ ნიკოლოზ ბარათაშვილი, „საყურე“ გალაკტიონ ტაბიძე, „რაც უფრო შორს ხარ“ ვალერიან გაფრინდაშვილი, „სენტიმენტალური ტრიოლეტი“ ტერენტი გრანელი, „გაზაფხულის საღამო“ ანა კალანდაძე, „ვანაო, დილის მზის სხივო“... მირზა გელოვანი, „ნუ მწერ“ უილიამ შექსპირი, 66-ე სონეტი ედგარ ალან პო, „ანაბელ ლი“ შანდორ პეტეფი, „მიყვარხარ ძლიერ, ძლიერ“ ფედერიკო გარსია ლორკა, „მთვარის რომანსი“ დამატებითი რესურს(ები): მოსწავლეების მიერ შერჩეული სხვა ლექსები.	საკვანძო შეკითხვები: რა ნიშნით შევარჩიო სასურველი ტექსტები კრებულისთვის? როგორ დავარწმუნო აუდიტორია ჩემი არჩევანის სისწორეში? დავალება 2. ანთოლოგის შედგენა. კომპლექსური დავალების პირობა: შეადგინეთ პოეტური კრებული, რომელშიც რაიმე ნიშნით (მაგ.: თემატიკა, კეთილხმოვანება, რითმიანი ან ურითმო (ე.წ. თეთრი) და ა.შ.) გაერთიანებულ ლექსებს მოუყრით თავს. თითოეულ ლექსს უნდა ახლდეს მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები ავტორის შესახებ და პოეტური პასპორტი, ანუ სალექსო სტრუქტურის მოკლე დახასიათება: სალექსო საზომი, სტროფების რაოდენობა (თუ სტროფები გამოყოფილია), გარითმის სქემა, რითმების ხასიათი (ზუსტი, არაზუსტი). თქვენ მიერ შედგენილი ანთოლოგია ნარადგინეთ კლასის წინაშე. ნარდგენისას: <ul style="list-style-type: none">• ისაუბრეთ, რა ნიშნით შეარჩიეთ ლექსები თქვენი პოეტური კრებულისთვის (უანრი, მკვ.1; კომპოზიცია, მკვ.1, ენობრივი, მკვ.1, 2);
6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)	 დამატებითი რესურს(ები): მოსწავლეების მიერ შერჩეული სხვა ლექსები. ცენტა/ცენტები: 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. სტრატეგიები. კვეცება/კვეცებები, საკითხები:	

<p>ნია წარმატებული და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად.</p>	<p>მა, მისი სახეობები; 3. მხატვრული ხერხები; 4. მეტაკონგნიტური სტრატეგიები</p>	<ul style="list-style-type: none"> გამოკვეთეთ თქვენი დამოკიდებულება: შერჩეულთაგან განსაკუთრებით რომელი ლექსი მოგწონთ და რატომ, როგორ ემსახურება ავტორის სათქმელის გადმოცემას სათაური, საზომი, რითმა, სტროფებად დაყოფა ან ასტროფია (კომპოზიცია, მკვ.1, ენობრივი, მკვ.1, 2).
<p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <p>1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიონ და გამოვიყენოთ თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>კომპარატიული დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება. შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> როგორ გამოიხატა სიყვარულის თემა ჩვენ მიერ შესწავლილ ლექსებში? რამდენად უპასუხა ამ ლექსებმა კითხვებს, რომლებიც გვექონდა სიყვარულის თემასთან დაკავშირებით? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, დავალების წარდგენა</p> <p>შენიშვნა: ეს კომპლექსური დავალება სრულდება მას შემდეგ, რაც დამუშავდება თემატურ ერთეულში</p>	<p>პრეზენტაციის შემდგომ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> საინტერესო იყო თუ არა დავალებაზე მუშაობა, რა შეგძინათ, რამდენად გამდიდრდა თქვენი თვალსაწიერი, რა გაგირთულდათ, რა გაგიადვილდათ (სტრატეგიები, მკვ.2). რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობისას (სტრატეგიები, მკვ.2).

	<p>შემავალი ყველა ლექსი სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვებისა და დავალებების მეშვეობით.</p> <p>აქტივობა 1.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ ამოვიცნოთ ლექსში პოეტის სათქმელი? • როგორ ხასიათდება ლექსი სტრუქტურის მიხედვით? • როგორ ფიქრობთ, რატომაა მნიშვნელოვანი ლექსში რითმაზე, მარცვალთა რაოდენობაზე, სტროფებად დაყოფის პრინციპზე დაკვირვება? <p>აქტივობა 2. მუშაობა ანთოლოგიისთვის ლექსების შერჩევაზე.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რის მიხედვით შევარჩიო ლექსები კრებულისთვის? <p>აქტივობა 3. ნაშრომის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 4. ნაშრომის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	
--	---	--

თემა IV

თემატური ერთეულის სახელმოღვაწება: ადამიანი და გარემო (სახელმძღვანელოს II ნაწ. IV თავი)

თემა: ზრუნვა სოციალურ და ბუნებრივ გარემოზე

თემატური პლოკი: II თემატური ბლოკი — სამყაროს შეცნობა, ახლის ძიება (მშობლიური სამყარო, ბუნებასთან, გარემოსთან ურთიერთობა)

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 9 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- როგორ ურთიერთექმედებენ ერთმანეთთან ადამიანი და გარემო, რომელშიც ადამიანი ცხოვრობს?
- როგორ აისახება სოციალური და ბუნებრივი გარემოს ზემოქმედება ადამიანზე?
- როგორ გამოიხატება ადამიანის ზემოქმედება გარემოზე?
- რა არის საჭირო ადამიანის ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მდგრადი განვითარებისათვის?

თემატური მკვიდრი ნართოდგენები:

- ადამიანისა და სოციალური გარემოს, ადამიანისა და ბუნებრივი გარემოს ურთიერთობის თემაზე შექმნილი ლიტერატურა მეხმარება იმის გაგებაში, რა შეიძლება მოჰყვეს გარემოში არსებული წონასწორობის დარღვევას, ადამიანსა და გარემოს შორის წარმოქმნილ კონფლიქტს.
- ბუნების კონკრეტულ საგნებში/მოვლენებში შესაძლებელია აისახოს ბუნების/სამყაროს მოწყობის ზოგადი პრინციპები.
- სხვადასხვა ავტორის, პერსონაჟის/ლირიკული გმირის დამოკიდებულებები ბუნების მიმართ შეიძლება განსხვავდებოდეს ერთმანეთისგან.
- სოციალური გარემოსა და ბუნების თემაზე შექმნილი ტექსტები გვეხმარება გავიაზროთ ადამიანის ადგილი სამყაროში, ადამიანის პასუხისმგებლობა გარემოს მიმართ.
- ადამიანისა და გარემოს ურთიერთობაზე შექმნილი ლიტერატურის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი მოსაზრებები გარემოს თემაზე შექმნილ ლიტერატურაზე, გამოვხატო პირადი დამოკიდებულება/მოსაზრებები გარემოსა და ადამიანის ურთიერთობაზე, შემიძლია გამოვიყენო საკუთარი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

1. ილია ჭავჭავაძე, „რა გითხრათ? რით გაგახაროთ?“
2. სილოვან ნარიმანიძე, „უენოთა ბელადი“
3. მურმან ლეპანიძე, „ძველი ქართული ანდაზა“...

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ცხეპა/ცხეპები:

1. ჟანრი;
2. კომპოზიცია;
3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. გრამატიკა;
5. სტრატეგიები.

თემის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცხეპები/საკითხები:

1. ჟანრული მახასიათებლები.
2. სტრუქტურა, თემა, ორგანიზაციული ყალიბი – პრობლემის გადაჭრაზე ფოკუსირებული.
3. ლექსიკა, სტილი, არგუმენტირება.
4. სინტაქსი-განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები.
5. მეტაკოგნიტური სტარტეგიები.

ნაცილი |

<p>ცერები და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი ნარმოდგენები</p> <p>1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახასიათებლები (შინაარსობრივი, ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესაძენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p>	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: ილია ჭავჭავაძე, „რა გითხრათ, რით გაგახაროთ?“</p> <p>დამატებითი რესურს(ებ)ი:</p> <p>ცერება/ცერები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. სტრატეგიები. <p>პვეცება/პვეცებები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრული მახასიათებლები. 2. სტურქტურა, თემა. 3. მეტაკონიტური სტრატეგიები. <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების პირობა: (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p style="text-align: center;">ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რას ნიშნავს სიტყვა პუბლიცისტიკა? როგორ ტექსტებს ჰქვია პუბლიცისტური? 	<p>კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი)</p> <p>საკვანძო შეკითხვები: როგორ გამოვიყენო უანრობრივიმანასიათებლების ცოდნა ჩემს ნაშრომში? როგორ დამეხმარება კონტექსტის გააზრება ნაწარმოების სიღრმისეულ წვდომაში?</p> <p>დავალება 1. უანრობრივ მახასიათებლებზე დაკვირვება.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა: დაასაბუთეთ, რომ ილია ჭავჭავაძის „რა გითხრათ? რით გაგახაროთ?“ პუბლიცისტური უანრის ტექსტია და დასაბუთება წარმოადგინეთ ზეპირი პრეზენტაციის სახით.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შესავალში გამოკვეთეთ პუბლიცისტიკის რაობა და მისი ნიშნები ზოგადად (უანრი, მკვ. 1); • გაითვალისწინეთ კონტექსტი და გამოკვეთეთ ნაწარმოების უანრობრივი მახასიათებლები, თქვენი მოსაზრებების დასასაბუთებლად
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; • მხატვრულ პროზაულ ნაწარმოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; • არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძ-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • როგორ გვეხმარება უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა ტექსტის სილრმისეულ გააზრებაში? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის ნინმსწრები რუბრიკები.</p> <ul style="list-style-type: none"> • მუშაობა სახელმძღვანელოში ტექსტის ნინმსწრებად მოცემულ რუბრიკებზე – გავაანალიზოთ; გამოვიყენოთ კითხვის სტრატეგია. <p>აქტივობა 2. ტექტისზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტური წერილის ტექსტის გაცნობა. • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემულ კითხვარზე დაყრდნობით <p>აქტივობა 3. მუშაობა პრეზენტაციის მომზადებაზე.</p> <ul style="list-style-type: none"> • კიდევ ერთხელ დაკვირვება ტექსტზე კომპლექსურ დავალებაში მოცემული შესრულების კრიტერიუმების გათვალისწინებით. • მუშაობა პრეზენტაციის მომზადებაზე (შესაძლოა ჯგუფებში). 	<p>დამოწმეთ ტექსტიდან შესაბამისი ადგილები (უანრი, მკვ. 1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • გამოყავით წერილში პუბლიცისტური ტექსტის ელემენტები (უანრი, მკვ. 1; კომპოზ. მკვ. 1); • გამოხატეთ თქვენი დამოკიდებულება წამოჭრილი პრობლემებისადმი, ისაუბრეთ, აქტუალურია თუ არა ისინი დღესაც (კომპოზ. მკვ. 1,2); • გაითვალისწინეთ, პრეზენტაციას უნდა ჰქონდეს შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 2). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რამდენად დაგეხმარათ უანრზე/უანრობრივ მახასიათებლებზე დაკვირვება ტექსტის სილრმისეულად გაგებაში (უანრი, მკვ. 1). • რა ნაბიჯები გადადგით ნაშრომის მომზადებისას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	---	--

<p>ველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშ- ვნელოვანია შესასწავლი ტექ- სტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/მრავალმატერიალ გააზ- რებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანი- ზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეზმარება ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ეფექტიანი ტექ- სტების შესადგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <p>1. მწერლები გვიზიარებენ თავი- ანთ გრძნობებს, გამოცდილე- ბას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოს- ტატურად შერჩეული ენობრივი საშუალებების – სიტყვების,</p>	<p>აქტივობა 4. ნაშრომის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 5. ნაშრომის წარდგენის შემდგომი რე- ფლექსია.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ნაწილი II</p> <p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი: სილოვან ნარიმანიძე „უენოთა ბელადი“</p> <p>დაგატაპითი რესურს(ები):</p> <p>ცნობა/ცნობები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. კომპოზიცია; 2. ენობრივ-გამომსახველობითი სა- შუალებები; 3. გრამატიკა; 4. სტრატეგიები. <p>ქვეცნობა/ქვეცნობა, საკითხ(ები):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ორგანიზაციული ყალიბი – პრობლემის გადაჭრაზე ფოკუსირებული. 2. ლექსიკა, სტილი, არგუმენტირება. 3. სინტაქსი – განკერძოებული სიტყვები და გამოთ- ქმები. 4. მეტაკოგნიტური სტრატეგიები. 	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ გამოვიყენო ორგანიზაციუ- ლი ყალიბის ცოდნა ნაშრომის აგები- სას? როგორ დავარწმუნო მკითხველი პრობლემის გააზრებისა და გადაჭრის ჩემეული ხედვის სისწორეში? როგორ გამოვიყენო სინტაქსის ცოდნა მსჯე- ლობისას?</p> <p>დავალება 2. პრობლემის გადაჭრაზე ორიენტირებული ესე.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>მიუსაფარ ცხოველთა საკითხის შე- სახებ შესწავლილ ტექსტსა და მოძიე- ბულ მასალაზე დაყრდნობით დაწერ- ეთ ესე, რომელშიც წარმოაჩინთ ამ პრობლემას და მისი გადაჭრის თქვე- ნეულ გზებს.</p> <p>წერისას გამოკვეთეთ აბზაცები, და- იცავით ენობრივი ნორმები და პუნქ- ტუაციის წესები.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ახსენით პრობლემის გამომწვევი მი- ზეზი და შედეგები (კომპოზიცია, მკვ. 1); • წარმოაჩინეთ პრობლემის გადაჭ- რის გზები (კომპოზიცია, მკვ. 1); • ისაუბრეთ, რა დადებითი შედე- გის მოტანა შეუძლია პრობლემის
---	--	--

<p>ფრაზების – გამოყენებით.</p> <p>2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი.</p> <p>3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტების სიღრმისეულად გასააზრებლად, ნიუანსების აღმოსაჩენად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესადგენად.</p> <p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <p>1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები.</p> <p>2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა.</p> <p>3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი</p>	<p>კომპლექსური დავალების განხორციელების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები, შეკითხვები)</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • თქვენი აზრით, როგორი იქნება მოთხრობა, რომელიც პუბლიცისტურ ხასიათს ატარებს, რა და როგორ იქნება მასში ასახული? • როგორ გვეხმარება ორგანიზაციული ყალიბის ცოდნა პრობლემის გადაჭრაზე ორიენტირებული ესეს აგებაში? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის გაცნობა, ტექსტზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • სილოვან ნარიმანიძის „უენოთა ბელადის“ გაცნობა. • ტექსტის დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემულ კითხვარზე დაყრდნობით. 	<p>მოგვარების თქვენეულ ხედვას, ვისთვის იქნება იგი სასარგებლო (კომპოზიცია, მკვ. 1, 4);</p> <ul style="list-style-type: none"> • შეარჩიეთ შესაბამისი ლექსიკა და სტილი, თქვენი მოსაზრების დასასაბუთებლად მოიხმეთ არგუმენტები და მაგალითები (ენობრივი, მკვ. 2); • გამოკვეთეთ სამნანილიანი სტრუქტურა: შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნა (კომპოზიცია, მკვ. 1); • მსჯელობისას გამოიყენეთ განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (მაგ.: ჩემი აზრით, ვფიქრობ, როგორც ცნობილია და სხვ.) (გრამატიკა, მკვ. 2). <p>დავალების წარდგენის შემდეგ ისაზრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა სტრატეგიები გამოიყენეთ / რა ნაბიჯები გადადგით დავალებაზე მუშაობის სხვადასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ. 2); • რას გააკეთებდით განსხვავებულად, თავიდან რომ იწყებდეთ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
--	--	--

<p>მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად.</p> <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გაებისთვის, სინტაქსის ცოდნა – სიტყვების წინადადებებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის. <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> საკომუნიკაციო სიტუაცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს). სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე. 	<p>აქტივობა 2. მუშაობა გრამატიკულ საკითხზე.</p> <ul style="list-style-type: none"> განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (სახელმძღვანელოდან) <p>აქტივობა 3. მუშაობა ესეს სტრუქტურაზე.</p> <p>როგორ უნდა დავწეროთ პრობლემის გადაჭრაზე ორიენტირებული თხზულება?</p> <ul style="list-style-type: none"> ესეს სტრუქტურა არგუმენტები და მაგალითები <p>აქტივობა 4. ინფორმაციის მოძიება.</p> <ul style="list-style-type: none"> მოსწავლეებს დაევალებათ, მოიძიონ ინფორმაცია მიუსაფარ ცხოველთა შესახებ, რა კეთდება ამ მიმართულებით ქვეყანაში, მათი შეფარებისა თუ მათზე ზრუნვის რა მაგალითები არსებობს. <p>აქტივობა 5. ესეს პირველადი ვარიანტის შექმნა.</p> <p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 6. რედაქტირების სამუშაო.</p> <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით საბოლოო ვერსიის შექმნა (საშინაო დავალება)</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? 	
---	--	--

<p>3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად.</p> <p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები. 2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადალახვასა და წინსვლაში. 	<p>აქტივობა 7. ნაშრომის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 8. ნაშრომის წარდგენის შემდგომი რეფ-ლექსია.</p>	
---	--	--

თემა V

თემატური ერთობლის სახელწოდება: ადამიანი წარმოსახვითი რეალობის ტყვეობაში (სახელმძღვანელოს II ნაწ. V თავი)

თემა: საზოგადოებაში თანაცხოვრება (ტოტალიტარული რეჟიმის პუნქტი)

თემატური პლოკი: I თემატური ბლოკი — ადამიანი და მისი ცხოვრება

საათების საორიენტაციო რაოდენობა: 9 საათი

(შენიშვნა: ზუსტი დრო მიეთითება მხოლოდ მას შემდეგ, როცა მასწავლებელი დაასრულებს კლასში მოცემულ თემაზე მუშაობას)

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

- როგორ/რა გზითაა შესაძლებელი ძალაუფლების გამოყენება ადამიანის/საზოგადოების საკეთილდღეოდ ან საზიანოდ?
- რატომა მნიშვნელოვანი ტოტალიტარული რეჟიმის პუნქტი შექმნილი ლიტერატურის გაცნობა?
- რა მიზნით და რამდენად ეფექტურად იყენებს ავტორი ენობრივ საშუალებებს?
- რამდენად შეუძლია ლიტერატურას საზოგადოების ცნობიერებაზე გავლენის მოხდენა?

თემატური მკვიდრი ნართობები:

- ტოტალიტარული რეჟიმის პუნქტი შექმნილი ლიტერატურა მაცნობს უარყოფით/არასასურველ გამოცდილებას, რაც დამეხმარება თავისუფლების/დემოკრატიის ფასეულობის გააზრებაში.
- მწერლები იყენებენ ტექსტის ელემენტებს, ენობრივ საშუალებებს, რათა გამოხატონ თავიანთი მოსაზრებები პირადულისა და საზოგადოებრივის/სახელმწიფოებრივის ურთიერთმიმართებაზე, მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველებზე, დაარწმუნონ ისინი.
- საზოგადოებაში თანაცხოვრების თემაზე შექმნილი ლიტერატურის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა.
- იმისათვის, რომ გამოვხატო ჩემი მოსაზრებები საზოგადოებაში თანაცხოვრებისა და ამ თემაზე შექმნილი ლიტერატურის შესახებ, შემიძლია გამოვიყენო ნასწავლი/ნაცნობი ლიტერატურის, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა.

ძირითადი რესურსები/ტექსტები:

ჭაბუა ამირეჯიბი, „მოსე ზამთარაძის ნაამბობი“ (ნაწყვეტი რომანიდან „დათა თუთაშხია“).

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ცენტრები:

1. უანრი;
2. კომპოზიცია;
3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები;
4. კონტექსტი;
5. გრამატიკა;
6. საკომუნიკაციო სიტუაცია;
7. სტრატეგიები.

თამის ფარგლები დასამუშავებელი ქვეცნებები/საკითხები:

1. მხატვრული ტექსტი, არამხატვრული ტექსტები: მოგონება, საგაზეთო ან რადიორეპორტაჟი, სამეცნიერო ნარკვევი.
2. თემა, იდეა, პერსონაჟები, ღირებულებები, ფასეულობები, სამნანილიანი სტრუქტურა.
3. სამეცნიერო სტილი, სამეცნიერო ტერმინები.
4. ისტორიული პარალელის გააზრება.
5. ნამუშევრის ნარდგენა.
6. წერისა და მეტაკონიტური სტრატეგიები.

<p>ცენტრი და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი ნარმოდგენები</p> <p>1) უანრი (შედეგები: საბაზო – 3, 6, 8, 9, 11, 12)</p> <p>1. ერთი უანრის ტექსტებს აქვთ საერთო უანრობრივი მახასიათებლები (შინაარსობრივი,</p>	<p>ძირითადი რესურსი/ტექსტი:</p> <p>ჭაბუა ამირეჯიბი, „მოსე ზამთარაძის ნაამბობი“ (ნაწყვეტი რომანიდან „დათა თუთაშხია“)</p> <p>დაგაფიქტირებული რესურსები:</p> <p>ლანა ლოლობერიძე, „სტალინის სიკვდილი“ (ნაწყვეტი წიგნიდან „რაც გამახსენდა და როგორც გამახსენდა“)</p>	<p>კომპლექსური დავალება (შუალედური სასწავლო მიზანი)</p> <p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ დამეხმარება უანრის მახასიათებლების ცოდნა (რეპორტაჟი) ნაშრომის შექმნაში? როგორ დამეხმარება სახელმძღვანელოში მოცემული ტექსტების გააზრება რეპორტაჟის მომზადებაში? რა ენობრივ-გამომ</p>
---	---	--

<p>ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული), რომლებიც განსხვავდება სხვა უანრების მახასიათებლებისგან.</p> <p>2. უანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის გასააზრებლად, ტექსტების შესაღენად.</p> <p>2) კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე (შედეგები საბაზო – 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12)</p> <p>1. ტექსტის მთლიანობას განაპირობებს მისი კომპოზიცია/შინაარსობრივი მხარე. კომპოზიციას/ შინაარსობრივ მხარეს ქმნის ერთობლიობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ლექსში – თემის, იდეის, მხატვრული საშუალებების, სხვა სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრის, რითმის; • პოემაში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, მოქმედების დროისა და ადგილის, პერსონაჟთა სახეების, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტრულ-ორგანიზაციული ელემენტების – მეტრისა და რითმის; • მხატვრულ პროზაულ ნაწარ- 	<p>ცვება/ცვებები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. უანრი; 2. კომპოზიცია; 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები; 4. კონტექსტი; 5. გრამატიკა; 6. საკომუნიკაციო სიტუაცია; 7. სტრატეგიები <p>ქვეცვება/ქვეცვებები, საკითხები:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მხატვრული ტექსტი, არამხატვრული ტექსტები: მოგონება, საგაზეთო ან რადიორეპორტაჟი, სამეცნიერო ნარკვევი. 2. თემა, იდეა, პერსონაჟები, ლირებულებები, ფასეულობები, სამნანილიანი სტრუქტურა. 3. სამეცნიერო სტილი, სამეცნიერო ტერმინები. 4. ისტორიული პარალელის გააზრება. 5. ნამუშევრის წარდგენა. 6. წერისა და მეტაკონიტური სტრატეგიები. <hr/> <p style="text-align: center;">კომპლექსური დავალების განვითარების პირობა:</p> <p>ნარმოიდგინეთ, რომ ერთ მშვენიერ დღეს არქიტო სეთური საირმის ტყიდან გაქრა (ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა, დააპატიმრეს ან უბრალოდ გაიპარა). რა მოჰყვებოდა ამ ამბავს არქიტოს დასახლებაში? რა რეაქცია ექნებოდათ და როგორ მოიქცეოდნენ მოსე ზამთარაძის ნაამბობის პერსონაჟები (თაბაგარი, ასინეთა, სულანჯია, ზებო, ბავშვები და დასახლების სხვა მაცხოვრებლები)? გააგრძელებდა ვინმე არქიტოს დაწყებულ საქმეს თუ არა?</p> <p>თქვენ უნდა მოაზადოთ წერილობითი ან ზეპირი, ანუ რადიორეპორტაჟი, საირმის ტყიდან იმის თაობაზე, თუ რა ხდება იქ არქიტოს გაქრობის შემდეგ. რეპორტაჟის მომზადებამდე წაიკითხეთ ნაწყვეტი ლანა ლოლობერიძის მოგონებების წიგნიდან „რაც მაგონდება და როგორც მაგონდება“, რო-</p>
--	---

<p>მოებში – თემის, იდეის, ფაბულის, სიუჟეტის, პერსონაჟთა სახეების, მოქმედების დროისა და ადგილის, ხედვის კუთხის, ჩანართი ეპიზოდების, მხატვრული საშუალებების, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების;</p> <ul style="list-style-type: none"> • არამხატვრულ ტექსტებში – იდეების/საკითხების, თემის, ხედვის კუთხის, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტების; <p>2. ტექსტის მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ელემენტების ცოდნისა და პირადი გამოცდილების საფუძველზე შემიძლია წამოვაყენო ტექსტთან დაკავშირებული იდეები, წარმოვაჩინო ტექსტი ახალი კუთხით/ფორმით.</p> <p>3. ტექსტებს შორის არსებულ მიმართებებზე დაკვირვება მნიშვნელოვანია შესასწავლი ტექსტის მნიშვნელობის, იდეების, თემების, პერსპექტივების უფრო ღრმად/მრავალმხრივად გააზრებისთვის, მისი ახლებურად ინტერპრეტირებისთვის.</p> <p>4. მთლიანობის განმსაზღვრელი შინაარსობრივი ელემენტების, ასევე სტრუქტურულ-ორგანი-</p>	<p>ნობა; 2. რეპორტაჟის უანრობრივი მახასიათებლების გაცნობა (თხრობა ანმყოში, ფაქტებისა და მოვლენების გადმოცემა (ჩვენება) და არა შეფასება. ბლიცინტერვიუები ამბის მონაწილეებთან).</p> <p>ეტაპი I. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა</p> <p>აქტივობა 1. წინარე ცოდნა-გამოცდილების გახსენება.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა გსმენიათ ადამიანებზე ფსიქოლოგიური ზენოლის, აზროვნების გაკონტროლების შესახებ? <p>აქტივობა 2. კომპლექსური დავალების პირობის გაცნობა.</p> <p>ეტაპი II. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, საკითხების/ქვეცნებების დამუშავება, მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაზე მუშაობა, დავალების წარდგენა</p> <p>აქტივობა 1. ტექსტის გაცნობა, ტექსტზე მუშაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ტექსტის გაცნობა და დამუშავება სახელმძღვანელოში მოცემული კითხვებისა და დავალებების საშუალებით. <p>აქტივობა 2. მუშაობა საინფორმაციო ტექსტზე, „ისტორიული პარალელი“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • სახელმძღვანელოში მოცემული ტექსტის – „ისტორიული პარალელის“ – გაცნობა 	<p>მელიც თქვენ სახელმძღვანელოშია წარმოდგენილი.</p> <p>რეპორტაჟის მომზადებისას:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაითვალისწინეთ რეპორტაჟის უანრობრივი მახასიათებლები (თხრობა ანმყოდროში წერილობითი რეპორტაჟის შემთხვევაში; დეტალების აღწერა; მიზნობრივი აუდიტორიის გათვალისწინება) (უანრი, მკვ. 1,2). • არ დაგავინიჭდეთ, რომ რეპორტაჟის მიზანი აუდიტორიის ინფორმირებაა და არა შეფასება (უანრი, მკვ. 1,2. საკომუნიკაციაცია, მკვ. 1). • თითოეული პერსონაჟის რეაქციის ჩვენებისას, ეცადეთ გაითვალისწინოთ ამ პერსონაჟის ხასიათი „მოსე ზამთარაძის ნაამბობიდან“ (კომპიოზიცია, მკვ. 1). • გამოიყენეთ ენობრივი საშუალებები, რომლებიც მოვლენათა ეფექტური აღწერა-დახასიათებისათვის გამოგადგებათ (ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები, მკვ. 1, 2). <p>რეპორტაჟის წარდგენის შემდეგ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • იმსჯელეთ, რამდენად დაგეხმარათ ამ დავალების შესრულება „მოსე ზამთარაძის ნაამბობში“ გადმოცემული ამბის და მასში მონაწილე პერსონაჟების ქცევის უკეთ გააზ-
---	---	--

<p>ზაციული ელემენტების ცოდნა მნიშვნელოვანია და მეხმარება ტექსტების სილრმისეულად გა- სააზრებლად, ეფექტიანი ტექ- სტების შესაძგენად.</p> <p>3) ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები (შედეგები: საბაზო – 9, 10, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მწერლები გვიზიარებენ თავი- ანთ გრძნობებს, გამოცდილე- ბას, დამოკიდებულებებს, განწყობასა და მოსაზრებებს ოსტატურად შერჩეული ენობრი- ვი საშუალებების – სიტყვების, ფრაზების – გამოყენებით. 2. მწერლები იყენებენ სხვადასხვა ენობრივ საშუალებას იმისათვის, რომ მოახდინონ შთაბეჭდილება მკითხველზე, დაარწმუნონ მკითხველი. 3. ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებების ცოდნა მნიშ- ვნელოვანია ტექსტების სილრ- მისეულად გასააზრებლად, ნი- უანსების აღმოსაჩინად; მიზნის შესაბამისი ტექსტების შესად- გენად. <p>4) კონტექსტი (შედეგები: საბაზო – 4, 6, 11, 12)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ყველა თხზულებას აქვს თავისი 	<p>შენიშვნა: შემდგომ კი ზემოხსენებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით იმსჯელებენ დიქტატურაზე, ტოტალი- ტარიზმზე, აზროვნების გაკონტროლების მეთოდე- ბზე.</p> <p>აქტივობა 3. სამეცნიერო ნაშრომის სტრუქტურაზე მუშაობა.</p> <p>მოკლე სამეცნიერო ნაშრომის გაცნობა, მასში სტრუქტურული ელემენტების (შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასკვნა) გამოყოფა.</p> <p>შეკითხვა:</p> <p>რა ენობრივი საშუალებებია გამოყენებული სამეც- ნიერო ნარკვევში?</p> <p>აქტივობა 4. მუშაობა სამეცნიერო ტერმინებზე.</p> <p>მუშაობა ტერმინებზე: „სოციალური“, „ეკონომიკური“ – მათი არსის გააზრება.</p> <p>აქტივობა 5. ტექსტზე დაკვირვება კონკრეტული ინ- ფორმაციის ამოკრების მიზნით.</p> <ul style="list-style-type: none"> • რომელი სოციალური ფენებია ნაწარმოებში წარ- მოდგენილი? • მოსწავლეთა ერთ ჯგუფს დაევალება, ტექსტ- ში მოძებნონ ადგილები, რომლებიც სეთურის მინისახელმწიფოს ეკონომიკურ მდგომარეობაზე მიგვანიშნებს; მეორეს-სოციალურ/საზოგადოე- ბრივ ურთიერთობებზე. <p>სასურველია ეს ინფორმაცია სქემის სახით წარ- მოადგინონ.</p>	<p>რებაში (სტრატეგიები, მკვ. 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაანალიზოთ, რა ნაბიჯები გადად- გით დავალების შესრულების სხვა- დასხვა ეტაპზე (სტრატეგიები, მკვ.2). <p>მსმენელის გამოხმაურება</p> <p>შეაფასეთ წარმოდგენილი რეპორტ- აჟი შემდეგი კრიტერიუმების მიხედ- ვით:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რამდენად შეესაბამებოდა რეპორ- ტაჟის ენა და სტილი მის მიზანსა და აუდიტორიას; რამდენად ცოც- ხლად, დამაჯერებლად და საინ- ტერესოდ იყო გადმოცემული აღ- ნერილი ამბავი (საკომუნიკაციო სიტუაცია, მკვ.1; ენობრივ-გამომ- სახველობითი საშუალებები, მკვ.1, 2). • რომელი სიტყვა, ფრაზა ან დეტალი მიგაჩნიათ ზედმეტად და რატომ? (კომპოზიცია, მკვ.1).
---	---	---

<p>კონტექსტი – ფონი თუ გარემო, რომელშიც შეიქმნა ესა თუ ის ნაწარმოები.</p> <p>2. კონტექსტს შეიძლება განსაზღვრავდეს სხვადასხვა ფაქტორი, მაგ.: ავტორის ცხოვრებისეული გამოცდილება, სოციალური წრე, შეხედულებები; ადგილი, ეპოქა ან კულტურული არეალი, რომელშიც თხზულება შეიქმნა.</p> <p>3. კონტექსტის ცოდნა მნიშვნელოვანია ტექსტის მრავალმხრივად გასაგებად, მისი მნიშვნელობის, აქტუალობის გასააზრებლად.</p> <p>5) გრამატიკა (შედეგები: საბაზო – 9, 11, 12)</p> <p>1. მორფოლოგიის ცოდნა მნიშვნელოვანია სიტყვების ფორმებისა და მათი ცვალებადობის გაგებისთვის, სინტაქსის ცოდნა – სიტყვების წინადადებად შეწყობა-შეკავშირებისთვის.</p> <p>2. გრამატიკის ცოდნის გამოყენება მნიშვნელოვანია ტექსტის უკეთ გაგებისთვის, წარმატებული ზეპირი და წერითი მეტყველებისთვის.</p> <p>6) საკომუნიკაციო სიტუაცია (შედეგები: საბაზო – 8, 11, 12)</p> <p>1. საკომუნიკაციო სიტუა-</p>	<p>აქტივობა 6. მუშაობა სამნაწილიან სტრუქტურაზე. მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ თხზულებაში მინიმუმ სამი აბზაცი უნდა იყოს, კითხვების საშუალებით მოსწავლეები გაიხსენებენ მსჯელობის ტიპის ტექსტის ტექსტის შემადგენელ ნაწილებს.</p> <p>1. რაზე ისაუბრებთ თხზულების შესავალ ნაწილში?</p> <p>2. რას შეეხება ძირითადი ნაწილი?</p> <p>3. რა დაინტერება დასკვნაში?</p> <p>აქტივობა 7. მუშაობა თხზულების პირველად მონახაზზე.</p> <p>მოსწავლეები ინდივიდუალურად წერენ თხზულების პირველად ვარიანტს.</p> <p>აქტივობა 8. მუშაობა ნაშრომის რედაქტირებაზე.</p> <p>შეკითხვა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რა უნდა შევცვალო, დავამატო ან ამოვილო ჩემს თხზულებაში, რათა დავაკმაყოფილო შესრულების კრიტერიუმები? <p>ნაწერის წაკითხვა რედაქტირებისა და გაუმჯობესების მიზნით, საბოლოო ვერსიის შექმნა (სამინაო დავალება)</p> <p>აქტივობა 9. ნაშრომის წარდგენა.</p> <p>აქტივობა 9. ნაშრომის წარდგენის შემდგომი რეფლექსია.</p>	<p>საკვანძო შეკითხვები:</p> <p>როგორ დამეხმარება უანრის მახსიათებლების ცოდნა სამეცნიერო ხასიათის ნაშრომის დაწერაში? რა შეიცვლება უანრის ცვლილებასთან ერთად? როგორ დამეხმარება მხატვრული ტექსტი ჩემი ნაშრომის შექმნაში? როგორ გამოვიყენო არამხატვრული ტიპის ტექსტის სტრუქტურის ცოდნა ჩემს ნაშრომში? რა ენობრივ-გამომსახველობითი საშუალებები უნდა გამოვიყენო სხვადასხვა ტიპის ტექსტის შესაქმნელად?</p> <p>დავალება 2. ნარკვევის დაწერა.</p> <p>კომპლექსური დავალების პირობა:</p> <p>წარმოიდგინეთ, რომ ხართ მეცნიერი სოციოლოგი, რომელიც იკვლევს არქიფო სეთურის მინი სახელმწიფოს. დააკვირდით, როგორ არის წაწარმოებში წარმოდგენილი საირმის ტყვის მცხოვრებთა ყოფა-ცხოვრება და დაწერეთ ნარკვევი, რომლის მიზანი იქნება არქიფოს მინი სახელმწიფოს სოციალური და ეკონომიკური ვითარების გაანალიზება.</p> <p>ნაშრომში:</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაახასიათეთ საირმის ტყვის საზოგადოების სოციალური ფენები: მათ
---	--	---

<p>ცია გულისხმობს სხვადასხვა სიტუაციურ ფაქტორს: კომუნიკაციის მიზანს, ადგილსა და დროს, თემას, კომუნიკაციის მონაწილეებს (ადრესანტს, ადრესატს).</p> <p>2. სიტუაციური ფაქტორები, კომუნიკაციის ტიპი და არხი ზეგავლენას ახდენენ კომუნიკაციის ფორმასა ან/და შინაარსზე.</p> <p>3. სიტუაციური ფაქტორების, კომუნიკაციის ტიპისა და არხის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია წარმატებული და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად.</p>	<p>7) სტრატეგიები (შედეგები: საბაზო – 11, 12)</p> <p>1. მოსმენის, ლაპარაკის, კითხვისა და წერის მიზნის მისაღწევად უნდა შევარჩიო და გამოვიყენო თითოეული მათგანის ცალკეული ეტაპის შესაბამისი ხერხები, ანუ სტრატეგიები.</p> <p>2. სწავლის პროცესზე დაკვირვება, გამოყენებული სტრატეგიების გაცნობიერება დამეხმარება სიძნელეების გადაღახვასა და წინსვლაში.</p>	<p>შორის არსებული შრომითი ურთიერთობები, ფენების ეკონომიკური მდგომარეობა (კომპოზიცია, მკვ.1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოაჩინეთ ბავშვების ადგილი საზოგადოებაში (კომპოზიცია, მკვ.1); • გამოკვეთეთ საზოგადოების იდეოლოგია – მათი წარმოდგენები, შეხედულებები, ინტერესები, ღირებულებები (კომპოზიცია, მკვ.1); • გამოკვეთეთ სამეცნიერო სტილი (მაგ., ტერმინები) (ენობრივი, მკვ. 3); • გამოკვეთეთ სამი ნაწილი (შესავალი, ძირითადი ნაწილი, დასკვნა) (ჟანრი, მკვ.2; კომპოზიცია, მკვ. 4). <p>ნაშრომის წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რატომ შეარჩიეთ ეს მინიშნებები (კომპოზიცია, მკვ.1); • რა ნაბიჯები გადადგით დავალების შესრულების დროს (სტრატეგიები, მკვ.2); • რას შეცვლიდით, თავიდან რომ იწყებდეთ ნაშრომზე მუშაობას (სტრატეგიები, მკვ. 2).
---	--	---

ენის სახელმძღვანელოში მოცემული სავარჯიშოების პასუხები

§ 1.1.

იჯდა (ის), ელოდა (ის მას), უყურებდა (ის მას), ფიქრობდა (ის), გამეშვა (მე ის), გავუძღლი (მე მას), ვარ (მე), ავდგები (მე), წავალ (მე), ჩავუვარდები (მე მას), ვთხოვ (მე მას მას), დამიბრუნოს (მან მე ის), [რა] გამაძლებინებს (მე), წავალ (მე), ავდგები (მე), გაათენე (შენ ის),

გაიღო (ის), შემოვიდა (ის), დაიღოცოს (ის), დავბრუნდი (მე), თქვა (მან ის), ვიცოდი (მე ის), დაბრუნდებოდი (შენ), ჩამოდგა (მან ის), დაუთბილა (მან მას ის), გაუშალა (მან მას ის), გავიდა (ის), გაიგონა (მან ის), დავწვე (მე), მოდი (შენ), უპასუხა (მან მას ის), მიინია (ის), მივიდა (ის), შეუწვა (ის მას) მიეკრო (ის მას), გაიფიქრა (მან ის), ჰკითხა (მან მას ის), იცი (შენ ის), მოგიყვანა (მან შენ), უპასუხა (მან მას), გეტყვი (მე შენ მას), თქმულა (ის), ფიქრობდა (ის), ლაპარაკობდა (ის), ეძინათ (მათ).

§ 1.2.

შედგება (ის), გახვევს (ის მას), ესვრის (ის მას მას), მოჰკვეთა (მან მას ის), დართო (მან მას ის), ეხვევა (ის მას), ირყევა (ის), დაარტყა (მან მას ის), მოსდო (მან მას ის), წაჲყვება (ის მას), აბნევს (ის მას), უყურებდა (ის მას), ცეკვავს (ის), მომიტანა (მან მე ის), გაგხვია (მან შენ), წაგართვა (მან შენ ის).

§ 1.3.

O	S	O	S	O	S	O	S	O				
გასმევს	(შენ,	ის,	მას),	გხედავს	(ის,	შენ),	მელოდება	(მე,	ის),	ვეხვევი	(მე,	მას),
O	S	O	O	S	O	O	S	O				
მახვევს	(მას,	ის,	მე),	შემპირდა	(მე,	ის,	მას),	წამიკითხე	(მე,	შენ,	ის),	
O	O	S	O	S	O	S	O	S				
მოგიმზადებ	(შენ,	მას,	მე),	მიმზერს	(მე,	ის),	გერგება	(ის,	შენ),	ასხია	(ის,	მას),
O	S	O	O	S	O	O	S	O				
მაცვივა	(მე,	ის),	გგავს	(შენ,	ის),	დამრთო	(მან,	მე,	ის),	გამოსცა	(ის,	მან),
S	O	O	S	O	O	S	O	O				
დასდევენ	(ისინი,	მას),	ჩამოართვეს	(მას,	მათ,	ის),	მოკრიფა	(მან,	ის),			
O	S	O	S	O	O	S	O	O				
შეაყარა	(ის,	მან,	მას),	შევაერთებ	(მე,	მას),	შეგიდგენ	(შენ,	მე,	მას).		

§ 1.4.

ვ-ხვევ	გ-პირდებ-ა	ვ-ადგენ	ვ-რიცხავ-თ
ხვევ	გ-პირდებ-ა	ადგენ	რიცხავ-თ
ხვევ-ს	ჰ-პირდებ-ა	ადგენ-ს	რიცხავ-ენ

§ 2.1.

1. მე გამიკვირდა ეს ამბავი.
3. მთები ბანს ეუბნებიან ამირანს.
6. გოგონებმა მოხუცს წყალი ამოურბენინეს.
8. პაპამ შვილიშვილებს ხეჭეჭურის ნერგი დაურგო.
10. ჩიტი ბარტყებს ბუდეში უზიდავდა საკვებს.

§ 2.2.

1. გათენდა. მზე ამოვიდა. მამალმა დაიყივლა.
2. თოვს. ყურცქვიტა გორაკზე დასკუპებულა.
3. ცივა. გოგონა თბილად შეფუთნულა.
4. დაღამდა. მთვარე ამოვიდა. ბუნებას სძინავს.
5. წვიმს. გოგონა ქოლგით მიდის ქუჩაში.

§ 2.3.

ვუახლოვდები (მე მას) = მე სკოლას ვუახლოვდები.
ავსებდა (ის მას) = ბიჭი აუზს ავსებდა.

მოიპოვა (მან ის) = სპორტსმენმა გამარჯვება მოიპოვა.

მიაღწევს (ის მას) = მთამსვლელი მწვერვალს მიაღწევს.

შემოიკრიბა (მან ისინი) = მწვრთნელმა სპორტსმენები
შემოიკრიბა.

მიადუღებს (ის მას მას) = ოსტატი ქვაბს სახელურს
მიადუღებს.

დასტიროდა (ის მას) = ხალხი გმირს დასტიროდა.

აუშენა (მან მას ის) = მამამ ძმებს სახლი აუშენა.

მიაყოლებს (ის მას მას) = ბიჭი ქურთუკს ქუდსაც მიაყოლებს.

დამაინტერესა (მან მე) = წიგნმა მე ძალიან დამაინტერესა.

ჩამოჰკიდა (მან მას ის) = ბაბუამ შვილიშვილს მხარზე ჩანთა
ჩამოჰკიდა.

მიუსაჯეს (მათ მას ის) = მოსამართლეებმა პატიმარს
გადასახლება მიუსაჯეს.

გადაუწერეთ (თქვენ მას ის) = მეგობრებმა თეონას დავალება
გადაუწერეთ.

შეაჩერებინა (მან მას ის) = მგზავრმა მძღოლს მანქანა
შეაჩერებინა.

§ 3.1.

დიქტორი ანგარიშს აცხადებს.

დირექტორი მასწავლებელს მადლობას უცხადებს.

ნიკამ ლექსი წაიკითხა.

მოსწავლემ მასწავლებელს დავალება წაუკითხა.

ექიმმა ავადმყოფი მოინახულა.

მწერალმა მოთხოვთ განავრცო.
 მწვრთნელი გუნდს შეადგენს.
 მასწავლებელი კათედრას ანგარიშს წარუდგენს.
 მასწავლებელმა მაიას დავალება ჩაუთვალა.
 ნიკას მშობლებმა დავალება შეახსენეს.
 აზრი მოსწავლეებმა განავითარეს.

§ 3.2.

შებინდდა და წავედი. ჩავიდე ხანჯლისშვილი აქ, შარვლის სალტაში და წავედი სამელეში. ისეთი მივდივარ, ჩემი მგონია ქვეყანა. მივედი ანტონეს ნაბინავართან. პატარაშუქი გამოკრთის. შევიხედვე. შევედი. წრუტი ზის, წრუტის მამინაცვალი და ორიც კიდე სხვა. მიიწ-მოიწიეს, აქ დაჯექიო. დავჯექი. ცოტა ხანში კიდევ ხუთნი მოვიდნენ. ბოლოს მოვიდა ტორიანი. ეგაც ხომ გაგიონია, დიდი მამულების დამკარგავი, ციხეში ნაჯდომი. ტორები ჰქონდა, მართლარა, ვაშლივით დაიჭერდა ადამიანის თავს. დაჯდა. მუხლებზე დაიწყო ის ტორები საზარლად. გახსნა კრება, როგორც წესია და რიგი. თვითონვე იღაპარაკა.

§ 4.1.

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
1. სტუმრები	მოსწავლეებს	საჩუქრებს	ურიგებდნენ.
(კეთილი)	(გახარებულ)	(ნაირ-ნაირ)	(სათითაოდ)

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
2. ბიჭებმა	თხილამურებს	თოკები	დაახვიეს.
(პატარა)	(სამთო)	(წვრილი)	(გულდაგულ)

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
3. მუშები	დედაბერს	მინდორს	უთოხნიდნენ.
(ხალისიანი)	(უძლურ)	(დაგვალულ)	(გამალებით)

სუბ.	ირ. ობ.	ობ. პირ. ობ.	ობ. ზმნა
4. ყიზილბაშები	ტყეებს	ცეცხლს	უკიდებდნენ.
(გაავებული)	(უდაბურ)	(მომსპობ)	(ყველგან)

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
5. სოფელმა	ბოშებს	საჭმელ-სასმელი	გამოუტანა.
(კეთილმა)	(უცხო)	(საკუთარი)	(უხვად)

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
6. მლოცველებმა	ხეებს	ნაჭრები	შეაბეს.
(ქალაქელმა)	(გზისპირა)	(ფერადი)	(ხალისით)

სუბ.	ირ. ობ.	პირ. ობ.	ზმნა
7. სოფომ	დედამისს	საწველელი	გამოურბენინა.
(პატარა)	(დაღლილ)	(დიდი)	(საჩქაროდ)

სუბ. ირ.ობ. პირ. ობ. ზმნა
 8. სესემ ბეღურას ბარტყები ამოუსხა.
 (ანცმა) (საწყალ) (წვრილი) (მალულად)

სუბ. ირ. ობ. პირ.ობ. ზმნა
 9. მზემ მინდვრებს ბუღი აადინა.
 (მცხუნვარე) (გადამწვარ) (საშინელი) (დილითვე)

სუბ. ირ.ობ. პირ.ობ. ზმნა
 10. მასწავლებელმა ბავშვებს დავალება ჩაანიშვნინა.
 (უკმაყოფილო) (ზარმაც) (გუშინდელი) (ხელახლა)

§ 4.2.

	დამატება	განსაზღვრება	გარემოება
1	თაცარა		შუადლისას
2	ანკესით		პატარაობაში, ძალიან
3	უფროსი		ქუთაისში, სასწავლებლად
4	მდინარისას	ადიდებული	
5	შენს		მოუთმენლად
6		ამომავალი, ცეცხლის	თბილისისაკენ, უხვად
7		თბილმა, მძიმე	აღმოსავლეთისაკენ
8		პატარა, წნელის, მოზრდილი	
9	ფარაჯაში		მერე
10		მრავალფერ, ჩემი, ქვეყნის	
11	უცხო		ბოლოს, გაუბედავად
12	ტკბილ, მძიმე		
13	პირველ, გრძელი		ღონივრად
14	ამდგარი, დაკეტილ		დილით, ადრე, ჯერ

§ 5.1.

ხები — დამრგვალებული, ჩაშავებული.

წყალი — პატარა.

ლამი — სველი.

ნაკელი — ახალი.

სუნი — ნაკელის.

ცა — სუფთა, მოლურჯო-მონაცრისფრო, უძრავი.

[ჩვენ] — თავაწეულები, გახალისებულნი.

§ 5.2.

2. „დამაჭრებული“ უშუალოდ უსწრებს წინ საზღვრულს (მთვარე).
3. „გაფრენილს“ წინ უსწრებს და გათიშულია საზღვრულისაგან (მიმინოს); „ფერადი“ უშუალოდ წინ უსწრებს წინ იმავე საზღვრულს.
4. „სილამაზის“ და „ნაზო“ ამ თანამიმდევრობით უსწრებენ წინ საზღვრულს (გრიგალი).
5. „ერთი“, „პარი“ — ამ თანამიმდევრობით უსწრებენ წინ საზღვრულს (ჩიორა).
6. „თავჩაქინდრული“ უშუალოდ უსწრებს წინ საზღვრულს (მზესუმზირები); „განასკვულ“ უშუალოდ უსწრებს წინ საზღვრულს (თავსახევ[იანი]); „თავსახევევიანი“ წინ უსწრებს და გათიშულია საზღვრულისაგან (ქალი), ხოლო „ახალგაზრდა“ უშუალოდ უსწრებს წინ საზღვრულს (ქალი); „ცალი“ უშუალოდ უსწრებს წინ საზღვრულს (ხელი).

§ 6.1.

დროის	ადგილის	ვითარების	მიზეზის	მიზნის
	წყალის პირს	მოწყენით	რად	გასართველად
ხელ	აქ	იდაყვდაყ-რდნობილ	გამოისობით	განსასვენებლად
ზეგ	აქ	ნელად		სანუგეშოდ
როდისმე	მდელოზედ	სასონარ-კვეთილებით		
ყოველთვის	აქაც	რავა		
ხანდახან	ზვირთებში	თავდაუზოგავად		
ახლაც	შორად			
	სახლისაკენ			
	ფიქრებში			

§ 6.2.

1. რისთვის; 2. რისთვის; 3. რატომ; 4. რისთვის; 5. რისთვის; 6. რატომ; 7. რისთვის; 8. რატომ; 9. რისთვის; 10. რისთვის; 11. რატომ; 12. რატომ; 13. რატომ; 14. რატომ; 15. რატომ.

§ 7.1.

1. ბიჭები უთოხნიან. პაპას უთოხნიან. ყანას უთოხნიან. დღეს უთოხნიან. ყოჩალი ბიჭები. მოხუც პაპას. ნორჩ ყანას.
2. ბავშვები უშვერდნენ. დედას უშვერდნენ. ხელს უშვერდნენ. უმწეოდ უშვერდნენ. მეზობელი ბავშვები. ჩემს დედას. პარი ხელებს.
3. დამ შეუნახა. ძმას შეუნახა. კვერები შეუნახა. დილისთვის შეუნახა. პატარა დამ. უმცროს ძმას. ტკბილი კვერები.
4. ლეკვები სთხოვდნენ. პატრონს სთხოვდნენ. ლუქმას სთხოვდნენ. წკმუტუნით სთხოვდნენ. უსუსური ლეკვები. დაბნეულ პატრონს. თითო ლუქმას.
5. ბიჭებმა დაულაგეს. მამას დაულაგეს. ოთახი დაულაგეს. კოხტად დაულაგეს. ანცმა ბიჭებმა. დაღლილ მამას. სამუშაო ოთახი.

§ 7.2.

- ქალაქის აივნებს. ყვავილები ამშვენებდა. ფერადი ყვავილები.
- ახალ მუშებს. მუშებს ამოეტანათ. უშველებელი ლოდი. ლოდი ამოეტანათ. ხევიდან ამოეტანათ.
- ცალი თვალის. თვალის ქუთუთო. ქვემო ქუთუთო. რაღაც სწეულებას. სწეულებას ამოეჭამა. ულმობლად ამოეჭამა. ქუთუთო ამოეჭამა.
- ძველი თაობა. თაობა კითხულობდა. მხოლოდ კითხულობდა. რჩეული მწერლების. მწერლების ხელნაწერებს. ხელნაწერებს კითხულობდა.
- ჩამავალი მზე. უკანასკნელ სხივებს. მზე ესროდა. სხივებს ესროდა. მთას ესროდა. გახრიოკებულ მთას.
- მოულოდნელად მოჰკრა. მოპირდაპირე ოთახში. ვეება სარკეს. ოთახში მოჰკრა. სარკეს მოჰკრა. თვალი მოჰკრა.
- უზარმაზარი კალიებივით. კალიებივით ხტოდნენ. კედლებზე ხტოდნენ. ხტოდნენ ლანდები. ჩვენი ლანდები.
- შავი ზღვის. ზღვის ქარმა. ქარმა ახვეტა. ახვეტა ზვირთები. დაბალი ღრუბლის. ღრუბლის ზვირთები.
- მან შენიშნა. გზაჯვარედინზე დადგმულ. დადგმულ სარკეში. სარკეში შენიშნა. უზარმაზარ სარკეში. მრგვალ სარკეში. ახალგაზრდები შენიშნა.

§ 8.1.

შეთანხმება	მართვა	მირთვა
ძველი გზის თეთრი ნარმით საწერი მაგიდა მაღალმა კარებმა შარშანდელი თოვლივით საზღვაო ბრძოლა ათასმა წვრილმანმა მძლავრი ხმაურით მეორე ლამეს წკრიალა ნაკადულიდან ახალი ნაცნობისაგან აბეზარი ბუზების ფრთხილი ნაბიჯით	სახლს არემონტებს ცხენი შეკაზმეს თავს დაიცავს გვერდს აუვლის სიხარულს ვერ ფარავს ქალები დაასაჩუქრეს წამოიშალა ჯარი ჩაი მომიტანეთ შეპასუხება გაუბედეს ღმერთს შესთხოვეს	აქედან იწყება დღეს იწვიმებს სად გაჩნდა საფუძვლიანად იკვლევს აქეთ მოიხედე მალე მთავრდება მეორედ ჩამოვედი სავარძელში მოკალათდა პირველად გაგონილი რატომ იყურება გვერდით ჩამიარა

§ 8.2.

- ძველად მართავდნენ — მირთვა. საქართველოში მართავდნენ — მირთვა. ბრძოლას მართავდნენ — მართვა. ხარების ბრძოლას — მართვა-შეთანხმება.
- ასფალტზე ციმციმებდა — მირთვა. პატარა გუბეებში — შეთანხმება. გუბეებში ციმციმებდა — მირთვა. შუქის ანარეკლი — მართვა-შეთანხმება. ლამპიონების შუქის — მართვა-შეთანხმება. ანარეკლი ციმციმებდა — მართვა.
- ოქროსფერი გუმბათი — შეთანხმება. გუმბათი ამოზრდილიყო — მართვა. თითქოს ამოზრდილიყო — მირთვა. ბუნებრივად ამოზრდილიყო — მირთვა. ამოზრდილიყო მთიდან

— მირთვა. მაღალი მთიდან — შეთანხმება.

4. სირცხვილნაჭამმა სულთანმა — შეთანხმება. სულთანმა მოჰკურცხლა — მართვა. მოჰკურცხლა ამალით — მართვა. თავისი ამალით — შეთანხმება.

5. იმ ღამეს — შეთანხმება. დაღლილმა მგზავრებმა — შეთანხმება. (იმ) ღამეს მიუფიცხეს — მირთვა. მგზავრებმა მიუფიცხეს — მართვა. ცეცხლს მიუფიცხებს — მართვა. მიუფიცხეს ტანსაცმელი — მართვა. სველი ტანსაცმელი — შეთანხმება.

6. გუნებანამხდარი გლეხები — შეთანხმება. გლეხები დაუბრუნდნენ — მართვა. თავიანთ ნაცოდვილარ — შეთანხმება. ნაცოდვილარ ყანებს — შეთანხმება. ყანებს დაუბრუნდნენ — მართვა.

7. ქუჩებში გამოფენილმა — მირთვა. გამოფენილმა მოსახლეობამ — შეთანხმება. ბედნიერ მეფეს — შეთანხმება. მოსახლეობამ უძღვნა — მართვა. მეფეს უძღვნა — მართვა. ქება უძღვნა — მართვა. დიდი ქება — შეთანხმება.

8. ბნელ ოთახს — შეთანხმება. ოთახს აყრუებდა — მართვა. მოსაწყენი კაკუნი — შეთანხმება. მონოტონური კაკუნი — შეთანხმება. კაკუნი აყრუებდა — მართვა.

9. ამ ქვებზე — შეთანხმება. ქვებზე ამოკანრა — მართვა. პოეტმა ამოკანრა — მართვა. დანით ამოკანრა — მართვა. ამოკანრა ლექსები — მართვა. თავისი ლექსები — შეთანხმება. სევდიანი ლექსები — შეთანხმება.

10. ნარიყალის ბურჯები — მართვა-შეთანხმება. ძველი ბურჯები — შეთანხმება. ბურჯები ინახავს — მართვა. უამრავ ლეგენდას — შეთანხმება. ლეგენდას ინახავს — მართვა. ინახავს ნანგრევებში — მირთვა. თავის ნანგრევებში — შეთანხმება. დახავსებულ ნანგრევებში — შეთანხმება.

§ 8.3.

1. პორტში გამოჩნდა მეზღვაურის ტანსაცმელში გამოწყობილი ახალგაზრდა კაცი.
2. ბიჭს თავისი ცხენისთვის გადაეხვია მარჯვენა ხელი.
3. ხალხი დიდი გაფაციცებით ადევნებდა თვალყურს ამ წიგნში გმირთა ფათერაკიან თავგადასავალს.

§ 9.1.

1. ტყემ გაზაფხულზე მოისხა ფოთოლი.
2. მეორე დღეს ჩვენც დავახმარეთ ბიჭები ბარნაბას.
3. უცხო ბიჭებმა მოხუცს ნავი ნაპირზე გამოუთრიეს.
4. მონადირებმა აფრენილ ხოხობს უმაღვექორი დაადევნეს.
5. დებმა სასურველ სტუმარს გემრიელი ვაბშამი გაუმართეს.
6. ნახევარმცველმა ბურთი განაპირა თავდამსხმელს სწრაფად გადააწოდა.
7. ქალები დაგვიანებულ მხედრებს საგზალს გზადაგზა აწვდიდნენ.
8. კობამ გამხმარ პურს ყუა ძლივს მოატეხა.
9. ჩვენ წითელ ღვინოს გემო სათითაოდ გავუსინჯეთ.
10. სოფლის მღვდელმა დაწყნარებულ ხალხს ყველაფერი დაწვრილებით მოახსენა.
11. ღვინომ დაუპატიჟებელ სტუმარს გულახდილი ღაპარაკი დააწყებინა.
12. დედაკაცმა მინავლულ ნაკვერცხლებს ნაცარი ფრთხილად გადააცალა.

13. ვაჟამ დაინტერესებულ დამსწრეთ ლექსები აღტაცებით წაუკითხა.
14. მოსწავლეთა ჯგუფებმა უმაღვეშეწყვიტეს ერთმანეთთან საუბარი.
15. აღელვებულ ქალს თვალები მდუღარე ცრემლმა დაუსველა.

§ 9.2.

- ბიჭო, ეს რა დამმართია მე!
- შენ დაჭრილი ხარ, შვილო
- სადა ვარ მე?
- შენჩემთან ხარ, სენაკში.
- მე წყალი მინდა.
- ა, შენ წყალი, შვილო.
- გმადლობთ მეთქვენ, რამდენი ხანია მათ მე დამჭრეს?
- სამი დღეა, [რაც] მათ შენ დაგჭრეს.
- აბა, გამხსენი შენ მე.
- მე თვითონ ვაპირებდი ეს-ეს არის შენს გახსნას.
- ხედავ შენ მას, რა ახლოა ის?
- აბა [არ ვხედავ მე, რა ახლოა ის]?
- აგერ, აგერ იქ არის ის.
- როდის მივალთ ჩვენ იქ?
- ერთ საათში მივალთ ჩვენ იქ.
- მე არ მინდა იქ მისვლა.
- რატომ არ გინდა შენ იქ მისვლა?
- მეშინია მე [იქ მისვლის].
- რისი გეშინის შენ?

§ 10.1.

1. ფირუზის, იაგუნდის, მარგალიტის, ლალისა და ქარვის მარცვლებიდან ხან ჯვარს, ხან ფარლულს დააწყობდა (განსაზღვრებითი და პირდაპირი ობიექტების მიხ. შერწყმული).
2. ცოცხლად დავიმახსოვრე ყოველი წვრილმანი, მიხრა-მოხრა, მთელი სურათი (პირდაპირი ობიექტების მიხ. შერწყმული).
3. ცხენს ლაგამი, სამკერდე, საძუე შავი ეკეთა (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
4. შევარდენი ჩემზე მეტად გიყვარდათ და გასიამოვნებდათ (ზმების მიხ. შერწყმული).
5. თმა-წვერი, ულვაში ერთმანეთში იყო არეული (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
6. ბრბოს ეს სიტყვები აკვირვებდა, აცინებდა და თან მალამოდ ხვდებოდა დაბეჩავებულ გულზე (ზმების მიხ. შერწყმული).
7. შენი საქციული არ შორდებოდა გონებას, შენი სახე — ჩემს ოცნებას (სუბიექტებისა და ირიბი ობიექტების მიხ. შერწყმული).

8. ჭიჭახევაზე, აფხუშურაზე წითელფორეჯიან კალმახს იჭერდა მგოსანი (ადგილის გარემოებების მიხ. შერწყმული).
9. რაღაც პატარა ფუთას ორკეცად კანაფის თოკი გადაუჭირა და უბეში წვალებით ჩაიდა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
10. ფურცელი მაგიდაზე გაშალა და გარინდებული ჩააცქერდა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
11. ელიოზი შეკრთა, უკან დაიხია (ზმნების მიხ. შერწყმული).
12. მოჩხრიკა, ამოხაპა იორი, დაღალა ბადე, ჩანგალი (ზმნებისა და პირდაპირი ობიექტების მიხ. შერწყმული).
13. აფერებულ ყანებზე დაუდგრომელი ნიავი შლიდა, აფენდა და აქანებდა მზეკაბას (ზმნების მიხ. შერწყმული).
14. ნინიამ ზეგარდიდან დახედა სავსე მინდორს, ხარბად თვალი შემოატარა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
15. გაქრა სახლი, კარი, სამყოფელი, სადგური (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
16. ამ დღესასწაულზე საქართველოს ყოველი კუთხიდან იკრიბებოდნენ საუკეთესო მომლერლები და სახალხო მგოსნები (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
17. ისმოდა ქათმების კრიახი, კაკლების ჩახაჩუხი, ჯამ-ჭურჭლის ჩხარუნი (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
18. ხალხში არსებობს ლეგენდა წყნეთელ მაიაზე, წავკისელ თინაზე (დამატებების მიხ. შერწყმული).
19. ბედისწერამ გადმოგტყორცნა ამ ამლვრეულ, დაბურდულ, განადგურებულ, დომხალივით არეულ ტფილისში (განსაზღვრებების მიხ. შერწყმული).
20. ქარავანიც დაბრკოლდა რაღაც საქმეზე და ჯერ არ აპირებდა ქალაქიდან დაძვრას (ზმნების მიხ. შერწყმული).
21. წამოვდექმ, მკლავი მკლავში გავუყარე და დავსვი (ზმნების მიხ. შერწყმული).
22. იატაკზე დაგლეჯილი კარტონები, ქაღალდის ნაგლეჯები და უნესრიგოდ მიყრილ-მოყრილი ავეჯი დაუხვდა იოსებს (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).
23. იაკობმა თვალი ღიმილით გააყოლა, ჯიბიდან გაცრეცილი წიგნაკი ამოილო და რამდენიმე წუთის განმავლობაში შიგ რაღაცას იწერდა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
24. ილიამ თანამშრომლებს თვალი მოავლო, ვიღაცას ეძებდა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
25. მინდვრებიდა ქედები გოლვას სულ მთლად გადაეჭკნო და ფერი ეცვლევინებინა (პირდაპირი ობიექტებისა და ზმნების მიხ. შერწყმული).
26. ბეჟანმა მაინც კიდევ ყური არ ათხოვადა მოჰყვა ისევ თავისებურად (ზმნების მიხ. შერწყმული).
27. იმ დროულმა კაცმა გახსნა ხურჯინი, ერთი შოთი ერთს მისცა, მეორე — მეორესა და ერთი ჩარექა ღვინოც ჩამოუსხა პატარა ტიკჭორიდან (ზმნების მიხ. შერწყმული).
28. შვილმა თვალები მოიფშვნიტა, გაიზმორა და წიგნი გამოართვა (ზმნების მიხ. შერწყმული).
29. კარებში ჩოხიანი ბრგე ახალგაზრდა მდგა, თავი ჩაეღუნა, კეთილად იღიმებოდა (ზმნების მიხ. შერწყმული).

30. აი, ვაჟა ცხენიდან ჩამოხტა, ლაგამი წაჰყარა, აღვირი საბლით დაუგრძელა, ბურჯე გამოაპადა და ჭალაში შეაგდო (ზმნების მიხ. შერწყმული).

31. მდუმარედ მიჰყვნენ სოლოლაკის ქუჩას უცნობიდა დიდი იოსები (სუბიექტების მიხ. შერწყმული).

32. ლეკები უკვე აღარ აკეთებენ მოსევადებულ, ზარნიშიან ლეკურებს, ხანჯლებს და ქამრებს (პირდაპირი ობიექტებისა და განსაზღვრებების მიხ. შერწყმული).

§ 10.2.

1. ქვემოთ, ვენახებში გაფანტული სოფელი მოჩანდა, შორს — ლურჯ-ლილის-ფრად დაბურული მთები, ზედ — შავად შელანძული ციხის ნაშალი და ძირს — გაშლილი სავსე მინდორი.

2. ყინვას მოერთო ათასნაირი ყვავილებით, არშიებით, რუშებით, ჯინჯილებით.

3. ჯერ პირში წყალი დაიგემოვნა, მერე დაახრიალა, ახლა ზედიზედ იწაფა.

4. მაგიდას მიუჯდა, სამასრიდან რამდენჯერმე გაკეცილი გაცრეცილი რვეულის ფურცელი ამოაძვრინა, ფანქრის ნატეხიც მოიძია.

5. ფშავლებმა დაიჭირეს ჩრდილო ნაწილი შირაქისა და გააშენეს სამი სოფელი: ზემო ქედი, ქვემო ქედი და არხილოსკალო.

6. დუშეთისა და თიანეთის მაზრის მთებში მოსახლეარე ქართველობას: ფშავ-ლებს, გუდამაყრელებს, ხევსურებს, მთიულებსა და მოხევეებს 1905 წელს ვაჟა-ფშაველა გაუძღვა შირაქის გულუხვი ველისაკენ.

7. თეთრ მოკლე ნაბადს ქვემოთ მოჩანდა თეთრი გულისპირი და ალვის ხის შტოებივით ნათალი თითები ხელისა.

8. ჩვენი საუბარი ათას რამეს გადასწვდა: ქალთა თანასწორობას, 1905 წლის რევოლუციის გრიგალებს, მის მომდევნო რეაქციას, გმირობას და სილაჩრეს, დარსა და მოსავალს...

9. ყველა იმასთან მოდიოდა: მამაკაცი, დედაკაცი, გლეხი, ქვრივი, ობოლი, ავად-მყოფი და გაჭირვებული.

10. რიყეზე ოთხნიღა დავრჩით ქვებში ჩაფლული: დათა, გულწასული მოხუცი დედა, მე და სოფიო.

11. მოიწონა თავი მამალმა, აიბურძგნა, აიფხორა და მტრების გასაგულისებლად, გამოსაჯავრებლად სამჯერ ზედიზედ დაიყივლა.

12. ახლა ორივე იღიმებოდა: ერთი — ჩვეულებრივად, მშვიდად, მეორე — ღვარდლიანად, დაბნეულად და მცინავად.

13. ირემი სამუდამოდ ტოვებდა თეთრად, ალისფრად, ცისფრად გადაპენტილ სოფელს.

14. ყოველთვის ასე გააცილებდნენ მას: დღესაც, ხვალაც, გაისადაც, ასი წლის შემდეგაც.

15. მას ხშირად ნახავ კინოატელიერებში, თეატრალურ სტუდიებში, მონმარტრის კაფეებში.

16. თითქოს ყველაფერი სიზმარეული ბინდი იყო: სოფელიც, ხალხიც, კითხულის მოვლინებაც და სოფლის მარცხიც.

17. აბა, დააკვირდით, ვინ იძახის, მართალიაო; არჩემაშვილი, კობახიძე, სულაძე,

ვარაზაშვილი, გვახარია — ყველა მოწინავეა.

18. მე მინახავს აზარტიანი მოთამაშე, რომელსაც ყველაფერი წაუგია: ფული, ქუდი, ქურქი, ახალუხი, შარვალი, ჩექმები.

19. მას მხოლოდ ამ ნაბიჯის გადადგმა შეუძლია, სხვა ყველაფერი დავიწყინა: ოჯახიც, სოფელიც, ეკლესიაც.

20. დიდი და პატარა — ყველა ყურებში ავლებდა ხელს.

21. და ისევ ყველაფერით მომაშტერდა: თვალებით, კბილებით, ყურებით და გულით.

22. რაც რომ მქონდა — სიცოცხლე, ძალ-ღონე, ახალგაზრდობა და ერთი მუჭა ნაშრომი — ყოველივე იმას შევწირე: ინტერნაციონალს, სოციალიზმს, პროლეტარიატის ბრძოლას.

23. ვიტრინაში გამოფენილი ცხენები, ეტლები, დათვები, პანია ორთქმავლები, ფერადი ბუშტები, ნავები, ურმები, სარებუსო დაფები — ყოველივე ხელუხლებელი დაეტოვებინათ.

24. კარგად ყოფილხართ მოწყობილი... ყველაფერიგქონიათ: სახლი, ბალი, ოჯახი.

25. ამ ავტომობილებში უნესრიგოდ ეყარა საოჯახო კარადები, მაგიდები, საწოლები, ქვაბები, თავმოკრული ტომრები.

§ 11.1.

უმცროსი მოუტრიალდა ძმას უფრო გულამლვრეული და გაჯავრებული, ვიდრე წინად.

— ბეჟან, გეყოფა, კარგი! — უთხრა უმცროსმა, თითქო წყრომითაც და ვედრებითაც.

ბეჟანმა მაინც კიდევ ყური არ ათხოვა და მოჰყვა ისევ თავისებურად:

— ორის დღის უჭმელები ვართ. ცუდი საქმე დაგვმართა იმ ოჯახდაქცეულმა. აბა, ეხლა რა უნდა ვქნათ ამ უცხო ქვეყანაში?

— ვაი, ჩემს გამჩენს! — უპასუხა ერთმა დროულმა მეურმემ. — უცხო ქვეყანაში რად იქნებით! ეს ქვეყანა საქრისტიანო საქართველოა. პურსაც გაჭმევთ, ღვინოსაც დაგალევინებთ და კაი ქეიფსაც გაგაწევინებთ. ვაი ავ-კაცს, რომ თქვენი ცოდვა აუღია, თორემ თქვენ რა გიჭირთ? ასე ჩაგიყვანთ ქალაქშია, რომ ქარიც არ მოგადინოთ.

უმცროსს წარბი გაეხსნა, მოღრუბლულს სახეზედ რაღაც სიამოვნების ფერმა გადაჰკრა. ერთობ მისის სახის მეტყველებამ განცვიფრებული სიხარული გამოსთქვა, თითქო ადამიანის გულკეთილობას პირველად შეხვდაო და უკვირსო.

იმ დროულმა კაცმა გახსნა ხურჯინი, ერთი შოთი ერთს მისცა, მეორე — მეორესა და ერთი ჩარექა ღვინოც ჩამოუსხა პატარა ტიკჭორიდამ.

— ვაი შენს პეტრეს! — დაიწყო იმავ დროულმა. — ჩვენ დალოცვილს ქვეყანაში შიმშილით არავინ მომკვდარა, თქვენ რად შეგშინებიათ? შეექეცით, შვილო! ეხლა კი ამ მშრალს პურადგვირობაში ნუ ჩამოგვართმევთ, ამაღამ კი ასეთს ცხვრის მწვადებს გაჭმევთ, რომ ხონთქარმაც კი ტუჩები ილოკოს.

პეტრემ დაისო ორნივე თავის ურემზედ. წასვლა უთხრეს წინა მეურმესა. დაიძრა ქარავანი ურმებისა.

თხრობითი	კითხვითი	პრძანებითი
<p>უმცროსი მოუტრიალდა ძმას უფრო გულამლვრეული და გაჯავრებული, ვიდრე წინად.</p> <p>უთხრა უმცროსმა, თითქო წყრომითაც და ვეღრებითაც.</p> <p>ბეჭანმა მაინც კიდევ ყური არ ათხოვა და მოჰყვა ისევ თავისებურად.</p> <p>ორის დღის უქმელები ვართ.</p> <p>ცუდი საქმე დაგემართა იმ ოჯახდაქცეულმა.</p> <p>უპასუხა ერთმა დროულმა მეურმებ.</p> <p>ეს ქვეყანა საქრისტიანო საქართველოა.</p> <p>პურსაც გაჭმევთ, ღვინოსაც დაგალევინებთ და კაი ქეიფსაც გაგანევინებთ.</p> <p>ასე ჩაგიყვანთ ქალაქშია, რომ ქარიც არ მოგადინოთ.</p> <p>უმცროსს წარბი გაეხსნა, მოღრუბლულს სახეზედ რაღაც სიამოვნების ფერმა გადაჰკრა.</p> <p>ერთობ მისის სახის მეტყველებამ განცვიფრებული სიხარული გამოსთქვა, თითქო ადამიანის გულკეთილობას პირველად შეხვდაონ და უკვირსო.</p> <p>იმ დროულმა კაცმა გახსნა ხურჯინი, ერთი შოთი ერთს მისცა, მეორე — მეორესა და ერთი ჩარექა ღვინოც ჩამოუსხა პატარა ტიკქორიდამ.</p> <p>დაიწყო იმავ დროულმა.</p> <p>ეხლა კი ამ მშრალს პურს პურადგვირობაში ნუ ჩამოგვართმევთ, ამალამ კი ასეთს ცხვრის მწვადებს გაჭმევთ, რომ ხონთქარმაც კი ტუჩები ილოვოს.</p> <p>პეტრემ დაისო ორნივე თავის ურემზედ.</p> <p>წასვლა უთხრეს წინა მეურმესა.</p> <p>დაიძრა ქარავანი ურმებისა.</p>	<p>აბა, ეხლა რა უნდა ვქნათ ამ უცხო ქვეყანაში?</p> <p>ვაი ავ-კაცს, რომ თქვენი ცოდვა აუღია, თორემ თქვენ რა გიჭირთ?</p> <p>ჩვენ დალოცვილს ქვეყანაში შიმშილით არავინ მომკვდარა, თქვენ რად შეგშინებით?</p>	<p>ბეჭან, გეყოფა, კარგი! ვაი, ჩემს გამჩენს!</p> <p>უცხო ქვეყანაში რად იქნებით!</p> <p>ვაი შენს პეტრეს!</p> <p>შეექცით, შვილ!</p>

§ 11.2.

1. სად ხარ? გამოდი! ნუ იმალები, თუ რომ გულს გერჩის, ორბელიძეო!
2. ირმის ნაჩლიქარი მკვეთრად ეტყობოდა ქარის ჩამოყრილ ყვავილს.
3. მუდამ შაბათ დღეს ან კვირას მოზარე დედაკაცები იყრიდნენ თავს ბათურის ოჯახში.
4. როგორ გაბედა რეგვენმა ამ სიტყვის გამეორება?!
5. ვაჟკაცნო, მამის ხმალი არ შეარცხვინოთ!
6. ეს დედანი ადრე თუ გვიან უსათუოდ აღმოჩნდება სადმე.

7. სად გადის ზღვარი ადამიანის წარმოსახვასა და რეალობას შორის?
8. ნუ შეეფარვი, ჩემო მფრინავო, ნუცა სიცხესა, ნუცა ავდარსა!
9. რად ეხვევიან ნისლები ამ მთათა მაღალ მწვერვალებს?
10. ეს ორი სულ სხვადასხვა ხასიათის ადამიანი შემთხვევას ერთმანეთისათვის შესადარებლად შეუყრია.
11. დედაშვილობას, აგრემც ღმერთი გიცოცხლებს შვილებს, შენი ღვთის გულისათვის, დამანებე თავი!
12. მაშ წუხელ, განთიადისას, არც საუცხოვო გალობა გსმენია?
13. შვილო, მშობლიურ კერაზე ტკბილო, აქ დარჩი და არ წახვიდე არსად!
14. ძალლებს სხვა დროსაც უჩხუბიათ და სოფელმა ახლაც ჯოხებით გააშველა.
15. რა წყალში ჩამეყარა მთელი ჩემი ცდა და შრომა!
16. — ახლა ვინაა ცოცხლად დამარხული, მე თუ შენ?
17. ამაზე მყუდრო ადგილს სამუშაოდ სად ნახავთ?
18. ამ შორ გზაზე მარტო არ მიშვებდა დედა.
19. აბა, შეხედე, სად გაგონილა ასეთი რამე?!
20. ცოდო არ იქნება, მაგისი ნიჭი გაზეთის მუშაობაში ჩავკლათ?!

§ 12.1.

1. წამდვილი კითხვა — კარგი წიგნების თავდავიწყებით კითხვა — კეთილშობილური საქმეა. (დანართი)
2. და მისი კონკებში გამოხვეული სხეულიც, ოცნებით გახურებული, ეტყობა ვერ გრძნობდა მოუთმენელ სიცივეს. (განკერდ. განსაზღვრება)
3. ყმაწვილს, ცხოვრებაში გამოუცდელს, რცხვენოდა მეტისმეტად. (განკერდ. განსაზღვრება)
4. ჯავრისაგან გონებადაკარგული უკანასკნელ იმედთან გაიქცა, სიძესთან, თავის გარემოებას მოუყვა... (დანართი)
5. დედაჩემი, კესარია, იყო ხომლელი შეძლებული აზნაურის, ნიკო ღოღობერიძის, ერთადერთი ქალიშვილი. (დანართი)
6. ზამთარში იჯდა ყალიონით პალატის ბუხრის პირას, მისგან ნაგულებ ადგილას. (განკერდ. გარემოება)
7. ერთ დღეს მაინც გავიგეთ, რომ ჩვენ, ქართველებს, გაცილებით ადრე მიგვიღია ქრისტიანობა რუსებზე. (დანართი)
8. სამი წლის შემდეგ, გაზაფხულზე, მომივიდა ფული. (განკერდ. გარემოება)
9. მინას, ასჯერ გადაბუგულს, თავზე ადგას სვეტი ნათლის. (განკერდ. განსაზღვრება)
10. ის, შენობებში ჩამჯდარი თეთრად, დიდი რუსთველის სახელს ატარებს. (განკერდ. განსაზღვრება)
11. კაცი, ჩემგან განატყორცი, ბრუნავს ვითა ტანაჯორი. (განკერდ. განსაზღვრება)
12. ჩემი სახლის დასწვრივ მოჩანდა ჩაჩიკას ქოხი, ვეება ლელვის ხეს გამობმული. (განკერდ. განსაზღვრება)
13. უჩუმრად იდგნენ ცივგომბორის მთები, ჩემი მშობელი მთები... (განკერდ. განსაზღვრება)
14. ხალხი, წუთის წინათ სულგანაბული, ეხლა მხიარულად ყაყანებდა და ლაზლანდარობდა კიდეც. (განკერდ. განსაზღვრება)
15. თქვა და გაჰყვა ხალხს, მახათაზედ მიმავალს. (განკერდ. განსაზღვრება)

16. დასწევლა ღმერთმა ეს ქალაქელები, კაცითუ ქალი, რა მალე შეატყობენ სოფლელ კაცს. (დანართი)

17. მეორე დღეს ერთ პატარა სახლთან, ხლართიან რკინის ღობესთან, ისევ იმ მოხუცს მოვკარი თვალი. (განკერძ. გარემოება)

18. შავგვრემანმა ბიჭუნამ, კახამ, შენიშნა, რომ იოსები ვერ გამორკვეულიყო. (დანართი)

§ 12.2.

1. ერთხელ ჩემი მასწავლებელი, ნიკო სულხანიშვილი, ჩამაცივდა.

2. ქვემო უბანში, სოფლის განაპირას, ერთი მარტოხელა ქვრივი იდგა.

3. მთელ სოფელს — დიდსა თუ პატარას, კაცსა თუ დედაკაცს, მოხუცსა თუ ახალგაზრდას — ამ ეზოში მოეყარა თავი.

4. თქვენ, ვაჭარნი, ჯაბანნი ხართ, ომისაცა უმეცარნი.

5. თოთხმეტი იანვრის საღამო, ნინოობა, მაცოცხლებელ წყაროდ შეიქნა სასწავლებლისათვის.

6. მეც, ყმაწვილი ოფიცერი, მიმიყვანეს უურულის ოჯახში.

7. ხშირად მეც დავდიოდი აკადემიაში და აქ, თავის ოთახში, ლომოური გვიკითხავდა ახალ დაწერილ ლექსებს.

8. ეს გული, სარკედ ქცეული, ბუნების ნათავხედია.

9. ხანძთის მონასტერს „აგარაკად“, ე.ი. სახხავ-სათესად, შესწირა შატბერდი.

10. მორთულ-მოკაზმული დედოფალი, ეკლესიაში წასასვლელად, ჯვრის დასაწერად მომზადებული, ჯერჯერობით ქალებით სავსე პატარა ოთახში იჯდა.

11. რკინიგზის ნაპირებზე, ქალაქის მახლობლად, იწყეს ტყეების გაჩეხა.

12. კაცი, სიცხისაგან დაოსებული, სულს ძლივს ითქვამდა.

13. მეურმეებმა თითო-თითო დერი შეშისა, შორიდან წამოღებული, გადმოიღეს ურმებიდან და ცეცხლი დაანთეს.

14. მზე კარგა გადიხარა ჩასვლისაკენ და პეტრე კი, იმ ბიჭის ვინაობით გაკვირვებული, არ იძროდა ადგილიდან.

15. პეტრე, უწინდელზედ უფრო მობერებული, ქალაქს მიდიოდა.

16. საცოდავი მეურმეები, ქანცგანყვეტილნი სიცხისაგან, გულალმა გაშოტილიყვნენ კონკილაზედ აყენებულ ურმებქვეშ.

17. აქეთ, პატარა მოშორებით, თავი მოეყარათ ხარებსა.

18. გულს ნუ გამიქრობ ლამპარსა, მნათობს ტრფობითა შენითა.

19. მეორე, უმცროსი, უფროსსა ჰგვანდა კიდეც და არცა ჰგვანდა.

§ 13.1.

1. მასპინძელი პატიოსანი კაცი იყო და მისთვის, ცხადია, არაფერი გაუმხელიათ.

2. მე, რასაკვირველია, დიდი სიამოვნებით მივიღე ეს თანაგრძნობა.

3. არ წამიხდინო, მეუფევ, ეს ჩემი წმინდა ხელობა.

4. მე კი, ჩემდასაუბედუროდ, ისეთი მომცინარი სახე მქონდა, რომ ტირილის დროსაც კი მეღიმებოდა.

5. ასე გაპქონდა წლიდან წლამდე თავი, რასაკვირველია, დიდი გაჭირვებით.

6. ერთი სიტყვით, ბევრი ხელნაწერის ბედი ადამიანის თავგადასავალზე არანაკლებ საინტერესოა.

7. საბედნიეროდ, ხუთივე ეს წიგნი დღეს საიმედოდ არის დაბინავებული.

8. ეს ამბავი, რასაკვირველია, დათასაც და სოლოსაც ჰქონდათ გაგონილი.
9. მან, თავისდა საუბედუროდ, ხალხს თვითონვე მისცა ნიშანი.
10. შენ ხმაურობდი მბორგავ თერგივით, ხალხის სიმღერავ, ცამდე მართალო!
11. ამ ვახშამზე ცენტრალური ფიგურა, რასაკვირველია, აკაკი იყო.
12. ძირს დამხობილა, თეთრო მთებთ, უძველესი თქვენი დიდება.
13. მათ შეუძლიათ მთები წაშალონ, თუ, რათქმა უნდა, მე დავთანხმდები.
14. აბა, შენ იცი, ბიჭო, გულქანდები და მძივები არ დაგავიწყდეს!
15. სტუდიის დერეფანში ხალხი, ჩვეულებისამებრ, აჩქარებული ნაბიჯებით, თითქმის სირბილით დადიოდა.

§ 13.2.

1. შემდეგ ეს ძვირფასი ხელნაწერი, როგორც ჩანს, ისევ აბაშიძეების ოჯახში ინახებოდა უკეთ დაცვის მიზნით.
2. სწორედ სოფრონი არის ადიშის ოთხთავის მომგებელი, ანუ, სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს წიგნი შექმნილია მისი ინიციატივით.
3. მოშორდა ყმაწვილს ისე, რომ, რასაკვირველია, მადლობაც არ უთქვამს მისთვის.
4. არა, პირიქით, ის მშიშარაა, სუსტი ნებისყოფისაა და, რაც მთავარია, არა აქვს არჩევანის საშუალება
5. ო, აფხაზეთო, ბევრი კარგი მოყმის გამდელო, ამორძალი ხარ, მკერდ-მოქრილი, უსაქართველოდ.
6. დათა კი ცივ უარზე იდგა და, ჩვეულებისამებრ, თვალებს აბრიალებდა.
7. აი, თქვენ, ახალგაზრდავ, რას იტყვით ამ საკითხთან დაკავშირებით?
8. ჯერ ერთო, მეთაურის ჯანმრთელობა უარესდებოდა, მეორეც, არ იცოდნენ, ვის ებრძოდნენ.
9. გულო, არ გასტყდე, გამაგრდი, კლდეო, კლდედ იდეგ სალადა!
10. არ მინდა, გვნაცვალე, ზაურ, წადი, ამხანაგები გიცდიან.
11. ოთარი ავტობუსში ავიდა და, ჩვეულებისამებრ, მწვრთნელის გვერდით დაჯდა.
12. მაშინ, ვგონებ, ულვაშები და პატარა წვერიც ჰქონდა ნიკაპზე.
13. იქ, რასაკვირველია, მომბრუნებია გული და დამიწყია სიცილი.
14. დედაშვილობას, მიშოვე წყალი, სამაგიეროდ, გასწავლი რამეს.
15. თავისი თავისა უსაზღვროდ სჯეროდა და, რაც მთავარია, ქალიშვილებს მოსწონდათ კიდეც მისი ოდნავ თავხედური საქციელი.

§ 14.

1. თვალი მოხუჭა თუ არა, მაშინვე ენგურის გაღმა შვეულ ტინზე დაკიდებული პარაშუტისტი მოაგონდა. (ქვენყობილი)
2. ჭალის ტყე ნაპირს იცავს, ადიდებული მდინარე მას ვერ გადმოლახავს. (თანწყობილი)
3. ჩვენში შრომას არ აფასებენ, მე რატომდა მოვიკლა თავი! (თანწყობილი)
4. ბებერი ტურა და მაბეზღარა მოდის, სხვა რამეზე ვილაპარაკოთ. (თანწყობილი)
5. ირგვლივ ყველაფერი დუმდა, ისმოდა მხოლოდ კამკამას ჩერიალი. (თანწყობილი)
6. მერე ქედის თავი სულ უფრო ყვითლდებოდა, სიყვითლე ოქროს ფერში გადადიოდა. (თანწყობილი)
7. დიმიტრი ლოგინად ჩავარდა და ოჯახს მამაკაცი პატრონი აღარ ჰყავდა. (თანწყობილი)

8. სხვადასხვა განცდანი ერეოდა ერთმანეთში, შიშმაც გაჰკრა კლანჭი. (თანწყობილი)

9. შინ ცარიელი ჩალა მიიტანეს ურწყავი მიწის პატრონებმა და ახლა ზოგი დღიურ სამუშაოს დაეძებდა. (თანწყობილი)

10. გმირის საგვარეულო მთლიანად ამონწყვეტილიყო, მაგრამ უჭირისუფლო გმირთა საფლავებს სოფლურად ტიროდნენ. (თანწყობილი)

11. შემდეგ პაპაჩემი უვლიდა მას, მამაჩემიც ხშირად დახედავდა ხოლმე. (თანწყობილი)

12. ღამე გაცრეცილიყო და ცაზე ვარსკვლავები ცახცახებდნენ. (თანწყობილი)

13. ვერც მათსას გაიგონებდი რამეს, ყველა ერთმანეთის გადასწრებას ცდილობდა. (თანწყობილი)

14. ბევრი წყარო და ბევრი ხევია ბეთანიამდე, სადაც სანთელი მარადისობის იწვის ნიადაგ. (ქვეწყობილი)

15. ამ წმინდა წუთებში მასთან შესვლას ვერავინ გაბედავდა, არც ვინმეს მოუვიდოდა მყუდროების დარღვევა აზრად. (თანწყობილი)

16. სჯობია ასეთი ბრმა სადმე სხვაგან იყოს, საცა ცხოვრება მყუდროა და ნელი. (ქვეწყობილი)

17. საჭესთან ისე თავისუფლად იჯდა, თითქოს მთელი სიცოცხლე ამის მეტი არაფერი ეკეთებინოს. (ქვეწყობილი)

18. შენ ჩაფიქრდები საყდრის ნანგრევთან, სტვენით გადივლის ქალაქს ღრუბელი. (თანწყობილი)

19. ძველი, ბებერი ცა იხურება და იკარგება ხევებში კვალი. (თანწყობილი)

20. ლევან ხიდაშელი ჯერ თვალითაც არავის ენახა, მისი სახელი და გვარი კი მთელმა კურსმა იცოდა. (თანწყობილი)

21. ბიჭი გააცდენს ალბათ ლექციას, მაგრამ სკოლაში წავლენ ბავშვები. (თანწყობილი)

22. თავგამოდებით გალობდა შაშვი და სხივთა მთოვარს ეთხოვებოდა მზეს ნაძვის წვერი. (თანწყობილი)

23. ამხანაგებმა აიხედეს და დაინახეს ქორი, რომელიც მათ წყნარად თავს დასტრიალებდა. (ქვეწყობილი)

24. სასტუმროში თავისუფლად გრძნობდა თავს, თორემ რომელი ოჯახი არ ინატრებდა მის სტუმრობას. (თანწყობილი)

§ 15.1.

1. ნელად მოღალავს მოდუდუნე მტკვარი ანკარა და მის ზვირთებში კრთის ლაჟვარდი ცისა კამარა.

ა) ნელად მოღალავს მოდუდუნე მტკვარი ანკარა.

ბ) მის ზვირთებში კრთის ლაჟვარდი ცისა კამარა.

2. შებინდებამდე მინდვრიდან ნახირი დაბრუნდა, ყველამ თავის საქონელს მიაშურა, სოფლის მოედანი დაცარიელდა.

ა) შებინდებამდე მინდვრიდან ნახირი დაბრუნდა.

ბ) ყველამ თავის საქონელს მიაშურა.

გ) სოფლის მოედანი დაცარიელდა.

3. მარტო წანალს უნდები, სხვა არაფერი გამოდის ამ შენი ახალი მაშვლობიდან.
 - ა) მარტო წანალს უნდები.
 - ბ) სხვა არაფერი გამოდის ამ შენი ახალი მაშვლობიდან.
4. ბევრი ამისთანები უთხრეს, მაგრამ მოხუცი ვერაფრით დაამშვიდეს და ვერ დაიყოლიეს.
 - ა) ბევრი ამისთანები უთხრეს.
 - ბ) მოხუცი ვერაფრით დაამშვიდეს და ვერ დაიყოლიეს.
5. ერთხელ-ორჯერ დავტუქსეთ, მაგრამ მან თავისი არ დაიშალა.
 - ა) ერთხელ-ორჯერ დავტუქსეთ.
 - ბ) მან თავისი არ დაიშალა.
6. ერთსაც და მეორესაც სულში სწორედ ფიქრის ჭია შეუძვრებოდა და მართლა დაფიქრდებოდნენ სამშობლოზე.
 - ა) ერთსაც და მეორესაც სულში სწორედ ფიქრის ჭია შეუძვრებოდა.
 - ბ) მართლა დაფიქრდებოდნენ სამშობლოზე.
7. ამ საწყალ ქალს ქმარი დაეღუპა ომში, ისედაც ჯოჯოხეთურ პირობებში ცხოვრობს.
 - ა) ამ საწყალ ქალს ქმარი დაეღუპა ომში.
 - ბ) ისედაც ჯოჯოხეთურ პირობებში ცხოვრობს.
8. ჩვენ წავალთ, სხვა დარჩებაო.
 - ა) ჩვენ წავალთ.
 - ბ) სხვა დარჩება.
9. სტუმრები სახლებში წავიდნენ და თედომ ფანდური ახლალა მომაწოდა.
 - ა) სტუმრები სახლებში წავიდნენ.
 - ბ) თედომ ფანდური ახლალა მომაწოდა.
10. თოვლი დამდნარა მთაზედა, ხევებზე მოჰყეფს ღვარია.
 - ა) თოვლი დამდნარა მთაზედა.
 - ბ) ხევებზე მოჰყეფს ღვარია.
11. უღმერთოდ ციოდა და ჯანლი არ ჩქარობდა ხევების დატოვებას.
 - ა) უღმერთოდ ციოდა.
 - ბ) ჯანლი არ ჩქარობდა ხევების დატოვებას.
12. წავიდა ის დრო, დაჩლუნგდა ხმალი.
 - ა) წავიდა ის დრო.
 - ბ) დაჩლუნგდა ხმალი.
13. ჩვენი კალამი დაუღალავი გუთანია, მელანი კი დევგულ-ღვიძლი დან გამოწურული ჩვენი ოფლია.
 - ა) ჩვენი კალამი დაუღალავი გუთანია.
 - ბ) მელანი გულ-ღვიძლი დან გამოწურული ჩვენი ოფლია.
14. ოთარი საღამომდე ელოდა მეგობარს, მაგრამ ნიკო აღარ გამოჩენილა.
 - ა) ოთარი საღამომდე ელოდა მეგობარს.
 - ბ) ნიკო აღარ გამოჩენილა.

§ 15.2.

1. ასეთივე ძვირფასი ქვები უნდა ჰქონოდა პატარა ჯვრებსაც, მაგრამ ისინი არ შემონახულა.
2. ტკბილმა მოგონებამ გულიგულში გაუარა და გაეღიმა.
3. მდინარის ჩამუქებულ ზედაპირზე რაღაცამ გაიფორხილა, გვარიანად ჩამობნელებულიყო.
4. შებინდდა და წავედი.
5. მთელი სიცოცხლე თამადობს და ასეთი უკაცრაული და უჯერო არავის უკადრებია.
6. შავი ღრუბლები ხშირდებოდა მის სახეზე და მოახლოებულიყო წუთი მეხისტებისა.
7. ღრუბლები წამოუვლის და ისევ ისუდრება ტატნობი.
8. არავინ ამას არ იმჩნევდა, მაგრამ ყველას ყურადღებას იპყრობდა სუსეიას მამა – ლუკა.
9. მზრუნველობით ეპყრობოდნენ, მაგრამ ვალში არც გიო რჩებოდა.
10. ან ლონე საიდან აღმოაჩნდა ამდენი, ან ხერხი სად იცოდა ამდენი?
11. გმირის საგვარეულო მთლიანად ამონწყვეტილიყო, მაგრამ უჭირისუფლო გმირთა საფლავებს სოფლურად ტიროდნენ.
12. იქიდან ავტობუსს გაჰყვებით, ანდა სარეისო ტაქსი შეგხვდებათო.
13. მისი ჭკუის ამბავს ვინ დაიჯერებდა, ან მის ბრძნულ განაჩენს ვინ გაუწევდა მაინცდამაინც ანგარიშს?
14. ხანეცინებოდა, ხანაც უცნობი, ჯერ განუცდელი სიხარული თბილად ეღვრებოდა გულზე.
15. განსჯის სურვილი ეუფლებოდა, ხან ეთანხმებოდა ორატორს და ხან ეკამათებოდა.
16. მეფეების ამაღასთან ერთად გაქრნენ, მაგრამ ისეც გონდაკარგულ წინამდლვრისათვის ამბის მოხსენება ვერ გაებედათ.
17. სალომეს თვალი მოსტაცა ბეჭედმა და ჩემთან ახლოს მოიწია.
18. ან ძმებს უნდა ჩამოეყვანათ, ან ავტობუსს ამოჰყოლოდა.

§ 16.1.

1. დავიწყებოდა მამის სიტყვები და სიყვარულით შესცეკეროდა ქმარს. [რაკი დავიწყებოდა მამის სიტყვები, სიყვარულით შესცეკეროდა ქმარს.]
2. შინ ცარიელი ჩალა მიიტანეს ურწყავი მიწის პატრონებმა და ახლა ზოგი დღიურ სამუშაოს დაეძებდა. [ვინაიდან შინ ცარიელი ჩალა მიიტანეს ურწყავი მიწის პატრონებმა, ახლა ზოგი დღიურ სამუშაოს დაეძებდა.]
3. დიმიტრი ლოგინად ჩავარდა და ოჯახს მამაკაცი პატრონი აღარ ჰყავდა. [რადგანაც დიმიტრი ლოგინად ჩავარდა, ოჯახს მამაკაცი პატრონი აღარ ჰყავდა.]
4. შაბათ-კვირაობით მესამე დაც ჩამოუვიდოდათ, ცოტა ისიც წაახმარდა ხელს ოჯახს. [თუკი შაბათ-კვირაობით მესამე დაც ჩამოუვიდოდათ, ცოტა ისიც წაახმარდა ხელს ოჯახს.]
5. მაგისთანა ჭრელ წინდებს ბებია ბაბალეც ვერ მოქსოვს, ჭრა-კერვაში ხომ ტოლი არა ჰყავს. [მაგისთანა ჭრელ წინდებს ბებია ბაბალეც ვერ მოქსოვს, რომელსაც ჭრა-კერვაში ტოლი არა ჰყავს.]

6. შენ ბრალი არ გედება, ქალო, შენ ვალი პირნათლად შეგისრულებია. [შენ ბრალი არ გედება, ქალო, იმაში, რომ ვალი პირნათლად შეგისრულებია.]

7. მარნიდან გოგიას მამა გამოდის, ერთ ხელში სველი დოქი უჭირავს, მეორეში – თლილი ჭიქა. [მარნიდან გოგიას მამა გამოდის, რომელსაც ერთ ხელში სველი დოქი უჭირავს, მეორეში – თლილი ჭიქა.]

8. შეშას ვინ დაეძებს, კუჭეჭას ამოტანაც ვერ მოხერხდებოდა. [შეშას ვინ დაეძებს, როდესაც კუჭეჭას ამოტანაც ვერ მოხერხდებოდა.]

9. მეფის ღალატი არავინ შეგვწამოსო და შენ პირში სიმართლეს ვერავინ გეუბნება. [მეფის ღალატი რომ არავინ შესწამოს, შენ პირში სიმართლეს ვერავინ გეუბნება.]

10. სკოლაზე ზრუნვასა და სირბილში მთელმა წელიწადმა შეუმჩნევლად გაიარა და გიორგის მხოლოდ ახლა გაახსენდა ბავშვებისთვის დანაპირები. [სკოლაზე ზრუნვასა და სირბილში მთელმა წელიწადმა რომ შეუმჩნევლად გაიარა, გიორგის მხოლოდ ახლა გაახსენდა ბავშვებისთვის დანაპირები.]

11. წყალს დააგუბებენ და მალე ამ მთების გულში უზარმაზარი ზღვა იქნება. [რად-განაც წყალს დააგუბებენ, მალე ამ მთების გულში უზარმაზარი ზღვა იქნება.]

§ 16.2.

1. სანამ არ ჩაქრებიან იმერეთის ოდები, ყოველ ახალ წელიწადს მარად მომა-გონდები.

2. ხელმეორედ რომ გამოვიდა ოთახიდან, უკვე ჩაცმული და დავარცხნილი იყო.

3. როცა ტყვიამ ყურთან უწივლა, მოუფირებლად იტაცა ხელი იარაღზე.

4. სანამ ის სარტყელი არ მოიშლიდა ასე მოულოდნელად თვალის დაჭყეტას, არც სოფელს ელირსებოდა სიმშვიდე.

5. როცა თავისი საკუთარი ექნებათ და ჩემი აღარ დასჭირდება რა, ჩემსას მად-ლობით დამიპრუნებენ.

6. სირბილით მიმავალ შვილს მოჰკრა თუ არა თვალი, ყველაფერს მიხვდა.

7. ეტლები, რომლებშიაც უეჭველად სამი ცხენი უნდა ყოფილიყო შებმული, სა-განგებოდ იყო მორთული მწვანე რტოებით.

8. საღამოსაც, როცა თავისი კაკლის ქვეშ იჯდა, გონებაში ისევ კლდის თავზე ქანდაკებასავით გაქვავებულ ხარჯის ხედავდა.

9. უცბად ავუნევდი ჩანთის თავს, სადაც წიგნები ელაგა, და ჩავუდებდი ხოლმე ჩუმად ჩვენს გალექსილ წერილებს.

10. მისი ოთახის ფანჯარაზე, რომელიც ქვაფენილს ამოჰყურებს, გამოკრულია ნარწერა ოთხ ენაზე.

11. ძველად თბილისის ქუჩებში ხშირად ისმოდა სიმღერა, რომელსაც მოჯადოე-ბული გამვლელები სულგანაპული უსმენდნენ.

12. ბიჭს არ გასჭირვებია ამოდენა მანძილზე ეცნო წაბლისფერი ფაშატი, რო-მელზეც ბაბუამ მასწავლებელი ქალი თავისი ხელით შესვა.

13. გვესიამოვნა, ჯერ კიდევ ახალგაზრდების სიაში რომ ვენერეთ.

14. ქართველ ქალს ერთი ათად უფრო ტურფად ეჩვენებოდა ის ვაჟი, რომელიც კრივში გაიმარჯვებდა და სახელს გაითქვამდა.

15. ამ ავტორებმა დიდი როლი შეასრულეს იმ ხელოსანთა წრეში, რომელთა შორისაც მათ უხდებოდათ მოღვაწეობა.

§ 17.1.

1. ჩემს დღეში რავა დავივიწყებ [იმას], რაც შენ ჩემი ოჯახისთვის იშრომე.
2. უცებ გამასენდა [ის], რისთვისაც მეჭირა თოფი.
3. ვისაც ძალიან სძულს ბოროტება, მას ძალიან ეყვარება კეთილი.
4. ვინც კი იარაღს ატარებს, [ის] გულითადია მეფისა.
5. მკვდრად იგი თქმულა, ვისაცაქ სახელი არ დარჩენია.
6. კითხულმა ისიციცოდა, რომ სოფლის წინაშე უმწეოდ გამოჩენა არ იქნებოდა.
7. ღმერთს შესცოდავს ის, ვინც გამკიცხავს მე ამ მწარე რჩევისათვის.
8. ქალის ყოველი მოძრაობა ამტკიცებდა [იმას], რომ ღდესმე მბრძანებლობას და ნებიერობას დაჩვეული უნდა ყოფილიყო.

§ 17.2.

1. ის, რაც გულში მაშინ მიტრიალებდა, არც სიხარულს ჰგავდა, არც წუხილს. (სუბიექტური დამოკ.)
 2. ბევრი ფოლადი გამოადნო, ვინც ყველაზე კარგად იმუშავა. (სუბიექტური დამოკ.)
 3. ნუ დაივიწყებთ, რომ ამისთანა რამეებს უბრალო მეგიშრეები აკეთებენ იმე-რეთში. (პირდაპირობიერებური დამოკ.)
 4. რაც დღეს გაიგონე და დაინახე, აქამდე არ გაგიგონია და დაგინახავს. (პირ-დაპირობიერებური დამოკ.)
 5. ტაშმა მომღერლებს გაახსენა, რომ ისინი საოპერო თეატრის სცენაზე იყვნენ. (პირდაპირობიერებური დამოკ.)
 6. ვინც ქართულად ხმას ამოიღებდა, მიაჩირებდნენ ხელში თუნუქის ფირფიტას. (ირიბობიერებური დამოკ.)
 7. ბევრი ახლა პირისპირ შეხვდა მას, ვინც სამ-ნახევარი ათეული წელიწადი სა-სოებას უნერგავდა ქართველ ხალხს. (ირიბობიერებური დამოკ.)
 8. ახლა მიხვდა, რომ მარტო ის გადარჩა ცოცხალი თანამებრძოლთა შორის. (ირი-ბობიერებური დამოკ.)
 9. უცებვამჩნევთ, წასასვლელი რომალარ გვრჩება არსაით. (პირდაპირობიერებური დამოკ.)
 10. ვიგრძენი, რომ ჩემის სულმოკლეობის სირცხვილმა სახეზე ცეცხლი მომიკიდა ამ კაცის თამამ კითხვაზე. (პირდაპირობიერებური დამოკ.)
 11. ყველაფერ იმას, რაც წლიდან წლამდე აკეთე და აშენე, გვირგვინი დაედგა. (ირიბობიერებური დამოკ.)
 12. და ვრწმუნდებოდი, რომ ვერასოდეს ვერ მოვნახავდი საჭირო სიტყვას. (დამა-ტებითი დამოკ.)

§ 18.1.

1. მკითხველს ისეთივე წვრთნა სჭირდება, როგორიც ათლეტს.
2. წიგნები ისეთივე ყურადღებით უნდა წავიკითხოთ, როგორითაც იქმნება.
3. იმდენი მიძვრა-მოძვრა ხალხში, რომ გაინაპირა თავი.
4. იმ სოფლის სახელი აღარ გახსოვთ, სადაც დაიბადე?

5. ამაღამ კი ისეთს ცხვრის მწვადებს გაჭმევთ, რომ ხონთქარმაც კი ტუჩები ილოკოს.
6. იშვიათად იყვნენ ისეთებიც, რომელთაც ყველა ეს ხელობა ემარჯვებოდათ.
7. აძგერეს [მს] ძელი, რომელსა ზედა სახნისი ჰგებოდა.
8. გაუმარჯოს იმ ორ წვეთ თაფლს, რომელიც-დღეს ერთ სიტყბოდ შეერთდება.
9. ბრბო კი ტალახსა და საქონლის ფუნას ესროდა [იმ] თეთრ პერანგზე, რომელსაც თანდათან თავისი ფერი ეკარგებოდა.
10. ყველას თავი მოგვაწონა მისით იმ უცხოელებთან, რომლებიც მრავლად დაეს-წრნენ საღამოს.
11. ქარხნები სავსე იყო [იმ] მუშებით, რომლებიც საცოდავ პირობებში იყვნენ.
12. აქ იყო ის სამხედრო ნაწილი, რომელიც მე ვირჩიე სამსახურისათვის.

§ 18.2.

1. ჩვენ წინაშეა ბნელი ხეობა, რომლის ვინროებშიც ლექსის სამყაროს მთის წყარო მიჩქეფს, მიიტალდება და მირაკრაკებს.
2. საკონცერტო განყოფილება, რომელიც წინ უძლოდა საღამოს, იყო შემდგარი თბილისიდან მოწვეული ძალებით.
3. სურათი იმის, რაც იმ ქუჩებში ხდებოდა, თურმეპირდაპირ ზღაპრული იყო.
4. იმ გლეხებს კი, ვინც ყველაზე მეტს ცდილობდნენ მათი დაჭერის დროს, არაფერი აღარ შეარჩინეს.
5. ჩვენამდე მოაღწია შატბერდში გადაწერილმა რამდენიმე ქართულმა წიგნმა, რომელთა მნიშვნელობა ქართული ენისა და საერთოდ ქართული კულტურის ისტორიისათვის განუზომელია.
6. იმავე პირს, ვისაც დაკლებული ტექსტი შეუვსია, ერთ ფურცელზე მიუწერია.
7. მესამე შატბერდული ხელნაწერი, რომელსაც პარხლის ოთხთავის სახელით ვიცნობთ, გადაწერილია 973 წელს.
8. ელექტრონი, რაც იმ დროში იშვიათი იყო, უხვად ანათებდა მთელ საკრებულოს.
9. მას აშინებდა აღა-მაჟად-ხანიც, რომელსაც ყველგან წყვლიდნენ, და თეთრი ჯარიც, რომელსაც ყველგან მოუთმენლად ელოდებოდნენ.
10. უცებ იმ უცნაურმა გრძნობამ შეიძყრო, პირველ დღეს რომ დაეუფლა.

§ 18.3.

1. ადგილი, რომელშიც მუშაობის შემდეგ თავს იყრიდნენ, სავაჭრო ფარდული იყო.
2. ცხოვრება ისეთი, როგორიც სინამდვილეში (ფილმის სახელწოდება).
3. მე უნდა... შევსულიყავი ჩემთვის უცნობ იმ სოფელში, რომელშიც არავინ მელოდა.
4. მან იჯარით აიღო ის ტყე, რომელშიც ტყუპები იზრდებოდნენ.
5. ქართველი სამხედროები ისეთი პროფესიონალები არიან, როგორიც კანადელები ან ამერიკელები.
6. რატომ ვეღარ იქნება უმაღლესი განათლება კრიზისის შემდეგ ისეთი, როგორიც ადრე იყო?

7. მალე იმ ოთახში დამაწვინეს, რომელშიც ბიძაჩემს უნდა დაეძინა.
8. იგი ერთხანს კიდევ მისჩერებოდა იმ კარს, რომლიდანაც რამდენიმე წამის წინ მამა გაუჩინარდა.
9. ვერიდები იმ მაცდურ კიბეს, რომელზეც მზაკვარნი შეჰქმდინან ერთმანეთს ტკბილად.
10. ძალლს ისეთი დაბადების დღე გადაუხადეს, როგორიც ოჯახის სრულუფლებიან წევრს.

§ 19.1.

1. სიმამაცეზე ლაპარაკი იწყება იქ, სადაც არის არჩევანის შესაძლებლობა. (ადგილის გარემოებითი)
2. ამაყად უპასუხა დადიანის ასულმა [მაშინ], როცა თავს მოხვეული ბურუსიდან გამოერკვა. (დროის გარემოებითი)
3. ცდილობდნენ მტერი შეეჩერებინათ [მანამ], სანამ შენ სამშვიდობოში გადახვიდო. (დროის გარემოებითი)
4. გავიხარებდი [მაშინ], მთა-ბარსა ოდესავნახავდი მწვანედა. (დროის გარემოებითი)
5. როცა მძარცველებმა ხევსურს უბეში შენახული საგანძურის წართმევა დაუპირეს, [მაშინ] მან არ დაანება... (დროის გარემოებითი)
6. და როცა ქალები დასხდნენ, [მაშინ] თვითონაც ჩამოჯდა მოშორებით გრძელფიცარზე. (დროის გარემოებითი)
7. შევიდა თუ არა ოთახში ელპიტე, [მაშინვე] მარდად წამოვარდა თავისი ადგილიდან. (დროის გარემოებითი)
8. წერილობითი ძეგლები მუდამ ისევე იქნება ამაღლებული ეფემერულ ზეპირმეტყველებაზე, როგორც ვარსკვლავებით მოჭედილი ცის კამარა – ღრუბლებზე. (ვითარების გარემოებითი) ...
9. ხარის ტყავს რას დაეძებდა [მაშინ], როცა ასე უკულმართად ფულები ეკარგებოდა. (დროის გარემოებითი)
10. განსაკუთრებით დიდძალი ხალხი [მაშინ] მოიყრიდა თავს სამზარეულოში, როცა ღვეზილებს აცხობდნენ. (დროის გარემოებითი)
11. შიგანასრე გავერივე, გნოლის ჯოგსა ვითა ქორი. (ვითარების გარემოებითი)
12. ჩაგვიყვანეს ფოთში [იმისათვის], რომ ზღვით წავეყვანეთ რუსეთში. (მიზნის გარემოებითი)
13. — გული რომ გაგიკეთე, იმიტომ მტოვებ, შე კაცო? (მიზეზის გარემოებითი)
14. იმ დღეს სოფლიდანაც ბევრი მოდიოდა [იმის გამო], რადგან ღვეზილის გამოცხობას სხვანაირი ხელი ეჭირვებოდა. (მიზეზის გარემოებითი)
15. ამ ლაპარაკში რომ იყო, [მაშინ] თვალი მოჰკრა ფარაჯაში გახვეულს. (დროის გარემოებითი)
16. მხოლოდ მაშინ ვარ ბედნიერ, როცა ვარ შეწუხებული. (დროის გარემოებითი)

§ 19.2.

1. შემდეგ, რაკი საჭირო იყო რუსული ენის ცოდნა, მამაჩემმა მიმიყვანა ერთ რუსის ოჯახში.
2. შეჯდა ზედ და, რომ ცხენის სიძაბუნე არ შეენიშვნინებინა, ორიოდე წკეპლა გადაჰკრა.

3. ერთ ცას, ერთ ჰაერს, როგორც უნდა, როდი ვაფასებთ.
4. მაშინაც, როცა წამოვიზარდე, მიყვარდა მისი ლექსის, არაკის და ამბების თქმა.
5. ერთ ზამთრის დილას, როცა სიცივეს ჭახჭახი გაუდიოდა, ტყიდან მარხილით ჩამოასვენეს გაფიჩეული ელიოზი.
6. ერთხელ გოდერძიმ ღობეშემოვლებულ ყანაში, სადაც ეს ხაპი ჰქონდა დარგული, ხბო შეაგდო.
7. იქ, სადაც მარიტას მამისეული სახლი იდგა, ახლა ქერის ბურდო ეყარა.
8. მაგრამ ფსალმუნის იმ ადგილს, სადაც წერია „.....“, დიდი სიყვარულით წარმოთქვამდა.
9. ასე ჩაგიყვანთ ქალაქშია, რომ ქარიც არ მოგადინოთ.
10. როცა გულს ცეცხლი მედება, გონება მსჯელობს საღადა.
11. გაერიდა მოყაყანეთ, ტრამვაის კიოსკის გაემართა, რომ მუხლი დაესვენებინა სადმე.

§ 19.3.

1. ზოგიერთი სახლის პატრონი ეშურებოდა წვიმის წყალს იმისთვის, რომ იოლად გამოსულიყო.
2. ვკითხე ჩემს თავს უფრო იმისთვის, რომ მტანჯველი ფიქრი დამეთრგუნა.
3. იქნებ რუსეთში იმისთვისაც წავიდა, რომ ცოდნა პრაქტიკულად გაეღრმავებინა.
4. რატომ აჯარიმებენ კლუბებს იმის გამო, რაც ეპატიება ხელისუფლებას?
5. ისიც იმისთვის მოვიდა მხოლოდ, რომ მოგვეხმაროს ადამიანებს.
6. მადლობა იმიტომ, რომ, მიუხედავად ყველაფრისა, განათლების სისტემა შეინარჩუნეთ.
7. ორგანიზაცია აცხადებს კონკურსს, რათა შეარჩიოს მომავალი თანამშრომლები.
8. ბევრი კი მხოლოდ იმისთვის მოდის, ამდენი ოქრო რომ ნახოს ერთად.
9. დამრღვევი უნდა დაისაჯოს, რათა ქალაქში ქაოსური განაშენიანება ერთხელ და სამუდამოდ დასრულდეს.
10. გიწვევთ ღია საჯარო დისკუსიაში, რათა ისე არ გამოვიდეს, თითქოს მე ან ოპოზიცია ვსაუბრობთ ჩასაფრებულის პოზიციიდან.
11. მეტსახელების განსაკუთრებული სიუხვით გამოირჩევა მოთხოვნა „ღვინჯუა“, რომელშიც გიორგი ლეონიძე სხვადასხვა ხერხით ცდილობს შერქმეულ სახელთა გამომზეურებას.

§ 20.1.

1. თუკი არწივი თან მახლავს, ღარიბად არ ვიხსენები.
2. ამ ელეფთერზე იტყოდა სოფლის მღვდელი: ორი ელეფთერი რომ მყავდეს, ერთს უსათუოდ ჩამოვახრჩობდიო.
3. თუ შეაღამისას მოხვდი ტყეში და თუ ცის გახსნას შეესწარ, დაინახავ ტურ-ფად აყვავებულ ჯადოსნურ ხეს.

4. **შერცხვენილი დამიძახე, თუერთ თვეს გადავაცილო.**
5. **თუ ჩემთან არ გესიამოვნება ერთი სტაქანი ღვინის დალევა, ღმერთმა მშვიდობის გზა მოგცეს.**
6. **თურომ ჯვარსაწერ ფულს, ესე იგი სამ თუმანს, მომცემ, შვილს ჯვრისწერის ნებას მივცემო.**
7. **დავემუქრეთ, თურომ არ დაწყნარდებით, ცემა-ტყეპით დაგაწყნარებთ-თქო.**
8. **მცხეთას ლოცვად დაგიდგები, ვიმარტვილებ, ვიმარხულებ, თუათას წლებს შენ ასეთი ეშით გამოიზაფხულებ.**
9. **თუ ვისმეს სურდა ენახა ამქვეყნად ჩამოსული ტანსხმული სიკეთე და სათნოება, ჩემს სახლში უნდა მოსულიყო.**
10. **თუ ვინმე სადილზე ან ვახშამზე მოგვისწრებდა, სოფიო მოიპატიუებდა.**
11. **თუ სოფელში იყვნენ, დილიდან სალამომდე დუქნებში ეყარნენ და ქეიფობ-დნენ.**
12. **ეს მგელი ცოცხალი რომ გავუშვათ, მთელ სოფელს აიკლებს.**
13. **ყველა რომმდიდარი იყოს, დედამიწაზე ლარიბი ვიღამ მოიგონოს.**
14. **რომ დარჩენილიყო, რას აპირებდი.**
15. **თუ ვინმე გამოუჩნდა ნაკლები მზითვით წამყვანი, ქე გაატანენ იმ ქალს.**
16. **წამეტანი ტყუილები რომშემომერიოს, ვინდა მენდობა.**
17. **რომ არ მივიდე, ჯავრით მოკვდებიან.**
18. **სულით ნუ დაეცემი, თუ ერთხანს არამცთუ გაუმჯობესება, გაუარესებაც დაატყო საქმეს.**
19. **თუ ახლავე არ გამოვიყვანე, მფრინაობაზე ფიქრს თავს დავანებებ.**
20. **და თუკი სადმე ცხოვრების გზაზე მოულოდნელად დაგიღამდება, დალამდეს ისე, როგორც ალაზნის ველზე ლამდება.**

§ 20.2.

1. **დღეს სტუმარია ეგ ჩემი, თუნდზღვა ემართოს სისხლისა.**
2. **თუმცა ძნელი იყო გიგლასთვის წამოწევა, მაგრამ მაინც წამოიჩიქა.**
3. **თუმცა იგი შენ გეკუთვნის, მაგრამ სხვებს უფრო უხარებს გულს.**
4. **მდაბიო ხალხი თუმცა მდაბიოა, მაგრამ იმასაც თავისი საკუთარი შეხედულება აქვს.**
5. **თუნდ დაიქცეს ქვეყანა, ოღონდ აღსრულდეს მართლმსაჯულება.**
6. **თუმცა ფრთები არ ასხია, დაფრენს აღმა-დაღმა...**
7. **ახლა თუნდა მთა გადამელობოს გზაზე, გვერდზე გადავდგამ და გზას გავაგრძელებ.**
8. **თუგინდ სხვისი ბრალი იყოს, მაინც ბრალეული ხარ შენი გულგრილობით.**
9. **მაინც თითებზე გემთხვევი, თუგინდ თვალები დამთხარო.**

§ 21.1.

1. **გადახლართული ბარდები ხელვასა და მოძრაობას უშლიდა, რის გამოც იქ ნადირობას თავს არიდებდნენ.**

2. გვერდით მდგომს მხრებამდე ვერ სწვდებოდა, ამიტომაც მკლავზე მოებლაუჭა.
3. კაპიტანს კუდიანს ეძახდნენ, რის გამოც იგი თავს არიდებდა გზად შეხვედრას.
4. ჭირის დღესავით სძულდა ბიბლიოთეკაში შესვლა, ამიტომ სამუშაო მაგიდა ჩვენს ოთახში დაადგმევინა.
5. კომისარს ლტოლვილებისა არაფერი უკითხავს, ასე რომ საბოლოოდ გაქარწყლდა მის მიმართ ეჭვი.
6. სპექტაკლის შემოსავალი საქველმოქმედო მიზნებისათვის იყო გამიზნული, ამიტომაც ბილეთები შედარებით მაღალ ფასად გაიყიდა.
7. სახელგატეხილი მოხელის დაწინაურება სახითათო იყო, ამიტომაც მამასახლისს ჯვარ-მედლები აჰყარეს და გამოაგდეს.
8. აქ დიდი გვალვები იცოდა, ამიტომაც არაერთხელ მწვავედ ნაწვნევი მოსახლეობა წვიმის წყალს აგროვებდა.
9. მგზავრებს თავიანთი თავის იმედი აღარ ჰქონდათ, რის გამოც სიცოცხლე მთლიანად განვებისათვის მიენდოთ.
10. ამაზე უკვე ბევრი ითქვა, ამიტომაც ყურადღებას აღარ ვაქცევ.
11. სოფლამდე ჯერ კიდევ შორი გზა იყო დარჩენილი, ამის გამო მგზავრებმა დასასვენებლად დადგომა გადაწყვიტეს.
12. მოკამათეთა პოზიციები უკვე გარკვეული იყო, ასე რომ შესარიგებელი და მოსარიგებელი აღარც არაფერი იყო.
13. მთის გზებზე გაუთვალისწინებელი დაბრკოლებების დიდი შიში ჰქონდა, ამიტომაც მანქანას წინასწარ ამოწმებდა.
14. გიორგიმ იცოდა უანდარმერის მუხანათობის ამბავი, ამიტომაც მათთან საუბრისას მეტისმეტად ფრთხილობდა.
15. მე სათითაოდ დავნომრე ყველა ფურცელი და ისე ჩავაბარე, ასე რომ საეჭვო არაფერი იყო.

§ 21.2.

1. იქ ვარანცოვის ქვრივი ეგულებოდათ, ამ გზით ამიტომაც გამისტუმრეს.
2. მუხლები აღარ მემორიჩილებოდა, ამიტომაც ხის გრძელ მერხზე დავჯექი.
3. ჯერ კიდევ ჰქონდათ მისი იმედი, რის გამოც არ ეშვებოდნენ სოფლებები.
4. საღამოთი უნდა დავლიო, დაღამება ამიტომაც მიხარია.
5. გართული იყო ნოტების გარჩევით, ამიტომაც არ უპასუხა ცოლმა.
6. ტივში ერთად მოხვდნენ გადაბმული, ამის გამო ერთად ტიროდნენ.
7. კარგად ვიცი რა ხაფანგშიც ვარ, ამიტომ მე შენი დაკითხვა ახლა არ მჭირდება.

§ 22.

1. ტკბილმა ალერსიანმა ლაპარაკის კილომ, რომელიც ლომოურის დამახასიათებელი თვისება იყო, პირდაპირ მომხიბლა.
2. თან თავისთავს ლანძღავდა, აგინებდა, რადგანაც ასე სულელურად ენდო ბესარიონს.
3. გასაროზგავი ვარ, რადგანაც ამნაირ კაცებთან შევები საქმეში.
4. და სოლომანი ჩააჩერდა, როდესაც ნიკომ ჯიბიდან პორტმანი ამოილო.

5. ჯვრისწერის შემდეგ ეკლესიიდან ხალხი როდესაც დაბრუნდა, სოლომანი მივიდა ბესარიონთან.

6. შუადღე იქნებოდა, როცა სოლომანი აზნაურ ბესარიონ საქარაძისას მივიდა მეორე დღეს.

7. ანეპოდისტე ქოჩაკიძემ სისხლით დაცლილი ჩემი ცხენი როდესაც ნახა, თავისი დამითმო.

8. ნეტავ რა წიგნია, რომელსაც ესე ჩატკბობით ჩაჰურებს-მეთქი.

9. ბენვის ხიდზე, რომელიც ხეობის თავზე ირწევა, ლირიკული მე მიიჩქარის.

10. მუხრანს ზემოთ ერთი შინდი, რომელიც გამთენია ყვავილობს, ქეთევანის სულის საოხ ანთებული სანთელია.

11. ხვიჩაროდესაც მოკლეს ბრანდერბურგთან ორმოცდახუთში, თურმე აბრსკილის ლექსს მღეროდა.

12. მღვდელი სუხიაშვილი როდესაც გარდაიცვალა, ვიღაცამ ისარგებლა შემთხვევით.

13. რაკი ცოლი მოუკვდა, იქ ვეღარ დადგა.

14. ის მშვენიერი ყვავილთა გვირგვინი, რომელიც დიდი ეშხით დანა გედიამ, სწორედ მარიტას დაადგა თავზე.

15. ერთხელ ჩემთანაც წაიღილინა, როდესაც ტყეში ვიყავით შინდზე.

16. თვით უშიშარმა დოლენჯიმ ბიჯიც ვერ წადგა, რათა მისაყრელი მიწა აეღო დასყრელად.

17. იქსო ქრისტემ კი ხელმანდილი ამოიღო, შუბლზე უნდა მოესვა, რათა გაეცოცხლებინა.

18. ოჯახი აღარ გადარჩა ისე, რომ ავადმყოფი არ ჰყოლოდათ.

19. „მგლის ლეკვი” იმიტომ დაარქევეს, რადგან ... მართლა მგელს ჰგავდა.

20. ყველას თავისი ნობათი მოჰქონდა, რათა გაეხარებინა ჩვენი უგვირგვინო მეფე.

21. მისთვის არ ვმღერ, რათა ვიმღერო, ვით ფრინველმა გარეგანმა.

§ 23.1.

ხომ არ განუზრახავს, რომ ქალი მივიდეს სადმე ისეთ ადგილას, სადაც შეძლებს მასთან ლაპარაკს?

1. ყველაფერი ეს ისე სწრაფად მოხდა, რომ ჩვენი ტყვე შებოჭილი აღმოჩნდა უმაღლ, ვიდრე თავდამსხმელებს შენიშნავდა.

1. ვითარების გარემოებითი; 2. დროის გარემოებითი.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

2. როცა კინოსურათი დაიწყო, მივხვდი, რომ ჩემი საქციელი უპრინციპობა იყო, გამოსწორება კი აღარ შეიძლებოდა.

1. დროის გარემოებითი; 2. ირიბობიექტური.

სქემა: დამ. ← მთ. → დამ.

3. მე არ შემიძლია ვთქვა, რომ შენ ბედნიერი ხარ, სანამ არ ვნახავ შენი სიცოცხლის ბედნიერ დასასრულს.

1. პირდაპირობიექტური; 2. დროის გარემოებითი.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

4. ჩემი დაკვირვებითა და აღმოჩენებით ისე შორს წავედი, რომ უფრო გონივრული იქნება, თუ დროებით გავჩერდები და მერე კი ყველაფერს ერთბაშად მოგახსენებთ.

1. ვითარების გარემოებითი;
2. სუბიექტური.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

5. დავუძახე ჩემს ქალიშვილს, რომლის თვალებზე ვამოწმებ ხოლმე, როგორ მოქმედებს ჩემი დაწერილი ამბები სხვებზე.

1. განსაზღვრებითი;
2. პირდაპირობიერებური.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

6. მიჰყავდა ისინი იმ მიზნით, რომ გაერუსებინა, და კიდევაც მიზანს აღწევდა ხოლმე, რადგან რუსეთში სამშობლოს მოწყვეტილი ბავშვი ივიწყებდა ქართულ ენას.

1. მიზნის გარემოებითი;
2. მიზეზის გარემოებითი.

სქემა: დამ. ← მთ. → დამ.

7. ეტყობოდა, რაღაც უსიამოვნო ამბავი უნდა ყოფილიყო, რომ ასე მწუხარედ იყო მთელი ეს საზოგადოება.

1. სუბიექტური;
2. მიზეზის გარემოებითი.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

8. ვეცოდებოდით შორიდან მოყვანილი ბავშვებიდა, რომ არ მოგვეწყინა, ყოველდღე ნასაღილევს ორ-ორი მივდიოდით მის ოთახში.

1. თანწყობილი;
2. მიზნის გარემოებითი.

სქემა: მთ. → დამ.

9. წამოფრენილი ბეღურები ელოდებიან, თუ როდის ჩავივლით, რათა ისევ მიუბრუნდნენ ღობეს.

1. ირიბობიერებური;
2. მიზნის გარემოებითი.

სქემა: დამ. ← მთ. → დამ.

10. ყოველთვის ეჭვის გარეთ იყო ყველასათვის, რომ ამ სასწავლებელში, რომელიც განსაკუთრებით ქართველებისათვის არის დანიშნული, ჯეროვანი გზა მიეცემოდა ქართულ ენას.

1. სუბიექტური;
2. განსაზღვრებითი.

სქემა: მთ. → დამ. → დამ.

§ 23.2.

1. მიჩივლებდა და კაცი არ ვიქნები, ორი იმდენი, რაც მმართებს, ზედ არ დავა-ხარჯვინო.

2. და თუ გრძნობდა, რაღაც არ ხდებოდა ისე, როგორც ამას წესი და რიგი მოითხოვდა, ოდნავ გვერდზე გადაჰქონდა მზერა.

3. სანამ სული ამოხდებოდა, მომაკვდავი ნიკოლოზ მეორეს ახლობლურ ბარათს სწრდა, რომ ყველაფერი წესების დაცვით მოხდა.
4. გაუკვირდა, სად გაათია ღამე ხბომ, რომ არსად ჩანდა.
5. საგულდაგულოდ შევაკეთე დაზიანებული ადგილები და, როცა ყველაფერს მოვ-რჩი, ალმოჩნდა, რომ ძალიან ბევრი კრამიტი მომრჩა.
6. მყუდროდ, უხმოდ და უძრავად დნება, ვით მსხვერპლი დიადი, რომ მადლით გა-ასპეტაკოს თვალუნვდენელი წყვდიადი.
7. რასაც თქვენ ფიქრობთ მაგ ჩიტებზე, მეც იმას ვფიქრობ მაგ თქვენს ნაქებ მწერლებზე, რომლებსაც ერთი და იგივე ღირსება აქვთ მაგ ჩიტებთან, რადგან მაგათ ლექსებში ცარიელი სტენის მეტი არაფერი მოისმის.
8. თქვენ გმართებთ დეპეშით ბადრაგის გამოძახება, რადგან თუ ჩემი ვარაუდი გამართლდა, ციხეში ძალიან საშიში დამნაშავის წაყვანა მოგიხდებათ.
9. მაგრამ ყველა, ვინც მიხვდება, რომ ეს ნიშნები ასოებს შეესაბამება, განსაკუთ-რებული სიძნელის გარეშეც ამოიცნობს მათ, თუ შიფრის ამოცნობის ჩვეულებრივ წესებს გამოიყენებს.
10. ძალები გადმოესივნენ, მაგრამ ყმანვილმა თუშმა, რომელიც გადმოეშველა, მოაშორა.

§ 24.1.

1. გვერდზე რომ გადგა, თხა პეტელით გამოეკიდა თავის პატრონს. [გვერდზე გად-გომისთანავე თხა პეტელით გამოეკიდა თავის პატრონს.]
2. ამ ორმოცდაორ ბავშვში, ერთად რომ წაგვიყვანეს, გიმნაზია მხოლოდ ექვსმა დავამთავრეთ. [ამ ერთად წაგვანილ ორმოცდაორ ბავშვში გიმნაზია მხოლოდ ექვსმა დავამთავრეთ.]
3. რომ დამინახა, ორივე ხელი პირისახეზე აიფარა. [დანახვისთანავე ორივე ხელი პირისახეზე აიფარა].
4. გათენებული იყო, სამტრედიაში რომ მივედით. [გათენების შემდეგ სამტრედიაში მივედით].
5. ილიას სახლს რომ მივუახლოვდით, მგზავრულის კილოზე მისივე ლექსი დავძახეთ. [ილიას სახლთან მიახლოებისთანავე მგზავრულის კილოზე მისივე ლექსი დავძახეთ].
6. სოფიო რომ სოფელში გავიდოდა, ეს ამბავი მაშინვე მოედებოდა მთელ სოფელს. [სოფიოს სოფელში გასვლის შემდეგ ეს ამბავი მაშინვე მოედებოდა მთელ სოფელს].
7. ქორწილი რომ გათავდა, მარიტასა და შეთეს საქორწილო გვირგვინები ხმლითა და ხანჯლით აჰხადეს. [ქორწილის გათავების შემდეგ მარიტასა და შეთეს საქორწილო გვირგვინები ხმლითა და ხანჯლით აჰხადეს].
8. ცოლი რომ მოუკვდა, იქ ვეღარ დადგა. [ცოლის სიკვდილის შემდეგ იქ ვეღარ დადგა].
9. რომ წამოიზარდა, საოცარი ხალიჩის მქსოველი დადგა! [წამოიზრდის შემდეგ საოცარი ხალიჩის მქსოველი დადგა!]
10. გასულ პარასკევს, დავბრუნდითუ არასკოლიდან, მოხუცებულმა ქალმა მთხოვა სახურავის შეკეთება. [გასულ პარასკევს სკოლიდან დაბრუნებისთანავე მოხუცებულმა ქალმა მთხოვა სახურავის შეკეთება].

§ 24.2.

1. სახლში დაბრუნებულს თითქმის ყოველდღე სტუმრები ხვდებოდა. [სახლში რომ დაბრუნდებოდა, თითქმის ყოველდღე სტუმრები ხვდებოდა].
2. ზურგზე მოგდებულია ვტომატი წინ გადმოიტანა და კლდეს მიეყრდნო. [ავტომატი, რომელიც ზურგზე ჰქონდა მოგდებული, წინ გადმოიტანა და კლდეს მიეყრდნო].
3. ანას ერთმანეთზე ჩაფრენილი ხელები წინსაფრის ქვეშ დაემალა. [ხელები, რომლებიც ერთმანეთზე ჰქონდა ჩაფრენილი, ანას წინსაფრის ქვეშ დაემალა].
4. ის წყლის ზედაპირზე ამოსვლის შემდეგ შვებით ამოისუნთქავს ხოლმე. [წყლის ზედაპირზე ამოვა თუ არა, იგი შვებით ამოისუნთქავს ხოლმე].
5. ცოტა ხნის შემდეგ გარეთ მყოფი დედაკაცები გამოემშვიდობნენ ერთმანეთს. [ცოტა ხნის შემდეგ დედაკაცები, რომლებიც გარეთ იყვნენ, გამოემშვიდობნენ ერთმანეთს].
6. ახლა საღამოობით ყველანი თეთრი ფაიფურის მუცლიანი ლამპით განათებულ ოჯახში იკრიბებოდნენ. [ახლა საღამოობით ყველანი ოჯახში იკრიბებოდნენ, რომელიც თეთრი ფაიფურის მუცლიანი ლამპით იყო განათებული].
7. ვერცხლისფერი თვითმფრინავის ვიწრო შესასვლელში მგზავრები ფუტკრებივით ფუსფუსებდნენ. [ვერცხლისფერი თვითმფრინავის ვიწრო შესასვლელში მგზავრები ისე ფუსფუსებდნენ, როგორც ფუტკრები].
8. ენის შესასწავლად და წიგნის სათარგმნელად იგი შემდეგ ჩამობრუნდება. [იგი შემდეგ ჩამობრუნდება იმისათვის, რომ ენა შეისწავლოს და წიგნი თარგმნოს].
9. ქორი მიდიოდა წინილების მოსატაცებლად. [ქორი მიდიოდა იმისათვის, რომ წინილები მოეტაცებინა]

§ 25.1.

1. „ბევრი ვაი-ვაგლახი მინახავს ჩემს სიცოცხლეში, — თქვა გულში, — მოდი, ერთი ესეცა ვნახოო.“ (სხვათა სიტყვა -ო ნაწილაკით)
2. — ნუგეშინია, მეგობარო, — მიაძახა კაცმა, — ჯობია მიაწოდო საწყალ მგზავრს. (პირდაპირი ნათქვამი)
3. სომხის ქალები სჩივიან თურმე, ფოქსტროტის მოცეკვავენი დიდალ მტვერს თავზე გვაყრიანო. (სხვათა სიტყვა -ო ნაწილაკით)
4. პატარა რომ ვიყავი, დედიკოს ვეუბნებოდი, ტელევიზორიდან ხელი დამიქნიე-მეთქი. (სხვათა სიტყვა -მეთქი ნაწილაკით)
5. შეშინებული მიყურებს, როცა ვეუბნები: „ასე იყავი, არ გაინძრე, ახლავე მოვალ“. (პირდაპირი ნათქვამი)
6. ჩემს უფროს დას კალთა დავაგლიჯე ხვეწნით: კითხვა მასწავლე-მეთქი. (სხვათა სიტყვა -მეთქი ნაწილაკით)
7. მე გამიგონია, რომ არ არის ცოდვა, რომელიც არ მიეტევოს, თუ წმინდა გულით მოინანიებსო. (სხვათა სიტყვა -ო ნაწილაკით, „რომ“ ზედმეტია)
8. ხომ ვამბობ, თქვენ რომ გიყურებთ, უკვე მდიდარი ვარ-მეთქი. (სხვათა სიტყვა -მეთქი ნაწილაკით)
9. უთხარით ჩემს ბატონს, ესავს: ასე ამბობს-თქო შენი მორჩილი იაკობი. (სხვათა სიტყვა -თქო ნაწილაკით)
10. იმისთვის დამიბარეს, გინდა თუ არა, ოპერა დაწერეთ. ვუპასუხე: ლიბრეტო არ არის და როგორ დავწერო-მეთქი. (ნაწილაკიანი სხვათა სიტყვა, პირველ შემთხვევაში -ო, მეორე შემთხვევაში – მეთქი ნაწილაკით)

§ 25.2.

1. ერთხელ მითხრა: „დედა, იცი, რომ ღამით მოვდივარ და მძინარეს გიყურებო?“
2. მე დაუნდობლად ვუპასუხე: — მისტერიებს ახსნა არა აქვს-მეთქმ!
3. მერე დედას დავურეკე და ვუთხარი, შეიძლებოდა ვერასდროს შევხვდეთ ერთმანეთს-მეთქმ.
4. თავი ასწია და მითხრა: — შენ არასოდეს არაფრის გჯერაო!
5. როცა კარგ ხასიათზე იქნება, დაელაპარაკე დედას, უთხარი, ძალიან მიყვარხარ-თქმ.
6. ჩვენ ვამხნევებდით ერთმანეთს, უსაფრთხოდ ვართო.
7. უთხარი, ძალიან უყვარხარ-თქმ; უთხარი, მარტო არა ხარ-თქმ.
8. უცბად მოვიკრიბე შინაგანი ძალები და ვუთხარი, გპატიობ ყველაფერს-მეთქმ.
9. და ვინ გითხრა, შენი სარკე ჭეშმარიტ სურათს ირეკლავსო.
10. უბოძა მას ალმასის ხანჯალი და დაუბარა, იგი მხოლოდ უკიდურესი გაჭირვების დროს გამოიყენეო.

§ 25.3.

1. მოვიდა და გვითხრა, ადექით და წადითო, მაგრამ ჩვენ მას ვუთხარით, არ ავ-დგებითო.
2. უხაროდა და ფიქრობდა: შინ რომ მივალ, ჩემს ბებრუცანა ჯალაბსაც ვახარებ ჩვენი შვილის გაპატიოსნებასო.
3. ზუსტად გუშინ ვამბობდი, სირაქლემა ჭკვიანია-მეთქი.
4. — არც ეგ არის ურიგო, — სთქვა გულში პეტრემ, — ეგ უფრო კარგიც იქნება, თორემ მართლა კაცის ჩამორჩობა, აბა, რა სანახავიაო?
5. ვუთხარი: ალბათ საყოველთაო ფრენის დღეა და ჩვენც მაგ ყველაში გავდივართ-მეთქი.
6. მეც ეს მინდოდა და ღმერთს ვეხვენებოდი: ღმერთო, სტუმრებს ნუ გამოგვილევ-მეთქი.
7. ყველამ შესძახეთ, თხუნელამ ნაზუქები მოუტანა, ჩვენ არც კი გვინახავს-თქმ...
8. ერთმანეთზე უარესები ვართო, გითხარით და კიდევ ერთხელ გიდასტურებთ, რომ გაგვასწარით.
9. მოხუცმა იტირა, როცა ვუთხარი, თქვენი ვაჟიშვილი უნდა წავიდეს-მეთქი.
10. ზოგიერთი „სელფი“ ისეთი სასაცილო იყო, ვფიქრობდი, როგორ არ ეუხერხულა-მეთქი.

მასნავლებლისთვის საჭირო რესურსები

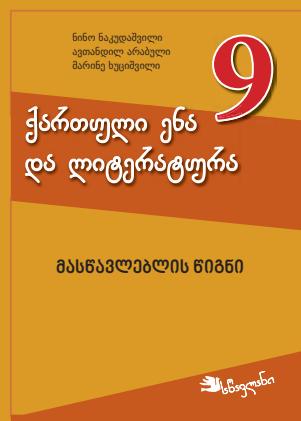
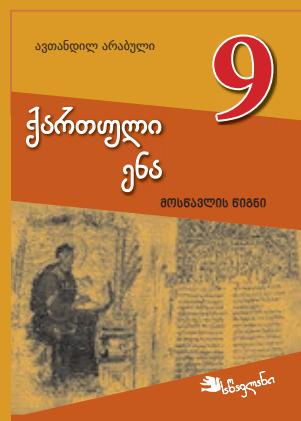
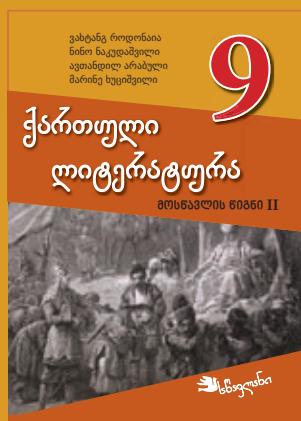
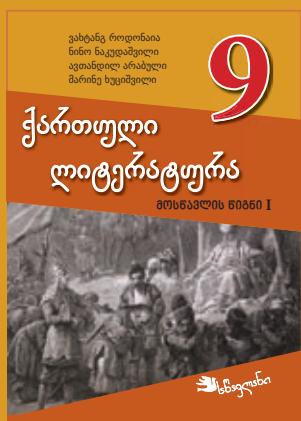
1. განვითარებისა და სწავლის თეორიები; თბილისი, 2008.
2. სწავლება და შეფასება; თბილისი, 2008.
3. სასწავლო და პროფესიული გარემო; თბილისი, 2008.
4. დიდი წიგნების ერთობლივი კითხვა;
http://www.tfdc.ge/index.php?option=com_content&view=article&id=8115&Itemid=71&lang=ka
5. განმარტებითი ლექსიკონი განათლების სპეციალისტებისათვის; 2007.
6. ტესტური დავალებების შექმნის ხელოვნება; 2009.
7. როგორ ვასწავლოთ აზროვნება; 2008.
8. პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლა; 2008.
9. რობერტ ჯ. მარზანო და სხვ., ეფექტური სწავლება სკოლაში; 2009.
10. მასწავლებლის წიგნი — ინტერაქტიური მეთოდები პრაქტიკაში, მაია ფირჩხაძე, მაია ჯალიაშვილი, მანანარატიანი, ნინო ლომიძე, ნინო ჭიაბერაშვილი, რუსუდან თედორაძე, სოფიკო ლობჟანიძე, 2017. mastsavlebeli.ge/?cat=34&paged=2.
11. მასწავლებლის წიგნი — განათლების დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლებისათვის, ანა ჯანელიძე, ვიოლეტა კვირიკაშვილი, ნინო ლაპარტყავა, ქეთევან ქობალია, 2015. mastsavlebeli.ge/?cat=34&paged=2.
12. კითხვის ეფექტური მეთოდები 2 (სასწავლო მეთოდური ფილმი და მისი გზამკვლევი), 2015. mastsavlebeli.ge/?cat=34&paged=2.
13. მასწავლებლის წიგნი — შეფასება: მოსწავლე, გაკვეთილი, შიდა სასკოლო, გიორგი ნოზაძე, თამთა კობახიძე, მაია ინასარიძე, მანანა ბოჭორიშვილი, 2017. mastsavlebeli.ge/?cat=34.
14. მასწავლებლის წიგნი — გამჭოლი კომპეტენციები, თამარ მოსიაშვილი, მაია ბლიაძე, მანანა რატიანი, მანანა სეხნიაშვილი, ნატო ინგოროვა, ცირა ბარბაქაძე, 2017. mastsavlebeli.ge/?cat=34.
15. როგორ ვასწავლოთ კითხვა, დაწყებითი კლასების პედაგოგებისათვის, ნათელა იმედაძე, დალი ფარჯანაძე, მარიამ მირიანაშვილი, 2010. გამოცდების ეროვნული ცენტრი.
16. დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის მეთოდური გზამკვლევი, 2010. მასწავლებლთა პროფესიული განვითარების ცენტრი.
17. ქართული ენა და ლიტერატურა, I-IV კლასები, გზამკვლევი მასწავლებლებისათვის, თამარ ჯაყული, ირინა სამსონია, ნინო დობორჯგინიძე, თინათინ ცერაძე, ქეთევან თოფაძე, მაია ინასარიძე, მაია ლორთქიფანიძე, 2011. ეროვნული სასწავლო გეგმების ცენტრი.
18. მედიაწიგნიერება სკოლაში, თამარ მოსიაშვილი, სიმონ ჯანაშია, ირინა სამსონია, ეკატერინე კორძაძე, მანანა ბოჭორიშვილი, ბუბა ოჩიაური, 2015. სამოქალაქო განვითარების ინსტიტუტი.

ამ სახელმძღვანელოს გაყიდვის ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში,
გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ ცხელ ხაზზე: (+995 32) 2 200 220

სახელმძღვანელოს/სერიის ვებგვერდი: www.stavlani.ge

ISBN 978-9941-9713-5-8

9 789941 971358

დაფინანსებულია
„მოსწავლეების სახელმძღვანელოებით
უზრუნველყოფის პროგრამის“
ფარგლებში

საქართველოს განათლებისა
და მეცნიერების
სამინისტრო